

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
EKONOMIKOS IR FINANSŲ VALDYMO FAKULTETAS
FINANSŲ IR MOKESČIŲ KATEDRA

JUSTYNA MALEVSKA

**INVESTICINIO FONDO INVESTICINIŲ VIENETŲ IŠLEIDIMO
PROCESAS**

Magistro baigiamasis darbas

Vadovas

Lekt. Nerijus Genys

VILNIUS, 2009

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS

TEISĖS FAKULTETAS

FINANSŲ IR MOKESČIŲ KATEDRA

**INVESTICINIO FONDO INVESTICINIŲ VIENETŲ IŠLEIDIMO
PROCESAS**

Magistro baigiamasis darbas

Studijų programa 62401S102

Vadovas

Lekt. Nerijus Genys

Recenzentas

Atliko

Justyna Malevska

VILNIUS, 2009

TURINYS

ĮVADAS.....	9
1.INVESTICINIO FONDO VIENETŲ IŠLEIDIMO PROCESO SUSKIRSTYMAS Į STADIJAS, JŲ REGLAMENTAVIMAS IR PAGRINDINĖS SĄVOKOS	12
1.1.Fondo vienetų išleidimo proceso suskirstymas į stadijas	12
1.2.Fondo investicinių vienetų proceso reglamentavimas	13
1.3.Fondo sąvoka	14
1.3.1.Fondų klasifikacija	16
1.4.Fondo vieneto sąvoka	20
2.FONDO SUDARYMAS.....	23
2.1.Fondo Valdymo įmonės vaidmuo, jos veiksmai sudarant Fondą ir rengiant Fondo dokumentus.....	23
2.1.1.Dokumentų, pateikiamų LR VPK sudaryti Fondą, parengimo reikalavimai	26
2.1.2.Depozitoriumo pasirinkimas ir sutarties su juo pasirašymas	30
3.FONDO VIENETŲ PARDAVIMAS IR IŠPIRKIMAS	34
3.1.Investicinių vienetų sudarymas	35
3.1.1.Suderintųjų investicinių vienetų sudarymas	36
3.1.2.Specialiųjų investicinių vienetų sudarymas	41
3.2.Investicinių vienetų platinimo ir išpirkimo tvarka	44
3.2.1.Investicinių vienetų platintojai	45
3.2.2.Investicinių vienetų išleidimo ir pardavimo tvarka	47
3.2.3.Investicinių vienetų išpirkimo tvarka.....	53
3.2.4.Investicinių vienetų pardavimo ir išpirkimo kainos apskaičiavimas, skelbimas ir atsiskaitymas	55
3.3.Fondo vienetų platinimo ir išpirkimo mokesčiai	58
3.3.1.Fondo išlaidos ir atskaitymai	58
3.3.2.Dalyvių pajamų, gautų iš Fondo vienetų, apmokestinimas	59
4.FONDO LIKVIDAVIMAS.....	61
4.1.Fondo likvidavimo tvarka.....	61
IŠVADOS	64
LITERATŪRA	66
ANOTACIJA LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOMIS	71
SANTRAUKA LIETUVIŲ KALBA.....	73
SANTRAUKA ANGLŲ KALBA.....	75
PRIEDAI.....	77

PRIEDAI

Priedas 1. LICENCIJUOTI LIETUVOJE, VPK 2009 M. LAPKRIČIO MĖN. 7 D. DUOMENIMIS FONDAI, JŲ TEISINĖS FORMOS, TIPAI IR RŪŠYS	77
Priedas 2. INVESTICINIŲ FONDUŲ PROSPEKTŲ TURINIŲ PALYGINIMAS.....	79
Priedas 3. LIETUVOJE LICENCIJUOTŲ FONDUŲ PLATINTOJAI	81
Priedas 4. LR VPK LICENCIJUOTOS VALDYMO ĮMONĖS	83
Priedas 5. VALDYMO ĮMONĖS STRUKTŪRA	1
Priedas 6. FONDUŲ DEPOZITORIUMAI	85
Priedas 7. DEPOZITORIUMŲ ATLYGINIMŲ PALYGINIMAS	86
Priedas 8. KOLEKTYVINIO INVESTAVIMO SUBJEKTŲ ATSKAITYMŲ DYDŽIAI.....	87

LENTELĖS

Lentelė 1. Fondo vienetų ir privačių bendrovių akcijų suteikiamų teisių jų turėtojams palyginimas, remiantis LR KISĮ ir LR ABI teisės normomis.....	21
Lentelė 2. Lietuvoje licencijuotų Fondų investicinio portfelio sudėčių palyginimas, sudarytas pagal Fondų periodines 2008 m. ataskaitas.	41
Lentelė 3. Platintojų platinamų Fondų vienetų kiekio palyginimas, sudarytas pagal Fondų prospektus.....	47
Lentelė 4. Fondo vienetų kainų palyginimas, sudarytas remiantis Fondų prospektuose pateikta informacija ir Valdymo bendrovių interneto puslapių pateikiama informacija apie Fondų vienetų kainas.....	55
Lentelė 5. Fondų vienetų platinimo ir išpirkimo vienos dienos kainų palyginimas.....	59

PAVEIKSLAI

Pav. 1. Investicinių vienetų išleidimo proceso reglamentavimo schema	14
Pav. 2. KIS rūšių schema, sudaryta remiantis LR KISĮ 2 str. 11, 15, 34, 35 d.....	1
Pav. 3. Uždarų ir atvirų Lietuvoje licencijuotų Fondų santykio diagrama, suryta remiantis Priedu Nr.1	17
Pav. 5. Suderintųjų ir specialiųjų Fondų santykio diagrama, sudaryta remiantis Priedu Nr.1	18
Pav. 4. Fondų tipų ir teisinių formų schema, sudaryta remiantis LR KISĮ 2 str. 1, 34 d., 31 str.....	1
Pav. 6. Lietuvoje licencijuotų specialiųjų Fondų paskirstymas pagal rūšis, sudarytas remiantis LR VPK 2009 12 01 duomenimis	19
Pav. 8. Valdymo įmonės valdomų Fondų kiekis, remiantis 2009 10 19 LR VPK duomenimis	25
Pav. 9. Depozitoriumo pasirinktinumo palyginimas, sudarytas remiantis Fondų prospektuose pateikiama informacija apie Fondo Depozitoriumą	31
Pav. 10. Fondo portfelio sudėties ir investicinio vieneto sudėties santykio schema, sudaryta remiantis LR KISĮ normų analize.	35
Pav. 11. Fondų rūšių paskirstymas pagal investavimo strategiją į perleidžiamuosius VP, pagal LR VPK duomenis	39
Pav. 12. NT Fondo investicinio portfelio diversifikavimo pavyzdys, sudarytas remiantis žemiau pateiktu aprašymu	43

SAVOKOS IR SANTRUMPOS

1. **Ateities sandoris** - įsipareigojimas pirkti arba parduoti tam tikrą kiekį finansinio turto (VP, valiutos, akcijų indeksai, palūkanų normos, žaliavos ir pan.) sutarta kaina ir sutartą dieną ateityje.
2. **Diversifikavimas** - investicijų rizikos mažinimas, kai vienu metu investuojama į skirtingą turtą - akcijas, obligacijas ir nekilnojamąjį turtą, kurių vertės kritimas ar kilimas vienu metu yra mažai tikėtinas.
3. **Emitentas** - juridinis asmuo, leidžiantis ar išleidęs savo vertybinius popierius.
4. **EUR** – oficiali Europos Sąjungos valstybių narių, esančių Europos ekonominės ir pinigų sąjungos narėmis, valiuta
5. **Fondų fondas** - investicinis fondas, investuojantis į kitus investicinius fondus, kuriuos atsižvelgiant į situacijas rinkose, parenka ir keičia profesionalūs valdytojai.
6. **FPRĮ** – Finansinių priemonių rinkų įstatymas
7. **Investuotojas** – juridinis arba fizinis asmuo, savo vardu nuosavybės teise įsigijęs arba turintis vertybinių popierių.
8. **Išvestinės finansinės priemonės** – tai sprendimai, leidžiantys apsidrausti nuo žaliavų, vertybinių popierių, valiutų kursų bei kito finansinio turto kainos svyravimo rizikos.
9. **Kapitalizacija** - tai suma, kurią investuotojas turėtų sumokėti, norėdamas rinkoje įsigyti bendrovę. Kapitalizacija apskaičiuojama vertybinių popierių skaičių dauginant iš šių vertybinių popierių rinkos kainos.
10. **Kita valstybė** – kita valstybė, nepriklausanti ES arba EEE.
11. **Kredito įstaiga** – įmonė, kuri turi licenciją verstis ir verčiasi indėlių ar kitų gražintinų lėšų priėmimu iš neprofesionalių rinkos Dalyvių ir jų skolinimu arba elektroninių pinigų išleidimu ir tvarkymu.
12. **LR** – Lietuvos Respublika
13. **LR KISĮ** – Lietuvos Respublikos Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas
14. **Lt** – oficiali Lietuvos Respublikos valiuta.
15. **Obligacija** - tai skolos vertybinis popierius, kurį gali išleisti bendrovės, Vyriausybė ar savivaldybės. Obligacijas išleidžianti bendrovė įsipareigoja išmokėti obligacijos turėtojui konkrečią sumą palūkanų už konkretų laikotarpį ir gražinti pasiskolintą sumą obligacijos galiojimo pasibaigimo dieną. Obligacijos turėtojas yra bendrovės kreditorius (skolintojas), o ne bendrasavininkis kaip akcininko atveju.

16. **Pasirinkimo sandoriai** - tai sandoriai, suteikiantys teisę, bet ne įsipareigojimą pirkti arba parduoti tam tikrą kiekį finansinio turto (VP, valiutos, akcijų indeksai, palūkanų normos, žaliavos ir pan.) sutarta kaina ir sutartą dieną ateityje.

17. **Pinigų rinkos fondas** - fondas ar investicinė bendrovė, investuojanti į didelio pelningumo pinigų rinkos priemones, tokias kaip Vyriausybės vertybiniai popieriai, indėlių sertifikatai ir komerciniai vekseliai (žr. Indėlio sertifikatas ir Komercinis vekselis)

18. **Pinigų rinkos priemonės** – tokia priemonė, kurią galima per trumpą laiką ir be nuostolių investuotam kapitalui paversti pinigais. Grynieji pinigai, indėliai bankuose, izdo vekseliai (trumpalaikiai – iki 1 metų – Vyriausybės vertybiniai popieriai), pinigų rinkos fondų vienetai laikomi pinigų rinkos priemonėmis.

19. **Profesionalus investuotojas** – kaip apibrėžia LR Vertybinių popierių įstatymas

20. **Prospektas** - investuotojams ir visuomenei skirtas dokumentas, kuriame pateikiama pagrindinė informacija apie emitentą ir apie jo išleidžiamą naują vertybinių popierių emisiją. Prospekte emitentas turi pateikti finansinės atskaitomybės duomenis, informaciją apie savo veiklą, vertybinius popierius, vadovus bei sandorius su veiklos partneriais ir su asmenimis, susijusiais su emitentu. Prospekte taip pat turi būti pateikta auditoriaus išvada, ar emitento buhalterinė apskaita ir finansinė atskaitomybė atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktus ir apskaitos standartus.

21. **Valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, taip pat Europos ekonominei erdvei (EEE) priklausanti valstybė

22. **Vertybiniai popieriai** (toliau VP) – dokumentas arba įrašas sąskaitoje, patvirtinantis privačią asmens teisę ir kito subjekto turtinį įsipareigojimą.

23. **Vertybinių popierių sąskaita** - akcininkui įsigijus bendrovės akcijų, finansų maklerio įmonėje (t.y. pas sąskaitų tvarkytoją) yra kiekvienam akcininkui atidaroma asmeninė vertybinių popierių sąskaita, kurioje fiksuojamas akcininko turimas akcijų skaičius, rūšis, nominali vertė ir kita. Asmenines akcininkų vertybinių popierių sąskaitas gali tvarkyti tik finansų makleriai. Bendrovei išleidus ir išplatinus vertybinių popierių (akcijų ar obligacijų) emisiją, Centriniam depozitoriume privalo būti atidaryta bendra emitento vertybinių popierių sąskaita, kuriai yra suteikiamas ISIN kodas.

24. **Viešas platinimas** - vertybinių popierių siūlymas, platinimas ir perleidimas viešai kreipiantis į visuomenę arba kreipiantis į daugiau kaip 100 asmenų (žr. Uždaras platinimas)

25. **Vyriausybės obligacija** - obligacija, kurią išleidžia Vyriausybė, ir kurios išpirkimo terminas yra ilgesnis nei vieneri metai.

IVADAS

Darbo aktualumas ir problematiškumas.

Investiciniai fondai (toliau Fondai) yra populiarūs investavimo priemonė. Apie jų pranašumus galime rasti labai daug informacijos. Taip pat netrūksta ekonominių analizių ir studijų apie Fondų veiklos principus, pelningumą ir istoriją. Fondai pasaulyje atsirado XX a. pradžioje, o Lietuvoje tik XXI a. pradžioje. Lietuvos Fondų praktika nebuvo gausi iki Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą (toliau ES). Įstoję į ES privalėjome įgyvendinti ES teisės aktus, suderinti mūsų teisinę bazę. Fondų reglamentavimo srityje ES jau turėjo gerai veikiančių direktyvų kompleksą, kurios užtikrino sklandžią Fondų veiklą bei priežiūrą. Šias direktyvas Lietuva įgyvendino naujame Fondų sudarymą, veiklą bei priežiūrą reglamentuojančiame įstatyme. Po įstojimo į ES prasidėjo Fondų bumas. Fondai kūrėsi vienas po kito. Tačiau šiuo metu dėl finansų rinkos krizės, pastebima atvirkštinė tendencija, Fondai užsidaro. Šiuo metu stebime situaciją, kada yra atskleidžiamas visas Fondų investicinių vienetų išleidimo procesas, kadangi Lietuvoje Fondai yra sudaromi ir uždaromi. Vyksta tam tikras ciklas.

Fondų investicinių vienetų išleidimo procesas yra nauja ir nenagrinėta Lietuvoje tema. Tai labai plati tema, todėl šiame darbe pasirinkome nagrinėti Lietuvoje licencijuotų Fondų vienetų išleidimo procesą ir jo reglamentavimą. Šį procesą reglamentuoja LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo normos (toliau LR KISI) ir LR Vertybinių popierių komisijos (toliau LR VPK) nutarimų normos bei pačių Fondų sudarymo bei platinimo dokumentai, todėl aiškiai ir vienareikšmiškai atskirti Fondų vienetų išleidimo stadijas yra sudėtinga ir reikalauja sujungti į sistemą visus teisės aktus, lyginti juos ir analizuoti Fondų sudarymo dokumentus.

Dėl mokslinės literatūros stokos LR Fondų reglamentavimo ir vienetų išleidimo tema, rėmėmės komercinių bankų investicijų specialistų žodinėmis konsultacijomis.

Hipotezė. Fondų vienetų išleidimo proceso reglamentavimas nėra susistemintas, vienu teisės aktų normos nukreipia į kitų teisės aktų normas, taip pat į Fondų sudarymo ir vienetų platinimo dokumentų normas, tačiau visų teisinių formų bei tipų Fondų vienetų išleidimo procesas yra savo pradžią bei pabaigą turinčių stadijų seka, kurių elementai yra randami įvairiuose teisės aktuose. Fondų investicinių vienetų išleidimo proceso esmei neturi reikšmės Fondo teisinė forma, tipas ar rūšis.

Tyrimo **objektas** – Lietuvoje licencijuotų Fondų investicinių vienetų išleidimo procesas ir jo teisinis reglamentavimas.

Tyrimo **dalykas** – Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso stadijų teisinis reguliavimas.

Tyrimo **tikslas** – išanalizuoti ir visapusiškai atskleisti Fondų investicinių vienetų išleidimo proceso teisinį reguliavimą, suskirstyti procesą į stadijas bei aprašyti dalyvaujančius jame subjektų funkcines kompetencijas.

Užsibrėžtam tikslui pasiekti keliami šie tyrimo **uždaviniai**:

1. Išanalizuoti pagrindines Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso pagrindines sąvokas;
2. Trumpai aptarti Fondų investicinių vienetų proceso reglamentavimą
3. Išskirti Fondo investicinių vienetų proceso stadijas;
4. Atskleisti pirmąją investicinių vienetų išleidimo stadiją ir subjektų, dalyvaujančių šioje stadijoje tarpusavio sąveiką;
5. Aptarti suderintųjų ir specialiųjų Fondų išleidžiamų investicinių vienetų sudėties skirtumus;
6. Atlikti atviro ir uždaro tipo Fondų investicinių vienetų pardavimo analizę, palyginti įvairių LR licencijuotų Fondų vienetų platinimo tvarką;
7. Atlikti atviro ir uždaro tipo Fondų investicinių vienetų išpirkimo analizę;
8. Atskleisti Fondo uždarymo, kaip paskutinės Fondo investicinių vienetų išleidimo stadijos, atvejus.
9. Išanalizuoti Fondų išlaidas, patiriamas vienetų išleidimo procese ir atlyginimus subjektams, dalyvaujantiems šiame procese.
10. Aptarti Fondų dalyvių, Lietuvos nuolatinių gyventojų ir Lietuvos vienetų, pajamų iš Fondo veiklos apmokestinimą.

Tyrimo metodai.

Tyrimui atlikti buvo renkama bei sisteminama informacija, nagrinėjami ir apibendrinami teisės aktai bei Fondų dokumentai. Darbe naudoti mokslinio tokie tyrimo metodai:

1. **Sisteminė teisės aktų analizė ir sintezė.** Šis metodas padėjo tirti ir modeliuoti darbo objektą kaip visumą kartu su jį supančia aplinka, įvertinant veiksmų ir subjektų tarpusavio ryšius. Taip pat šis metodas buvo naudojamas aprašant pagrindines darbo sąvokas bei dalint procesą į stadijas
2. **Fondų dokumentų palyginamoji analizė.** Metodas buvo naudojamas atskleisti investicinių vienetų išleidimo, platinimo ir išpirkimo aplinką, išanalizuoti vienetų išleidimo procesą kaip visumą, palyginti Fondų teisinių formų, tipų ir rūšių vienetų išleidimo skirtumus praktikoje.
3. **Empirinis tyrimas.** Metodas padėjo išanalizuoti Fondų aplinką, pamatyti faktinę Fondų investicinių vienetų išleidimo proceso situaciją.

Darbo struktūra.

Darbo struktūrą nulėmė teisinio darbo ypatumai. Procesas, kuris turi savo pradžią ir pabaigą, susideda iš stadijų, kurios taip pat privalo turėti pradžią ir pabaigą, todėl šį darbą suskirstėme į dalis.

Kiekviena darbo dalis atspindi atskiras vienetų išleidimo proceso stadijas, jų procedūras ir jose dalyvaujančių subjektus bei jų funkcijas ir kompetenciją. Kiekvienoje darbo dalyje aptariami Fondo išlaidos ir atlyginimai, susiję su atitinkamoje stadijoje aptariamais subjektais.

Taip pat, pirmoji darbo dalis yra skiriama paaiškinti, kokių principu buvo suskirstytas Fondo vienetų išleidimo procesas į stadijas, išsiaiškinamos pagrindinės proceso sąvokos bei trumpai apžvelgiamas Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso teisinis reglamentavimas.

Antroje darbo dalyje nagrinėjama pirmoji Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso stadija – Fondo sudarymas. Šioje dalyje išanalizuojamas Fondo Valdymo įmonės vaidmuo, jos veiksmai sudarant Fondą ir Valdymo įmonės sąveiką su kitais subjektais, be kurių Fondas negalėtų būti sudarytas. Šioje darbo dalyje apžvelgiami Valdymo įmonės bei Depozitoriumo atlyginimai už suteikiamas Fondui paslaugas.

Trečioje šio darbo dalyje nagrinėjama pagrindinė investicinių vienetų išleidimo stadija – Fondo investicinių vienetų pardavimą ir išpirkimą. Šioje dalyje yra analizuojama, priklausomai nuo Fondo teisinės formos bei rūšies, Fondo vieneto sudėtis, kurios pagrindus nustato LR KISĮ. Toliau, atskirai yra analizuojama atviro bei uždaro tipo Fondų pardavimo ir išpirkimo tvarka. Aptariami vienetų Fondo dokumentuose nustatyti pardavimo ir išpirkimo vienetų atlyginimai Platintojams bei kitoms finansinėms įstaigoms, dalyvaujančioms Fondo vienetų išleidimo procese.

Ketvirtoje, paskutinėje, darbo dalyje nagrinėjama baigiamoji investicinių vienetų išleidimo stadija – Fondo uždarymas, investicinių vienetų išleidimo pabaiga. Aptariami Fondo uždarymo teisinės prielaidos ir tvarka, nustatyta Fondų dokumentuose.

1. INVESTICINIO FONDO VIENETŲ IŠLEIDIMO PROCESO SUSKIRSTYMAS Į STADIJAS, JŲ REGLAMENTAVIMAS IR PAGRINDINĖS SĄVOKOS

1.1. Fondo vienetų išleidimo proceso suskirstymas į stadijas

Pradėdami nagrinėti Fondo vienetų išleidimo procesą, privalome išsiaiškinti bendrą proceso sąvoką. Procesas [lot. processus - žengimas pirmyn, eiga] – tai eiga, vyksmas, vystymasis, būvių kaita, veiksmas¹. Procesas susideda iš atskirų stadijų, o šios iš etapų. Proceso stadija - tai visuma veiksmų ir sprendimų, kurie priimami ir atliekami tam tikro proceso etape, sprendžiant tam proceso etapui keliamus uždavinius, kurio nors reiškinių raidos tarpsnis (fazė, pakopa, periodas)². Tai reiškia, išskiriant proceso stadijas, privalome iškelti kiekvienai stadijai jai keliamą tikslą ir uždavinius. Visų stadijų tikslai ir uždaviniai turi padėti pasiekti bendrą viso proceso tikslą. Procese dalyvaujantys subjektai gali būti tie patys kiekvienai stadijai, tačiau priklausomai nuo keliamo stadijos tikslo, jų funkcinė kompetencija gali skirtis kiekvienoje proceso dalyje. Todėl nagrinėdami teisės aktus, reglamentuojančius Fondo investicinių vienetų išleidimo procesą, pirmiausiai iškeliamė tokius klausimus, kaip, kas išleidžia investicinius vienetus, kokia tvarka jie yra išleidžiami ir kuo pasibaigia investicinių vienetų išleidimo procesas. Šie klausimai padeda mums nustatyti ne tik šio proceso pradžią ir pabaigą bei pagrindines proceso stadijas, bet taip pat iškelia kiekvienai stadijai atskirus tikslus.

Atlikę pirminę teisės aktų analizę, nustatėme, kad gali būti išskirtos tokios Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso stadijos:

1. Subjekto išleidžiančio investicinius vienetus, t. y. Fondo, sudarymas
2. Fondo investicinių vienetų platinimas
3. Fondo likvidavimas

Iš čia galime teigti, kad Fondo investicinių vienetų išleidimo procesas - tai tokių stadijų, kaip Fondo sudarymas, investicinių vienetų išleidimas, jų pardavimas ir išpirkimas bei Fondo uždarymas, visuma. Procese dalyvauja tokie subjektai kaip Vertybinių popierių komisija (toliau LR VPK), kredito įstaigos, Valdymo įmonės bei Investuotojai (fiziniai ir juridiniai asmenys). Nors kiekvieno procese dalyvaujančio subjekto lūkesčiai yra skirtingi, tačiau visi, siekdami bendro rezultato, bendradarbiauja tarpusavyje.

---

¹ Bogušienė V., Bendorienė A. Tarptautinių žodžių žodynas - Vilnius: Alma Littera, 2008 m. - ISBN 9955-08-100-7

² Ten pat.

Visas šias stadijas, jų tikslus, uždavinius ir dalyvaujančius subjektus analizuosime kiekvienai stadijai skirtame darbo skyriuje.

1.2. Fondo investicinių vienetų proceso reglamentavimas

Analizuodami Fondo investicinių vienetų išleidimo procesą, labai svarbu yra atskirti, kurie teisės aktai yra skirti šiam procesui reglamentuoti ir ar visų Fondų veikla yra reguliuojama tais pačiais teisės aktais.

Investavimo galimybės jau seniai peržengė vieno kontinento ar regiono sienas. Investuotojai ieško naujų galimybių, dalyvaudami lenktynėse, kas pirmas lokalizuos pinigus pelninguose projektuose. Todėl apsaugoti investuotojus nuo nesažiningos konkurencijos, apgaulių, manipuliacijų ar diskriminacijos yra tarptautinių finansų teisės reglamentavimo užduotimi. Egzistuoja daugybė daugiašalių ir dvišalių susitarimų finansų ir investicijų sektoriuje. Lietuva į rinkos ekonomiką įėjo, palyginus su kitomis Vakarų pasaulio valstybėmis, labai neseniai, todėl Lietuvos teisės aktų turinys yra įtakojamas išsivysčiusių šalių praktika.

LR Fondų investicinių vienetų proceso reglamentavimas yra kelių lygių. Lietuva nuo 2004 m. yra ES nare ir jai yra privalomi ES teisės aktai. Fondai yra investavimo priemonė, kuriai yra skirti atskiri tarptautiniai susitarimai bei ES teisės aktai. ES teisė Fondų srityje – tai direktyvų rinkinys, vadinamas UCITS (Undertaking Collective Investments in Transferable Securities). Šios direktyvos harmonizuoja ES valstybių narių teisę Fondų veiklą. Šiuo metu vyksta

Finansų ir investicijų sritis yra labai svarbi ES, kadangi vieningos kapitalo rinkos sukūrimas reikalauja vienodų taisyklių bei reglamentavimo.

Fondai, kurie yra licencijuoti Lietuvos Respublikoje (toliau LR), veikia pagal naują 2004 m. LR Kolektyvinio investavimo subjekto įstatymą (toliau LR KISĮ). Į LR KISĮ yra perkeltos ES direktyvų nuostatos. LR KISĮ nuostatos palengvina laisvą kapitalo, finansinių paslaugų sferoje, judėjimą. Kadangi Lietuva yra ES nare, LR KISĮ numato užsienyje (ES) licencijuotų Fondų vienetų platinimą Lietuvoje, o Lietuvos Fondų vienetai, remiantis ES abipusio leidimų pripažinimo principu, gali būti platinami visoje ES valstybėse narėse. Tačiau ne visų Fondų veikla yra reglamentuojama ES teisės aktais. LR KISĮ numato dviejų teisinių formų Fondus. Suderintieji Fondai yra reglamentuojami atsižvelgiant į ES direktyvas (UCITS Fondai), o specialieji Fondai yra reglamentuojami LR teisės aktais ir jų vienetai nėra platinami ES erdvėje. Svarbu yra atskirti, kokios teisinės formos yra Fondas, kurio vienetų išleidimo procesą tiriame, kadangi nuo to priklauso, kokias teisės aktus normas turėsime analizuoti.

LR KISĮ detalizuoja LR VPK nutarimai, kurie nustato Fondų kapitalo reikalavimus, Fondo vienetų platinimo ir išpirkimo tvarką, pagrindinių dokumentų formą bei turinį ir kt.

Remiantis aukščiau išdėstytu, UCITS Fondo vienetų išleidimo proceso reglamentavimą galima pavaizduoti taip:

Pav. 1: Investicinių vienetų išleidimo proceso reglamentavimo schema

Tuo tarpu, specialiųjų Fondų reglamentavimas susideda iš 1 ir 2 lygio.

1.3. Fondo sąvoka

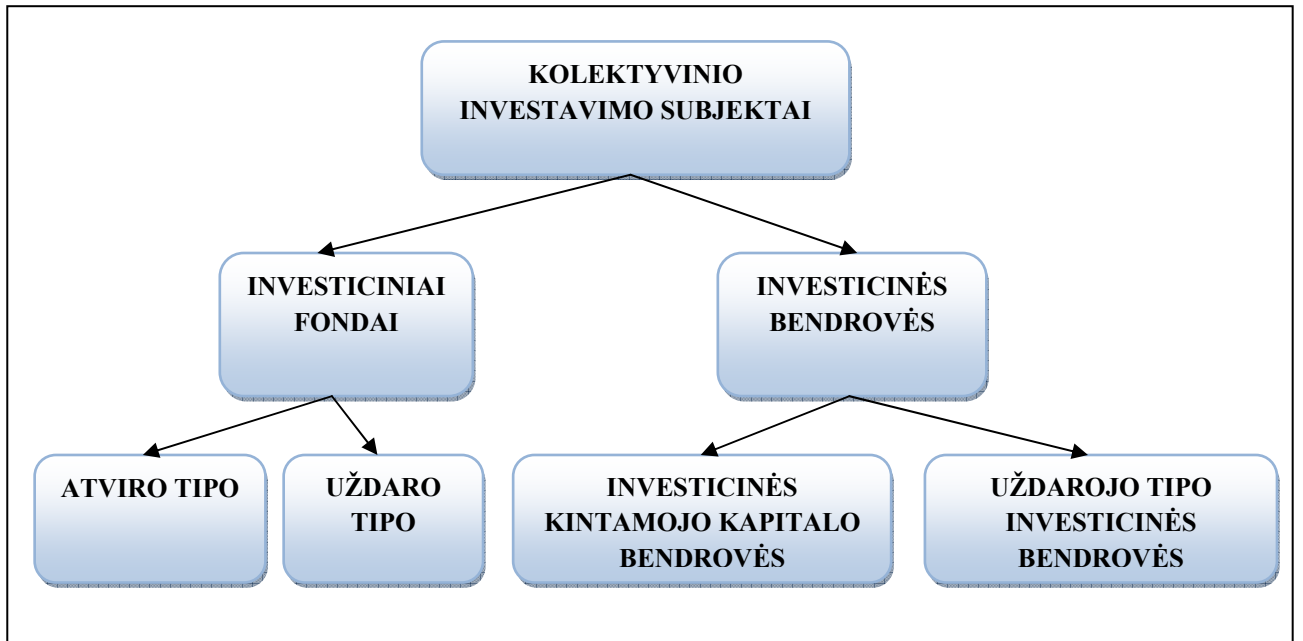
Investicinių vienetų išleidimo procesas plačiąja prasme prasideda nuo Fondo, kuris išleidžia investicinius vienetus, sudarymo. Prieš Fondo atsiradimą galime dar išskirti Valdymo įmonės įsteigimą, tačiau, manome, kad šių įmonių steigimas nėra tiesiogiai susijęs su investicinių vienetų išleidimu, todėl jų funkcijas ir valdymą nagrinėsime tik tiek, kiek tai liečia Fondų vienetų išleidimo stadijas.

LR KISĮ reglamentuoja visų kolektyvinio investavimo subjektų (toliau KIS) veiklą, todėl tikslinga yra iš karto atskirti Fondą nuo kitų KIS, kurie neįeina į mūsų darbo temą.

Pagal LR KISĮ 2 str. 15 d. KIS - tai Fondas ar investicinė bendrovė, kurių sudarymo vienintelis tikslas – nustatyta tvarka siūlant investicinius vienetus ar akcijas, kaupti asmenų lėšas ir padalijant riziką jas kolektyviai investuoti į turtą laikantis teisės aktuose nustatytų investavimo reikalavimų. Apibrėžime yra pateikiama, kad KIS yra dviejų rūšių, t. y. Fondas arba investicinė bendrovė. Fondas - veiklos forma, kai bendrosios dalinės nuosavybės teise juridiniams ar fiziniams asmenims priklausantis turtas Valdymo įmonės valdomas patikėjimo teise laikantis LR KISĮ ir Fondo taisyklėse nustatytos tvarkos ir sąlygų³. Fondas – tai daugelio investuotojų sunešti pinigai, kurie investuojami į akcijas, obligacijas, pinigų rinkos priemones, kitus VP ar jų derinius. Šių investicinių priemonių rinkinys yra vadinamas Fondo investicijų portfeliu. Fondo turtas yra visų investicijų rinkinys ir piniginės lėšos⁴. Pateikiama žemiau schema paaiškina, kaip skirstomi yra KIS Lietuvoje.

³ LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 2 str. 11 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

⁴Fondas, <http://www.vpk.lt/lt/investuotoju-svietimas/kur-investuoti/13161/> [žiūrėta 2009 11 23]

Pav. 2: KIS rūšių schema, sudaryta remiantis LR KISĮ 2 str. 11, 15, 34, 35 d.

Fondo turtą sudaro įvairių investicinių produktų rinkinys ir piniginės lėšos. Šis turtas nuolatos kinta, nes keičiasi Fondą sudarančių lėšų struktūra: gaunami dividendai ir palūkanos už VP ir obligacijas, parduodamos ir perkamos investicinės priemonės, o sandorio metu gaunamas pelnas, jei investicinės priemonės vertė padidėjo, arba patiriamas nuostolis, jei investicinės priemonės vertė sumažėjo, gaunamos pajamos iš Dalyvių įmokų arba netenkama dalis turto dėl Fondo Dalyvių sprendimo parduoti dalį ar visus Fondo vienetus Valdymo įmonei.

Fondas yra produktas skirtas asmenims, kurie siekia pradėti taupyti investuodami ir nori užsidirbti iš investicijų padidėjimo, tačiau savarankiškai to daryti negali, nes neturi pakankamai žinių ar laiko, kad galėtų profesionaliai valdyti investicinį portfelį. Tam, kad lengviau įsivaizduoti šią investavimo priemonę galime ją palyginti su paruošto patiekalo pirkimu. Asmuo neperka atskirų maisto ingredientų, bet gauna iš karto paruoštą jų derinį, kas kelia mažiau rūpesčių ir užima mažiau laiko, t. y. neturime rūpintis pagaminimu, bet ir pigiau kainuoja, kadangi ruošdami patiekalą patys, negalėsime įsigyti tik tokią dalį komponentų, kurios mums reikia vienam patiekalui. Investuodamas į Fondo vienetus, asmuo perka paruoštą VP dalių derinį. Toks investavimo būdas yra patogus smulkiems ir pradedantiems investuotojams, nes asmenys, negalintys skirti savo laiko VP rinkai stebėti ir analizuoti, gali pasikliauti patyrusiais Valdymo įmonės darbuotojais.

Kitų Europos valstybių teisės aktuose, mūsų kaimyninių šalių, Fondas yra apibrėžiamas kiek kitaip. Pvz., Lenkijos Kolektyvinio investavimo įstatymo 3 str. Fondą apibrėžia taip: Investicinis fondas – tai juridinis asmuo, kuriuo veiklos tikslu yra lėšų, surinktų viešai arba neviešai, investavimas į įstatyme išvardintus VP, pinigų rinkos priemones ar į kitas nuosavybės teises ir investicinių vienetų

siūlymas⁵. Estijos investicinių fondų įstatymas (Investment Funds Act) nustato, kad investicinis Fondas – tai surinktų lėšų portfelis arba akcinė bendrovė, įsteigta remiantis šiuo įstatymu ir kurių lėšų valdymo rizika yra paskirstyta.⁶

Tai pat literatūroje sutinkamas apibrėžimas, kad Fondas – tai bendro investavimo schema⁷. Kolektyvinė investavimo schema – tai investuotojų pinigai, kurie yra investuojami į įvairius vertybinius popierius. Tokiu būdu Fondas yra apibrėžiamas labai plačiai, nes kolektyvinio investavimo schema gali būti ne tik Fondas bet ir investicinės bendrovės., todėl tiksliau būtų sakyti, kad Fondas – tai kolektyvinio investavimo schemas rūšis.

1.3.1. Fondų klasifikacija

Analizuojant LR KISĮ teisės normas, pastebima, kad yra išskiriamos Fondo teisinės formos, tipai ir rūšys. Fondo investicinių vienetų išleidimo procesas visų formų, tipų ir rūšių Fondams susideda iš vienodų stadijų, tačiau atidžiau nagrinėjant LR KISĮ normas, matome, kad Fondo sudarymo ir platinimo dokumentų turinys, Fondo lėšų investavimo taisyklės ir investavimo objektai skiriasi priklausimai nuo Fondo teisinės formos, tipo ir rūšies.

Literatūroje Fondai yra skirstomi pagal įvairius kriterijus, pvz., pagal valdymo aktyvumą, investavimo strategiją, ūkio šakas, teritorijas ir kt.

LR KISĮ išskiria du Fondo tipus, t. y. atviro tipo ir uždaro tipo Fondus. Atviro tipo Fondas – tai KIS, kurio investiciniai vienetai išleidžiami ir išperkami investuotojo reikalavimu⁸. Atviro tipo Fondų kapitalizacija nuolat kinta, kadangi Fondo Dalyvis bet kuriuo momentu gali pareikalauti, kad Fondas išpirktų jo turimus vienetus. LR KISĮ 2 str. 34 d. nustato, kad uždaro tipo Fondas – tai KIS, kurio investiciniai vienetai gali būti išperkami tik pasibaigus jo taisyklėse numatytam veiklos laikotarpiui arba kitu šiose taisyklėse iš anksto nustatytu laiku. Atviro ir uždaro Fondo investicinė politika gali būti visiškai vienoda, tačiau pagrindinis skirtumas yra investavimo į jų vienetus tvarka. Fondai skirstomi į tipus pagal investicinių vienetų išpirkimo galimybes.

⁵ <http://www.lex.com.pl/serwis/du/2004/1546.htm> [žiūrėta 2009 11 23]

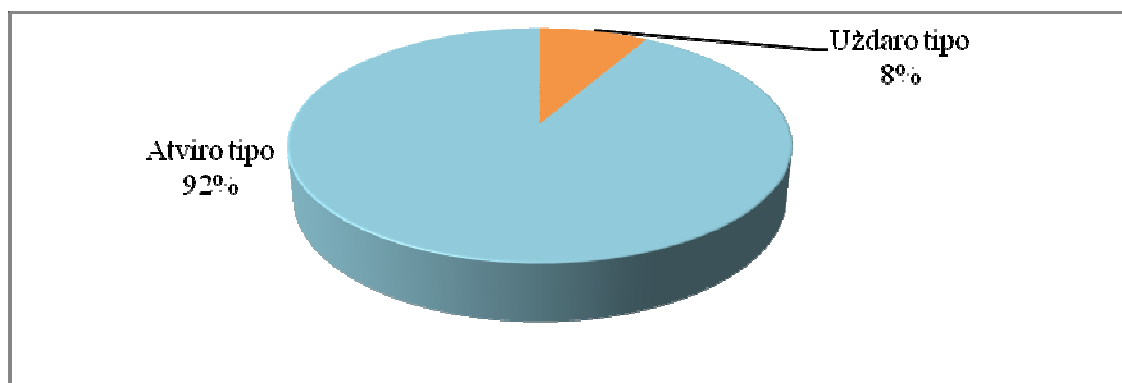
⁶ Estijos Fondo apibrėžimas

<http://www.legaltext.ee/et/andmebaas/tekst.asp?loc=text&dok=X80045&keel=en&pg=1&ptyyp=RT&tyyp=X&query=inve steerimisfondide+seadus> [žiūrėta 2009 11 23]

⁷ www.fsa.gov.uk/pubs/foi/collguide.pdf [žiūrėta 2009 11 23]

⁸ LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 2 str. 1 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

Pav. 3: Uždarų ir atvirų Lietuvoje licencijuotų Fondų santykio diagrama, suryta remiantis Priedu Nr.1

Kaip mums parodo Pav. 3 duomenys, Lietuvoje atviro tipo Fondų yra žymiai daugiau negu uždaro tipo. Šiuo metu LR egzistuoja tokie uždaro tipo Fondai, kaip Lords LB Baltic Fund I nekilnojamojo turto (toliau NT) Fondas, Sindicatum Private Equity Fund privataus kapitalo Fondas ir naujausias, pradėjęs veiklą 2009 m. lapkričio 26 d., Prudentis Step Capital Private Equity Fund⁹.

LR KISĮ yra minimos dvi teisinės Fondų formos, t. y. Fondai skirstomi į perleidžiamuosius ir specialiuosius. Suderintasis kolektyvinio investavimo subjektas – ES teisės reglamentuojamas KIS, kurio lėšos siekiant padalyti riziką investuojamos į perleidžiamuosius VP ir (arba) kitą šio LR KISĮ VI skyriuje numatytą likvidų turtą ir kurio perleidžiamieji VP turi būti išperkami bet kada jų turėtojui pareikalavus¹⁰. Suderintieji Fondai ES vadinami UCITS Fondais.

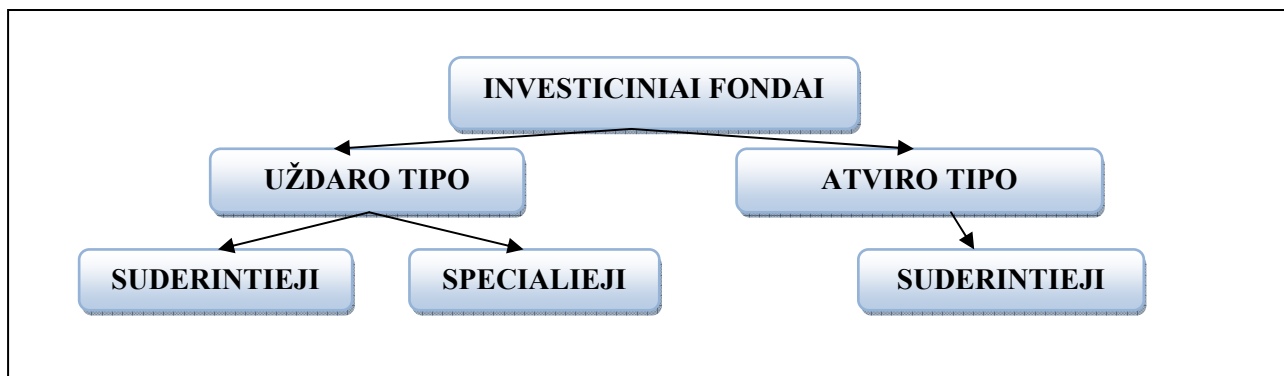
Specialusis KIS – KIS, kurio investiciniai vienetai negali būti platinami kitoje valstybėje narėje ir kuriam netaikomi ES teisės reikalavimai¹¹. Kadangi išsiaiškinome, kad Fondas tai KIS rūšis (žr. Pav. 2), tai galime vadovautis pateiktu apibrėžimu, nes LR KISĮ nepateikia atskirų Fondams apibrėžimų.

Suderintieji Fondai gali būti tik atviro tipo. LR KISĮ 31 str. 2 d. draudžia sudaryti uždaro tipo suderintuosius Fondus. Tai reiškia, kad specialieji Fondai gali būti atviro ir uždaro tipų, o suderintieji – tik atviro tipo Fondais. Išanalizavę LR KISĮ nuostatas, galime pateikti Fondų tipų ir rūšių schemą.

⁹ Prudentis Step Capital Private Equity Fund <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/prudentis-step-capital-private-equity-fund-uzdaro-tipo/> [žiūrėta 2009 12 01]

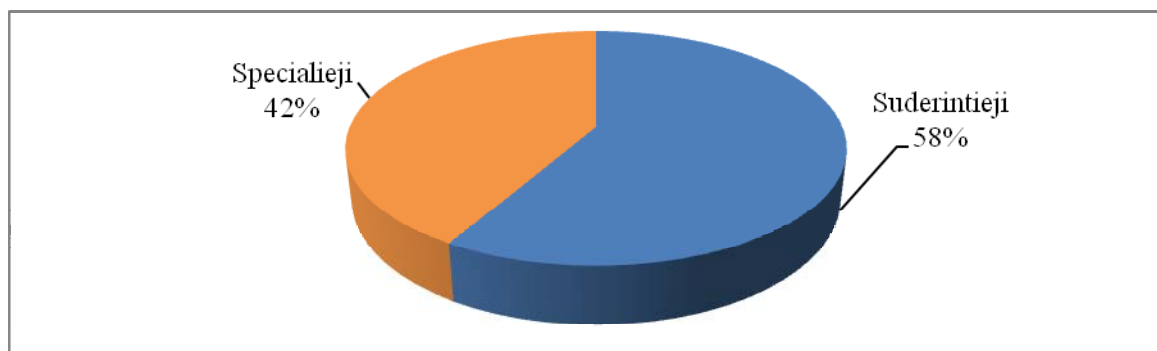
¹⁰ LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 2 str. 30 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

¹¹ LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 2 str. 28 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

Pav. 4: Fondų tipų ir teisinių formų schema, sudaryta remiantis LR KISĮ 2 str. 1, 34 d., 31 str.

Nagrinėdami LR KISĮ struktūrą, pastebime, kad suderintųjų ir specialiųjų Fondų sudarymas (sudarymo dokumentų turiniai), jų investicinių vienetų platinimas ir išpirkimas, investavimo taisyklės ir objektai turi skirtumų. Nagrinėdami Fondo investicinių vienetų išleidimo procesą šie skirtumai nepakeičia proceso formos, tačiau jie yra svarbūs jo turiniui.

Pav. 5: Suderintųjų ir specialiųjų Fondų santykio diagrama, sudaryta remiantis Priedu Nr.1

Kaip matyti iš Pav. 5, suderintųjų ir specialiųjų Fondų santykis, LR VPK duomenimis, yra proporciškas. Lietuvoje licencijuotų yra 15 specialiųjų ir 21 suderintųjų Fondų. Valdymo įmonės dažnai sudaro tiek vienos tiek kitos teisinės formos Fondus.

Be teisinių Fondo formų ir jų tipų LR KISĮ skirsto Fondus į rūšis. Populiariausias Fondų skirstymas yra pagal tai, į kokių rūšių investavimo priemonės investuojama. Išskiriami tokios Fondų rūšys:

Pinigų rinkos priemonių Fondai. Lyginant su kitomis Fondų rūšimis, šie Fondai yra mažiau rizikingi. Jų investicijų portfelius sudaro pinigų rinkos priemonės: bankų indėlių sertifikatai, komerciniai vekseliai, bankų akceptai, valstybės ar savivaldybės vekseliai ir pan.¹²

Obligacijų Fondai. Šių fondų portfelį sudaro įvairios obligacijos, kurių terminai ir išleidėjai gali skirtis. Obligacijų Fondai teikia pastovias pajamas, kurios dažniausiai būna didesnės už pinigų rinkos priemonių Fondų pajamas¹³.

¹² Fondų rūšys, <http://www.vpk.lt/lt/investuotoju-svietimas/kur-investuoti/13161/> [žiūrėta 2009 08 08]

¹³ Ten pat.

Akcijų Fondai. Tai Fondai investuojantys į akcijas. Akcijų fondai pasižymi dideliu pajamingumu ir didele rizika. Investavus trumpam laikui, galima nemažai uždirbti, tačiau gali atsitikti ir taip, kad susigražinsite kur kas mažiau nei investavote¹⁴.

Fondu Fondai. Šių fondų turtas yra netiesiogiai investuojamas į akcijas, obligacijas, pinigų rinkos priemones įsigyjant kitų kolektyvinio investavimo subjektų vienetų ar akcijų¹⁵.

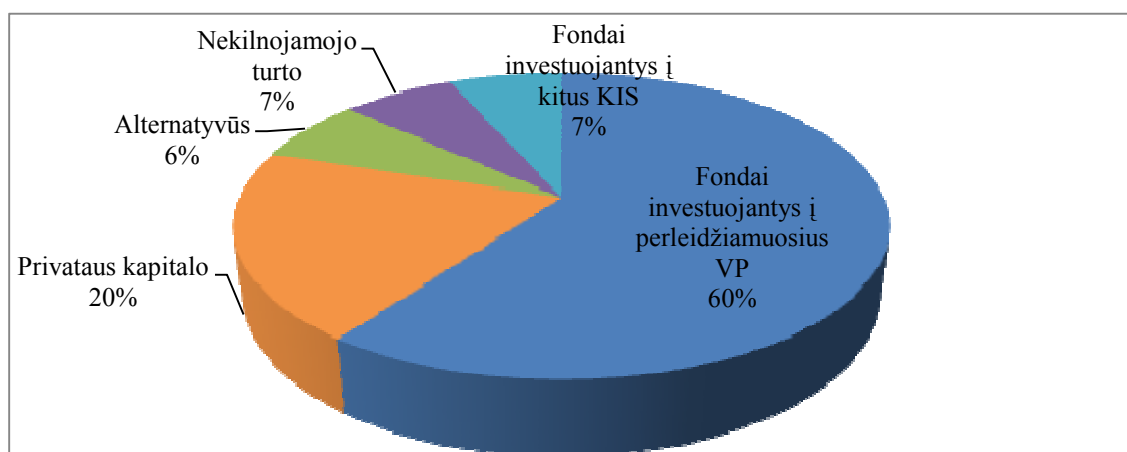
Mišrūs Fondai. Tai Fondai investuojantys, pvz., 30 % pinigų investuojama į akcijas, o 70 % – į obligacijas.

Kiekvienas Fondas, nepriklausomai nuo tipo ar teisinės formos gali būti priskirtas vienai iš šių rūšių.

LR KISĮ skirsto Fondus pagal investavimo objektus. Tačiau pagal šį kriterijų tiesiogiai LR KISĮ yra skirstomi tik specialieji Fondai. Vadovaujantis LR KISĮ 31 str., gali būti sudaromi šių rūšių specialieji Fondai:

1. Fondai investuojantys į perleidžiamuosius VP. Jiems taikomi suderintųjų Fondu reikalavimai.
2. NT Fondai;
3. Privataus kapitalo Fondai;
4. Fondai, investuojantys į kitus KIS;
5. alternatyvaus investavimo Fondai.

Lietuvoje licencijuotų specialiųjų Fondu yra 15, iš jų 3 privataus kapitalo, 1 alternatyvus, 1 NT ir 1 investuojantis į kitus investicinius fondus. Visu likę, t. y. 9, yra specialieji Fondai investuojantys į perleidžiamuosius VP. 2 privataus kapitalo ir 1 NT Fondas yra uždaro tipo.

Pav. 6: Lietuvoje licencijuotų specialiųjų Fondu paskirstymas pagal rūšis, sudarytas remiantis LR VPK 2009 12 01 duomenimis

¹⁴ Ten pat.

¹⁵ Ten pat.

1.4. Fondo vieneto sąvoka

Investicinis vienetas – tai pagrindinė viso Fondo vienetų išleidimo proceso sąvoka, todėl jo sąvokos analizė ir tikslus apibrėžimas, taip pat atribojimas nuo kitų nuosavybės VP padės geriau ir tiksliau išnagrinėti šį Fondo jų išleidimo procesą.

Investuoti į Fondą pinigai yra naudojami pirkti akcijas ar palūkaninius (fiksuito pajamingumo) VP ar abu iš jų¹⁶. Būsimam Fondo Dalyviui įmokėjus piniginių įnašą, pinigai konvertuojami į investicinius vienetus, atsižvelgiant į investicinio vieneto kainą. Tuo būdu, asmuo tampa nedidelės dalies visų Fondo turimų VP savininku.

Investicinio vieneto sąvoka yra pateikiama LR KISĮ 2 str. 12 d., kur sakoma, kad investicinis vienetas – perleidžiamasis VP, kuriuo įrodoma Fondo bendraturčio teisė į Fondą sudarančio turto dalį. LR Finansų rinkų įstatymo (toliau LR FRI) 3 str. 25 d. pateikiama perleidžiamųjų VP sąvoka, kuri skamba taip, perleidžiamieji VP – kapitalo rinkoje cirkuliuojantys VP (išskyrus mokėjimo priemones), įskaitant, bet neapsiribojant šiais VP:

1. bendrovių akcijos ir kiti VP, lygiaverčiai bendrovių, partnerystės pagrindu veikiančių bendrijų ir kitų subjektų akcijoms, taip pat depozitoriumo pakvitavimai dėl akcijų;
2. obligacijos ir kitų formų ne nuosavybės VP, įskaitant depozitoriumo pakvitavimus dėl ne nuosavybės vertybinių popierių;
3. kiti VP, suteikiantys teisę įsigyti ar perleisti perleidžiamuosius vertybinius popierius arba lemiantys piniginius atsiskaitymus, nustatomus atsižvelgiant į perleidžiamuosius VP, valiutas, palūkanų normas, pajamingumą, biržos prekes arba kitus indeksus ar priemones.

Kuriai iš šių išvardintų grupių priklauso investicinis vienetas, padeda mums atsakyti išvardintų VP sąvokų pažinimas.

Bendrovių akcijos – tai, pagal LR Civilinio kodekso (toliau LR CK) 1.102 str., VP, patvirtinantis jos turėtojo (akcininko) teisę dalyvauti valdant įmonę, jeigu įstatymai nenustato ko kita, teisę gauti akcinės įmonės pelno dalį dividendais ir teisę į dalį įmonės turto, likusio po jos likvidavimo, ir kitas įstatymų nustatytas teises. LR KISĮ sakoma, kad investicinis vienetas įrodo bendraturčio teisę į Fondą sudarančio turto dalį, todėl investicinis vienetas, kaip ir privačios bendrovės akcija, yra nuosavybę patvirtinantis VP.

Iš pateiktų aukščiau investicinio vieneto ir bendrovės akcijos apibrėžimų galime išskirti investicinių vienetų ir bendrovių akcijų bendrus bruožus. Tai reiškia, investiciniai vienetai - tai perleidžiamieji nuosavybės VP.

¹⁶ Fondų vienetai, http://www.swedbank.lt/lt/pages/verslo/investiciniu_fondu_vienetai [žiūrėta 2009 08 08]

Kyla klausimas, ar investicinis vienetas yra lygiavertis privačios bendrovės akcijai, ar vis dėlto tai yra nuosavybės VP atskira kategorija. Pvz., kaimyninėje Lenkijoje investicinis vienetas, remiantis Lenkijos viešosios vertybinių popierių apyvartos įstatymu, nėra laikomas VP, o tik nuosavybės teisės įrodymu į Fondo turto dalį.¹⁷ Skirtingai negu Lietuvoje, tokie investiciniai vienetai negali būti parduodami ar kitaip perduodami kitam asmeniui, tačiau gali būti paveldimi.

Atsakydami į užduotą klausimą apie akcijų ir investicinių vienetų panašumus, turime išnagrinėti šių VP suteikiamų jų turėtojams teisių turinį. Akcija - tai nuosavybės VP, atspindintis nuosavybės dalį bendrovėje, kuri įsigijęs asmuo turi tokias teises:

1. balsavimo teisė visuotiniame akcininkų susirinkime, taip dalyvaujama bendrovės valdyme;
2. teisė gauti dividendus;
3. teisė į bendrovės turto dalį, likusią po bendrovės likvidavimo;
4. teisė parduoti turimas akcijas¹⁸;

Investicinių vienetų turėtojų teisės yra apibrėžtos LR KISĮ 48 str., kuriame sakoma, kad Fondo Dalyvis turi šias teises:

1. LR KISĮ ir Fondo taisyklių nustatyta tvarka gauti dalį Fondo pajamų;
2. gauti likusią dalijamo Fondo dalį;
3. gauti teisės aktų nustatyta informaciją apie Fondą;
4. perleisti investicinius vienetus kitam asmeniui;
5. Atviro tipo Fondo dalyvis turi teisę bet kada pareikalauti, kad Valdymo įmonė išpirktų jo turimus Fondo investicinius vienetus.

Visų Fondų taisyklėse įvardijama Investuotojo teisė parduoti, padovanoti ar kitaip perduoti jo turimus investicinius vienetus¹⁹

Lentelė 1. Fondo vienetų ir privačių bendrovių akcijų suteikiamų teisių jų turėtojams palyginimas, remiantis LR KISĮ ir LR ABĮ teisės normomis.

Suteiktos dalyviams teisės	Bendrovių akcijos	Investicinių fondų vienetai
Teisė valdyti bendrovę/ investicinį fondą	Suteikia	Nesuteikia
Teisė gauti dividendus	Suteikia	Gali suteikti
Teisė į bendrovės turto dalį, likusią po bendrovės/ investicinio fondo likvidavimo	Suteikia	Suteikia
Teisė parduoti turimas akcijas/ investicinius vienetus	Suteikia	Suteikia
Teisė gauti informaciją apie bendrovę/ investicinį fondą	Suteikia	Suteikia

¹⁷ W. Dębski, Fundusze inwestycyjne w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej, Rynki i instytucje finansowe, p. 29., 2009, www.nbp.pl/publikacje/bank_i_kredyt/2005_10/debski.pdf [žiūrėta 2009 09 09]

¹⁸ Investuotojo žodinėlis, <http://www.vpk.lt/lt/investuotoju-svietimas/investuotojo-zodynemis/> [žiūrėta 2009 09 09]

¹⁹ „Finasta“ Naujosios Europos suderintojo investicinio fondo taisyklės, p. 22, http://www.vpk.lt/new/documents/NEF%20taisykles_09.10.30.pdf/ [žiūrėta 2009 09 09]

Iš lentelėje pateikto palyginimo matyti, kad investicinio vieneto turėtojas neturi teisės valdyti Fondo ir neturi įtakos Fondo investavimo strategijai, tačiau visos kitos teisės jam yra suteikiamos, todėl galime laikyti, kad investicinis vienetas ir privačios bendrovės akcija yra labai artimi prigimtimi VP, tačiau nėra visiškai tapatūs.

Išanalizavę LR KISĮ, pastebėjome, kad Fondo vienetai gali būti skirstomi į klases. Tokia išvada yra grindžiama LR KISĮ 78 str. 3 d, kurioje sakoma, kad tik profesionaliesiems Investuotojams skirto privataus kapitalo Fondas gali būti sudarytas iš skirtingų klasių investicinių vienetų. Tokiu atveju skirtingos investicinių vienetų klasės, jas turinčių Investuotojų teisių ir pareigų apimtis turi būti atskleisti Fondo taisyklėse bei, jei taikoma, prospektuose. LR KISĮ teisės normose, nėra nurodoma, į kokias klases skirstomi vienetai, tačiau LR VPK 2008 m. kovo 28 d. nutarimo Nr. 1K- 9 Dėl kolektyvinio investavimo subjektų prospektų turinio taisyklių 3 priedo yra nustatoma, kokia informacija apie investicinius vienetus turi būti pateikta prospekte. Šio priedo 14 punktas numato, kad Fondo prospekte turi būti informacija apie vienetų klases, tačiau jei ji yra būtina. Prudentis Step Capital Private Equity Fund Fondo, kuris yra skirtas tik profesionaliems Investuotojams, taisyklėse nėra numatoma vienetus skirstyti į klases. Tokį skirstymą randame tik užsienio Fondų sudarymo dokumentuose, pvz., Danske Invest Fondo sutrumpintame prospekte, sudarytame pagal Didžiosios Liuksemburgo Kunigaikštystės įstatymus yra nurodoma, kad vienetai yra skirstomi į A, D, I, IDI, N, S, SP, X klases²⁰. Kiekviena klasė nurodo tipinį Investuotoją. Kitas užsienio Fondas, kurio vienetai yra suskirstyti į klases yra „Swedbank“ Fondų Fondas 100. Jo vienetai yra suskirstyti į dvi klases, A ir E²¹. Šie vienetai turi skirtingą nominalę vertę.

---

²⁰ Danske Invest Fondo sutrumpintas prospektas, www.danskeinvest.lt/pdf/simplified_LT_2719.pdf [žiūrėta 2009 11 23]

²¹ Swedbank Fondų Fondo 100 taisyklės, p. 5.2.1 www.swedbank.lt/docs/investor/FF100-taisykles.pdf [žiūrėta 2009 11 23]

2. FONDO SUDARYMAS

Pirmasis klausimas, kuris iškyla pradėjus nagrinės Fondo investicinių vienetų išleidimo procesą yra, kas išleidžia investicinius vienetus, todėl pirmoji Fondo vienetų išleidimo stadija, kurią galime išskirti po teisės aktų analizės, yra subjekto, galinčio išleisti investicinius vienetus, sudarymas.

Pirmosios stadijos tikslu yra Fondo sudarymas, kurio sąvoką, teines formas, tipus ir rūšis išanalizavome 1 darbo skyriuje. Stadijos uždaviniai, įgyvenantys tikslą yra veiksmai, privalomų Fondui sudaryti, išsiaiškinimas ir atlikimas. Visi veiksmai, kurie yra atliekami šioje stadijoje, yra atliekami su tikslu sudaryti Fondą, kuris bus paruoštas išleisti investicinius vienetus.

Investicinių vienetų išleidimo proceso pirmoji stadija prasideda nuo subjekto iniciatyvos sudaryti Fondą ir susideda iš tokių pirminių etapų kaip Fondo dokumentų paruošimo, Fondo turto saugotojo pasirinkimo, sutarties su juo projekto rengimo ir LR VPK reikiamų dokumentų bei pasirinkto turto saugotojo duomenų pateikimo. Po LR VPK leidimų gavimo, įgaliotas subjektas savo sprendimu sudaro Fondą.

Stadijos pabaiga yra laikoma nuo Valdymo įmonės valdybos sprendimo sudaryti Fondą, kadangi nuo tada keliamas Fondo vienetų platinimo tikslas ir jam skirti uždaviniai.

Pirmoje investicinių vienetų išleidimo stadijoje dalyvauja tokie subjektai, kaip subjektas, kuris sudaro Fondą, Depozitoriumas, kuriam yra perduodamas saugoti Fondo turtas ir LR VPK, nustatanti Fondui sudarymo taisykles ir prižiūrinti visus veiksmus, susijusius su Fondais ir investiciniais vienetais. Valdymo įmonės ir Depozitoriumo kompetenciją išnagrinėsime, analizuodami Fondo sudarymo veiksmus.

2.1. Fondo Valdymo įmonės vaidmuo, jos veiksmai sudarant Fondą ir rengiant Fondo dokumentus

Investicinių vienetų išleidimo procesas nėra įmanomas be Fondo, kuris išleidžia investicinius vienetus. Kadangi Fondas nėra juridiniu asmeniu, o tik veiklos forma, kas yra pasakyta Fondo apibrėžime ir pabrėžia kiekvieno Fondui platinimo dokumentų p.10, kuriame sakoma, kad Fondas nėra juridinis asmuo, todėl mokesčių, taikomų juridiniams asmenims, nemoka²². Tai reiškia, Fondą turi kažkas sudaryti.

Į klausimą, kas gali sudaryti Fondą, atsakymą randame LR KISĮ 45 str., kuriame sakoma, kad Fondo taisyklės yra patvirtinamos Valdymo įmonės valdybos sprendimu. Remiantis LR KISĮ 2 str. 29 d., Fondo taisyklės – tai Fondo sudarymo dokumentas. Jei patvirtinti Fondo sudarymo dokumentą gali

²² DnB NORD akcijų fondų fondo prospektas, p. 10, <http://www.vpk.lt/new/documents/DnB%20NORD%20aff%20prospektas.pdf> [žiūrėta 2009 10 11]

tik Valdymo įmonė, todėl galime teigti, kad sudaryti Fondą gali tik Valdymo įmonė, nes LR KISĮ 45 str. 1 d. yra imperatyvaus pobūdžio teisės norma, kuri nenumato kitų subjektų, galinčių patvirtinti Fondo sudarymo dokumentus.

Valdymo įmonė ne tik pasyviai sudaro Fondą, tačiau turi ir kitų įgaliojimų jo veikloje. Verstis Fondų valdymu turi teisę tik uždaroji akcinė bendrovė arba akcinė bendrovė, turinti LR VPK išduotą Valdymo įmonės veiklos licenciją. Tokią licenciją turinti bendrovė vadinama Valdymo įmone²³. LR KISĮ 2 str. 36 d. paaiškina, kad Valdymo įmonė – bendrovė, kurios pagrindinė veikla yra Fondų ar investicinių bendrovių valdymas.

Valdymo įmonė dalyvauja visame Fondo investicinių vienetų išleidimo procese, todėl yra svarbu trumpai paminėti ją skiriančius bruožus nuo kitų privačių bendrovių.

Valdymo įmonės pagrindinė veikla yra Fondų ar investicinių bendrovių valdymas. Ji privalo turėti LR VPK pagal LR VPK nutarimą patvirtinančią Valdymo įmonės ir investicinės bendrovės veiklos licenciją išdavimo, keitimo ir jų galiojimo panaikinimo taisyklės išduotą Valdymo įmonės veiklos licenciją. Valdymo įmonė gali taip pat šalia pagrindinės veiklos teikti kitas licencijoje numatytas LR KISĮ finansines paslaugas²⁴.

Valdymo įmonės administracijos sudėtį nustato privačias bendroves reglamentuojantys teisės aktai, LR KISĮ ir LR VPK atitinkami nutarimai. LR KISĮ 6 str. nustato dalį organizacinių reikalavimų Valdymo įmonei. Joje turi būti sudaroma valdyba ir administracija, LR KISĮ 7 str. numato, kad Valdymo įmonė turi turėti ir naudoti veiklai reikalingas priemones ir procedūras, vykdyti vidaus kontrolę, turėti investicinių sprendimų priėmimo procedūrų aprašą, kuriame, be kita ko, būtų nustatyta investicinius sprendimus priimančio organo struktūra. Šie reikalavimai užtikrina Valdymo įmonės profesionalumą. Tokios įmonės valdymas privalo būti patikėtas įmonės valdybai ir administracijai. Kaip ir komercinių bankų, Fondų Valdymo įmonės valdymas yra kuriamas pagal dviejų vadovų principą. LR KISĮ 6 str. 4 d. imperatyviai nustato, kad Valdymo įmonės ar investicinės bendrovės vadovai yra administracijos vadovas, administracijos vadovo pavaduotojas ir valdybos nariai. Vadovo ir jo pavaduotojo pareigybės yra reikalaujamos dėl patikimesnės Valdymo įmonės priežiūros ir jos administravimo.

Detalesnius reikalavimus organizacinei struktūrai nustato LR VP 2007 m. gegužės 17 d. nutarimu patvirtintos Finansų maklerio įmonių veiklos organizavimo taisyklės.

Sudarytas, remiantis LR teisės aktais, Priede Nr. 5 paveikslas, parodo sudėtingesnę už paprastas privačias bendroves Valdymo įmonės struktūrą.

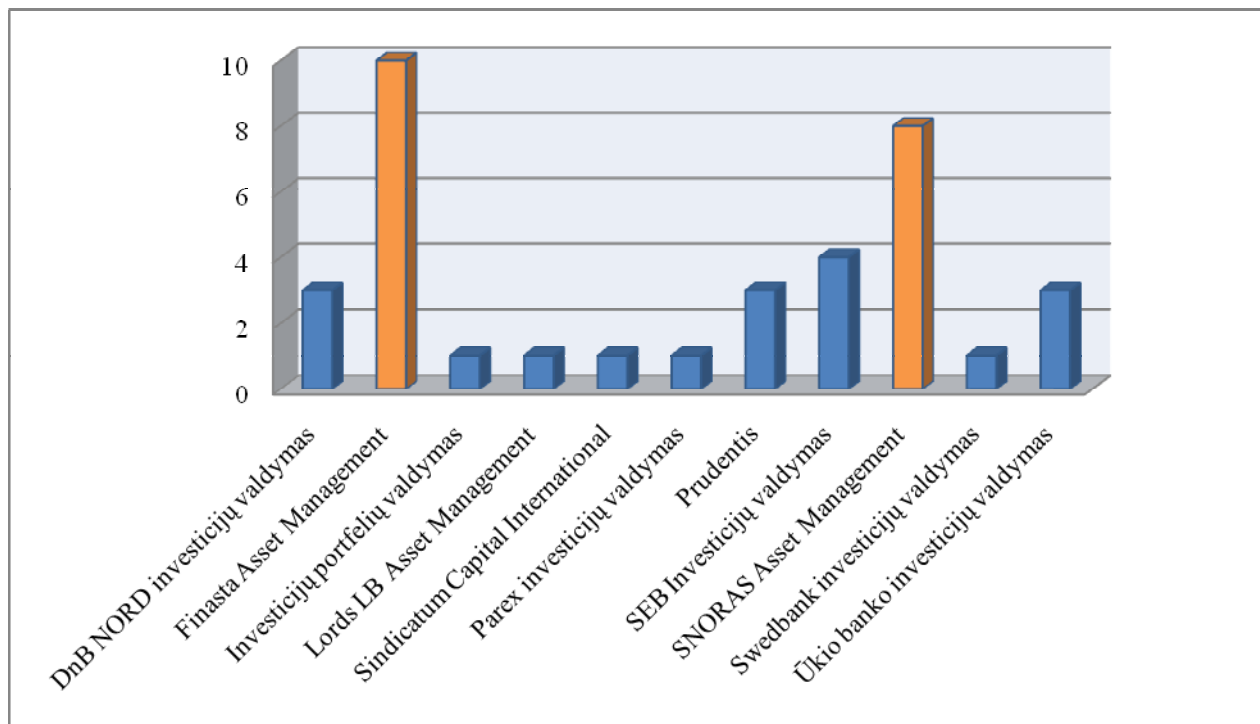
²³ LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 3 str. 1 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

²⁴ LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 4 str. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

LR VPK duomenimis²⁵ Lietuvoje licencijuotų Valdymo įmonių yra 13. Jų sąrašas yra pateikiamas Priede Nr. 4. UAB „JT investicijų valdymas“ Valdymo įmonei 2009 m. kovo 19 d. LR VPK posėdyje buvo panaikinta veiklos licencija, kadangi UAB „JT investicijų valdymas“ buvo reorganizuota ją prijungiant prie UAB „SNORAS Asset Management“²⁶

Ne visos Valdymo įmonės sudaro ir valdo Fondus. 11 iš 13 Valdymo bendrovių valdo Fondus. Žemiau pateikiama diagrama, sudaryta remiantis LR VPK duomenimis²⁷, parodo, kiek kiekviena Valdymo įmonė valdo Lietuvoje licencijuotų įvairių teisinių formų, tipų ir rūšių Fondų.

Pav. 7: Valdymo įmonės valdomų Fondų kiekis, remiantis 2009 10 19 LR VPK duomenimis

Iš pateiktos diagramos matyti, kad Lietuvoje daugiausiai LR licencijuotų Fondų valdo UAB „Finasta Asset Management“. Penkios Valdymo įmonės valdo po 1 LR licencijuotą Fondą.

Pasirenkant Fondą, į kurį asmuo investuos savo lėšas, atkreipiamas dėmesys į Fondo išlaidas, dengiamas iš Fondo turto, kadangi kuo jos didesnės, tuo labiau mažėja Investuotojo investavimo grąža.

Valdymo įmonės pajamos – tai Fondų prospektuose nustatyti atlyginimai už Fondo turto valdymą. LR KISĮ 48 str. 1 d. nustato, kad atlyginimas Valdymo įmonei už Fondo valdymą mokamas iš Fondą sudarančių lėšų, t. y. iš GA.

Remiantis LR VPK Fondų taikomų atskaitymų dydžių palyginimu, kuris pateikiamas Priede Nr. 8, visoms LR licencijuotoms Valdymo įmonėms yra mokamas nekintamas atlyginimas už Fondo valdymą, nustatytas procentais nuo GAV. Šis atlyginimas yra nustatomas Fondų prospektų 17 p.

²⁵ VPK duomenys <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/valdymo-imoses/licencijuotos-lietuvoje/> [žiūrėta 2009 10 19]

²⁶ <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/valdymo-imoses/licencijuotos-lietuvoje/jt-investiciju-valdymas-panaikinta-licencija/> [2009 10 19]

²⁷ <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/valdymo-imoses/licencijuotos-lietuvoje/> [žiūrėta 2009 10 19]

Kai kurioms Valdymo įmonėms yra mokamas sėkmės mokestis nuo Fondo GAV prieaugio²⁸. Lords LB Baltic Fund Fondo prospekto 36 p. sėkmės mokestis yra apibūdinamas kaip Valdymo įmonei priklausoma Fondo pelno dalis. Fondo metinis valdymo mokestis yra priskaičiuojamas už kiekvieną kalendorinę dieną ir kartą per mėnesį atskaitomas nuo Fondo turto, bei pervedamas į Valdymo įmonės sąskaitą²⁹. Kitų Fondų prospektuose mokėjimo tvarka nustatoma tiksliau, pvz., nekintamas turto valdymo mokestis mokamas kas mėnesį iki kito mėnesio 10 dienos³⁰ arba iki kito mėnesio 5 dienos³¹. Fondų dokumentuose randami atvejai, kai atlyginimas Valdymo įmonei susideda iš dviejų dalių, t. y. pirmoji atlyginimo Valdymo įmonei dalis yra fiksuoto dydžio, pvz., 2 % Fondo GAV, o antroji metinio atlyginimo Valdymo įmonei dalis priklauso nuo Fondo GAV³².

LR VPK pateiktame Fondų atskaitymų palyginime (Priedas Nr. 8), kuriame be kitų išlaidų yra lyginami Valdymo įmonės atskaitymai nuo Fondų GAV. Didžiausias nekintamas atlyginimas Valdymo įmonei už turto valdymą yra nustatytas UAB „Prudentis“, iki 3% ir UAB „Sindicatum Capital International“, iki 2.5%, mažiausias atlyginimas – UAB „Finasta Asset Management“, iki 0.5%, tačiau tik šių Valdymo įmonės valdomų Fondų prospektuose yra nustatytas sėkmės mokestis (atlyginimas Valdymo įmonei nuo GAV prieaugio) visiems Fondams. Sėkmės mokestis yra nustatytas taip pat 2 iš 3 UAB „Prudentis“ Fondams.

2.1.1. Dokumentų, pateikiamų LR VPK sudaryti Fondą, parengimo reikalavimai

Fondo Valdymo įmonė, norėdama sudaryti ir valdyti Fondą, privalo gauti nustatytus įstatymu LR VPK leidimus. Leidimą sudaryti Fondą ir pradėti platinti vienetus, Valdymo įmonė gali gauti po visų reikiamų dokumentų (Fondo taisyklės, prospektas ir, jei būtina, sutrumpintas prospektas) pateikimo LR VPK ir leidimų pasirinkti Depozitoriumą bei sudaryti su juo sutartį gavimo. Po leidimų gavimo Valdymo įmonės valdyba priima sprendimą sudaryti Fondą ir pradeda viešai platinti Fondo investicinius vienetus.

Kokius leidimus Valdymo įmonė turi gauti nustato LR KISĮ 11 str. LR VPK išankstinis leidimas, sudarant Fondą, reikalingas³³:

1. Fondo taisyklėms patvirtinti;
2. sutrumpintam ar visam prospektui patvirtinti;
3. sudarymo dokumentų santraukai patvirtinti;

²⁸ Sąvoka „mokestis“ yra suprantama kaip ne kaip valstybės nustatyta prievolė, o atlyginimas Valdymo įmonei.

²⁹ DnB NORD akcijų fondo prospektas, 17 p.

<http://www.vpk.lt/new/documents/DnB%20NORD%20aff%20prospektas.pdf> [žiūrėta 2009 10 20]

³⁰ „Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondo prospektas, p. 17,

http://www.vpk.lt/new/documents/Finasta%20Infinity%20prospektas_2009.pdf [žiūrėta 2009 10 20]

³¹ JT Baltijos akcijų fondo I taisyklės, 5 d., <http://www.vpk.lt/new/documents/JT%20BAF%20I%20taisykles.pdf> [žiūrėta 2009 10 20]

³² ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviras investicinis fondo prospektas, p. 17.4.1.

<http://www.vpk.lt/new/documents/ZPR%20visas%20prospektas.pdf> [žiūrėta 2009 10 20]

³³ LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 11 str. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

4. Depozitoriumo pasirinkti;
5. sutarčiai su Depozitoriumu sudaryti;

Fondo sudarymo dokumentas – tai jo taisyklės, kurias tvirtina Valdymo įmonės valdyba. Taisyklių turinį reglamentuoja LR KISĮ 46 str. – bendra teisės norma visų teisinių formų ir rūšių Fondams. Kitos LR KISĮ specialiosios teisės normos, reglamentuojančios specialiųjų Fondų taisyklių turinį.

Fondo taisyklės nustato santykius tarp Valdymo įmonės ir Fondo dalyvių. Jose turi būti nurodyta, pagal LR KISĮ 46 str.:

1. Fondo pavadinimas, iš kurio galima būtų nustatyti specialiojo Fondo rūšį, ir informacija, leidžianti nustatyti, ar šis Fondas yra suderintasis, ar specialusis Fondas.
2. Valdymo įmonės ir Depozitoriumo pavadinimai ir buveinės.
3. Fondą sudarančio turto investavimo strategija, investicijų apribojimai ir specializacija geografinėje zonoje arba ūkio šakoje, informacija apie tai, kad Fondas turi lyginamąjį indeksą, ir vietas, kuriose galima susipažinti su jo sudarymo tvarka.
4. Dalyvių teisės ir pareigos. Svarbu informuoti Dalyvį, ar jis galės bet kada pareikalauti išpirkti savo turimus investicinius vienetus.
5. Valdymo įmonės teisės ir pareigos valdant Fondą, sandoriai, kuriuos Valdymo įmonė gali sudaryti ir vykdyti Fondo sąskaita ir jo naudai.
6. atlyginimo Valdymo įmonei, Depozitoriumui ir Platintojui apskaičiavimo metodika, dydis ir mokėjimo tvarka. Pagal šią informaciją Investuotojas galės prognozuoti savo investicijų grąžą.
7. kitų išlaidų, dengiamų iš Fondą sudarančio turto, baigtinis sąrašas ir apskaičiavimo metodika.
8. Valdymo įmonės, Depozitoriumo pakeitimo sąlygos ir tvarka.
9. investicinių vienetų pardavimo (platinimo), išpirkimo sąlygos ir tvarka.
10. investicinių vienetų išpirkimo sustabdymo pagrindai ir tvarka.
11. turto įvertinimo, investicinio vieneto vertės apskaičiavimo ir skelbimo tvarka.
12. išpirkimo ir pardavimo kainos nustatymo tvarka.
13. informacijos apie Fondą skelbimo tvarka;
14. Fondo pajamų skirstymo dažnumas, metodai ir išmokėjimo tvarka;
15. Fondo dalijimo pagrindai ir procedūra;
16. Fondo taisyklių pakeitimo tvarka.

Iš pateikto sąrašo, kuriame išvardinta informacija, galime spręsti, kad tai Fondo taisyklės pateikia išsamią informaciją apie Fondą, su juo susijusius subjektus, vienetų išleidimo, platinimo ir išpirkimo tvarką, todėl yra svarbiausiu Fondo dokumentu. Fondo taisyklės galime prilyginti privačios bendrovės įstatams.

LR KISĮ 46 str. nustato bendrus reikalavimus visų teisinių formų, tipų ir rūšių Fondams taisyklėms.

Suderintųjų Fondų taisyklių turiniui LR KISĮ nenustato papildomų reikalavimų, todėl joms taikomi LR KISĮ 46 str. nuostatos.

Specialiesiems Fondams LR KISĮ 65 str. nustato papildomus reikalavimus. Visų specialiųjų Fondų taisyklėse, be šio LR KISĮ 46 str. nustatytos informacijos, turi būti nurodyta investavimo į specialųjį Fondą rizikos, jų aprašymas nurodant, kad investavimas į specialųjį Fondą yra susijęs su didesne negu vidutinė, o NT ir privataus kapitalo Fondo atveju – ilgalaike rizika.

LR KISĮ nustato kai kurių atskirų rūšių specialiesiems Fondams taisyklių turinio reikalavimus, kadangi kiekvieno Fondo rūšies investavimo objektai, taisyklės ir su jais susijusi rizika skiriasi.

Fondas investuojantis į kitus KIS, jei jis pasinaudoja įstatymu nustatyta teise išplėsti savo investavimo ribas, savo taisyklėse turi numatyti KIS į kurių investuoją pavadinimą, investavimo strategiją ir visų su investavimu į jį susijusių išlaidų dydžius³⁴.

NT Fondo taisyklėse turi būti numatyti nepriklausomo NT vertintojo kandidatūros atrankos kriterijai (kaip antai nepriklausomo turto vertintojo profesinė patirtis, specializacija ir pan.), nepriklausomo turto vertintojo kandidatūros keitimo principai.

Alternatyvaus Fondo taisyklių turiniui yra taikomi LR KISĮ 65 str. 2 d. 2 ir 3 p. reikalavimai, kurie yra nustatyti NT Fondams ir Fondams investuojantiems į kitus KIS. Taip pat LR KISĮ 87 str. numato, kad alternatyvaus Fondo taisyklėse privalo būti detalios atskleista subjekto investavimo strategija, baigtinis galimų investavimo objektų sąrašas ir investavimo ribos, taip pat turi būti nurodytos su investavimu į šios rūšies Fondus susijusios rizikos, jų aprašymas, nurodant, kad investavimas į alternatyvųjį Fondą yra susijęs su didesne negu vidutinė rizika. LR KISĮ 88 str. 2 d. numatyta, kad taisyklėse taip pat privalo būti nurodyta, kad jo Dalyviais gali būti tik profesionalieji Investuotojai. Kriterijai, kuriais remiantis asmuo yra pripažįstamas profesionaliu Investuotoju, yra nustatyti LR Vertybinių popierių įstatyme.

LR šiuo metu licencijuotas yra tik 1 alternatyvus Fondas, „SAM Renewable energy fund“, valdomas UAB „SNORAS Asset Management“ ir jo sudarymo dokumentai nėra viešai skelbiami, todėl tiksliai išnagrinėti Fondo taisyklių nėra galimybės.

Atviro Fondo taisyklėse turi būti pateikta aukščiau išvardinta informacija. Tuo tarpu uždaro tipo Fondo taisyklėms taikomi papildomi reikalavimai. Uždaro tipo Fondo taisyklėse turi būti aiškiai nurodytas Fondo tipas, terminas, kuriam jis sudarytas, ir pateiktas įspėjimas, kad Fondo investiciniai vienetai nėra išperkami Dalyviui pareikalavus³⁵. Laikantis nustatytų investicinių vienetų siūlymui taikomų reikalavimų, Fondo taisyklėse gali būti nustatytas ribotas dalyvių ir (arba) Fondo investicinių

³⁴ LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 65 str. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

³⁵ LR Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 91 str. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

vienetų skaičius. Pvz., Lietuvoje licencijuoto uždaro tipo NT Fondo Lords LB Baltic Fund taisyklėse numatyta, kad Fondas veiks 5 metus nuo Fondo vienetų pirmojo platinimo periodo pabaigos³⁶.

Kitas svarbus Fondo dokumentas, skirtas asmeniui, norinčiam investuoti į Fondą, informacijai gauti, yra Fondo prospektas.

Visi asmenys, investuodami lėšas į pasirinktus Fondus privalo būti vienodai traktuojami, todėl visa informacija apie Fondus, jų strategijas, investicines priemones, į kurias buvo investuota bei investicinę gražą turi būti lengvai prieinama kiekvienam. Asmuo pasirinkdamas pirkti bet kokią prekę, įvertina jos naudingumą, kokybę, patikimumą bei su preke susijusią riziką. Tą patį daro kiekvienas asmuo, perkantis investicinius vienetus. Todėl tam, kad asmens pasirinkimas atitiktų jo lūkesčius, jam turi būti prieinama patikima informacija apie sudaryto Fondo platinamus vienetus. Valdymo įmonė rengia dokumentus, skirtus informuoti Investuotojus, kuriais remiantis, padaro savo sprendimus dėl investavimo.

LR KISĮ 45 str. nustato, kad Valdymo įmonė Fondą sudarančias Investuotojų lėšas gali pradėti rinkti tik po to, kai Fondo sutrumpintam prospektui, kai jis būtinas, ir visam prospektui pritaria LR VPK³⁷. Todėl tam, kad gauti LR VPK leidimą platinti Fondo vienetus, Valdymo įmonė privalo pateikti institucijai Fondo prospektą ir, jei reikalaujama, sutrumpintą prospektą.

LR KISĮ pateikia bendra visiems KIS prospekto apibrėžimą. Pagal LR KISĮ 2 str. 17 d. prospektas – tai dokumentas, kuriame Investuotojams ir visuomenei pateikiama pagrindinė informacija apie siūlomus KIS perleidžiamuosius VP. Fondo taisyklių sąvokose pateikiamas paprastesnis prospekto apibrėžimas, prospektas – tai Investuotojams ir visuomenei skirtas dokumentas, pateikiantis pagrindinę informaciją apie Fondo vienetus³⁸.

LR KISĮ 22 str. 1 ir 2 d. yra nustatyta, kad visame prospekte turi būti pateikta pakankamai informacijos, kad Investuotojas galėtų tinkamai įvertinti siūlomą investiciją ir su ja susijusią riziką. Visame prospekte turi būti aiškiai ir lengvai suprantamai paaiškintas rizikos pobūdis. Prospektas taip pat gali būti naudojamas kaip reklamos priemonė, nereikalaujant jokių papildomų duomenų. Prospektų turinio reikalavimus detalizuoja, kaip tai pavesta LR KISĮ, LR VPK 2008 m. kovo 28 d. nutarimu Nr. 1K- 9 patvirtintomis kolektyvinio investavimo subjektų prospektų turinio taisyklėse (toliau Prospekto rengimo taisyklės). Šios taisyklės yra taikomos viso ir sutrumpinto prospekto turiniui ir formai.

Prospekto rengimo taisyklių 6 p. nustato kad, suderintojo Fondo ir specialaus Fondo investuojančio į perleidžiamuosius VP visas prospektas yra rengiamas pagal šių Taisyklių 1 priedą, visų kitų Fondų – pagal šių Taisyklių 3 priedą. Tai reiškia, kad suderintųjų ir specialiųjų,

³⁶ Uždaro tipo nekilnojamojo turto investicinio fondo LORDS LB BALTIC FUND I taisyklės, 2.5 p. <http://www.vpk.lt/new/documents/TAISYKLES%20-%20Lords%20LB%20Baltic%20Fund%20I.pdf>, žiūrėta 2009 10 24]

³⁷ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 45 str. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424,.

³⁸ 2009 m. spalio 21 d. Finasta „Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius Fondo taisyklės, p. 1.10, http://www.vpk.lt/new/documents/Infinity%20fondo%20taisykles_09%2010%2030.pdf [žiūrėta 2009 10 25]

investuojančių į perleidžiamuosius VP Fondų prospektams yra taikomi vieni reikalavimai, o kitiems specialiesiems Fondams, kiti reikalavimai.

Prospekto rengimo taisyklės labai aiškiai ir konkrečiai nustato prospektų formą bei turinį. Šio darbo Priede Nr. 2 yra pateikiama lentelė, sudaryta pagal šių taisyklių 1 ir 3 priedus, kurioje yra pateiktas skirtingų teisinių formų Fondų prospektų turinių palyginimas. Iš lentelės (žr. Priedas Nr. 2) pateikto palyginimo matyti, kad suderintųjų Fondų ir specialiųjų Fondų, investuojančių į perleidžiamuosius VP prospekto turinys bei kitu specialiųjų Fondų prospekto turinys nesiskiria iš esmės. Pastarųjų prospekte turi būti pateikiama papildomai tokia informacija kaip valstybinė mokesčių politika Fondo atžvilgiu, subjekto dalyvių atžvilgiu, jei Fondas yra sudėtinis, tada investicinių vienetų ar akcijų keitimas, investicinių vienetų pardavimo ir išpirkimo kainų skelbimo tvarka ir, jei Fondas investuoja į NT, tada informacija apie turto vertintojus. Tuo tarpu suderintųjų Fondų ir specialiųjų Fondų, investuojančių į perleidžiamuosius VP prospektuose papildomai turi būti numatyta tokia informacija, kaip duomenys apie subjekto siūlomus investicinius vienetus, veiksniai, galintys turėti įtakos platinimui, investicijų portfelio sudėtis, valdymo organų, stebėtojų tarybos teisės ir pareigos, valdymo schema.

Taip pat, Valdymo įmonė, sudaranti atviro tipo Fondą, privalo parengti sutrumpintą prospektą. Tokia pareiga yra nustatyta LR KISĮ 21 str. 2 d.³⁹. Reikalavimus turiniui nustato Prospekto rengimo taisyklių 2 ir 4 priedai. LR KISĮ 22 str. 2 d. nustato, kad sutrumpinto prospekto struktūra ir dėstymo forma turi būti lengvai suprantama vidutiniam Investuotojui.

2.1.2. Depozitoriumo pasirinkimas ir sutarties su juo pasirašymas

Valdymo įmonė, norėdama gauti LR VPK leidimą sudaryti Fondą, remiantis LR KISĮ 11 str. 1 d. 2 ir 4 p., privalo gauti šios institucijos leidimą pasirinkti Depozitoriumą ir sudaryti su juo sutartį. Pastarajam veiksmui taip pat reikalaujamas LR VPK leidimas.

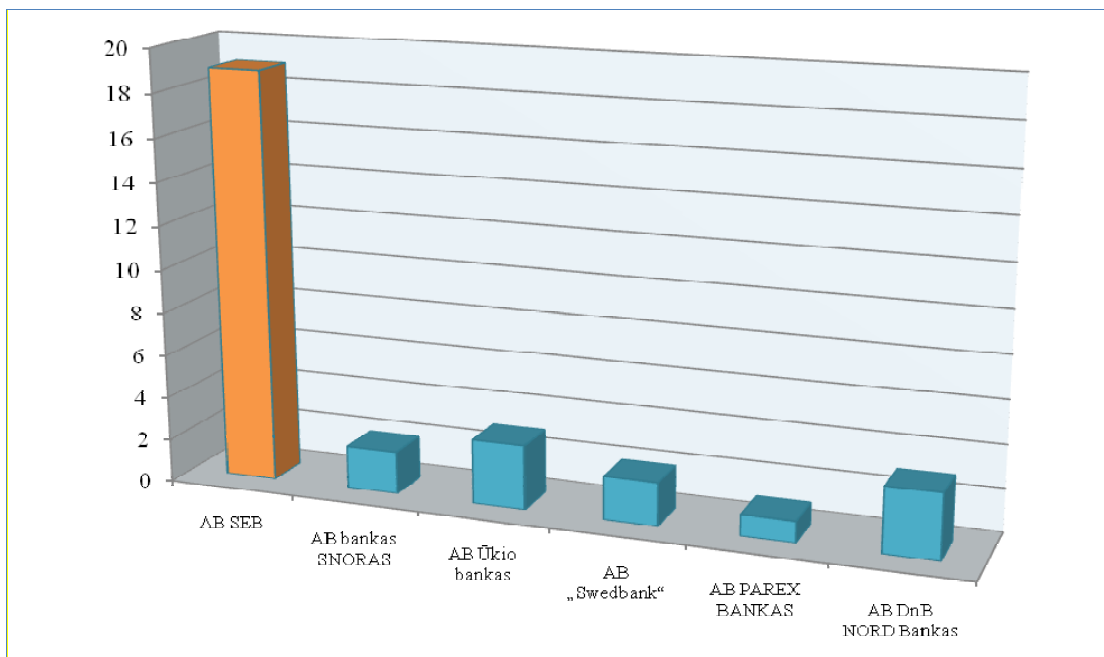
Depozitoriumas investicinių vienetų išleidimo procese dalyvauja kaip subjektas, kuris saugo Fondo lėšas. Pareiga perduoti Fondo turtą Depozitoriumui yra nustatyta LR KISĮ 26 str. Depozitoriumu gali būti tik bankas, turintis teisę valstybėje narėje teikti investicines paslaugas ir turintis buveinę arba padalinį Lietuvos Respublikoje⁴⁰. Fondų taisyklėse apibrėžiama, kad Depozitoriumas – tai komercinis bankas, saugantis Fondo lėšas ir finansines priemones. LR VPK 2009 m. gruodžio 1 d. duomenimis, LR licencijuoti yra 9 bankai, taip pat veikia 5 užsienio filialai ir 1

³⁹ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 21 str. 2 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

⁴⁰ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 26 str. 1 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

bankas neįsteigęs filialo, tačiau visų LR licencijuotų Fondų turtas yra saugomas LR licencijuotose komerciniuose bankuose.

Remiantis Fondų prospektų pateiktais duomenimis, dažniausiai Fondo Depozitoriumi būna tas bankas, kurio įmonių grupei priklauso Fondo Valdymo įmonė. Depozitoriumo pasirinkimas priklauso taip pat nuo sutarties, kuri yra pasirašoma tarp Fondo Valdymo įmonės ir Depozitoriumo, sąlygų. Kiekviena Valdymo įmonė gali pasirinkti jai tinkamą Depozitoriumą.

Pav. 8: Depozitoriumo pasirinktinumo palyginimas, sudarytas remiantis Fondų prospektuose pateikiama informacija apie Fondo Depozitoriumą.

Iš pateiktos diagramos matyti, kad Lietuvoje daugiausiai Fondų turto saugo AB SEB bankas. Detalesnė informacija apie Fondų pasirinktus Depozitoriumus pateikiama Priede Nr. 6.

LR VPK nutarime Dėl kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme ir papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme numatytų leidimų išdavimo tvarkos numatoma, kad Valdymo įmonė LR VPK turi pateikti sutarties su Depozitoriumu projektą.⁴¹ Tai reiškia, kad su pasirinktu Depozitoriumu Valdymo įmonė pasirašo paprastos rašytinės formos sutartį. Sutartį tvirtina Valdymo įmonės visuotinės akcininkų susirinkimas. Iki sutarties pasirašymo, turi būti gautas išankstinis LR VPK leidimas sudaryti sutartį su Depozitoriumu. Sutartis tarp Valdymo įmonės ir Depozitoriumo nustato Valdymo įmonės santykius su Depozitoriumi, atsirandančius perduodant Depozitoriumui saugoti bei apskaityti Fondo turta, atsiskaitymų už suteiktas paslaugas tvarką, šalių atsakomybę⁴² ir kitus komerciniams sutartims būdingus klausimus.

⁴¹ LR VPK nutarimas Nr. 1K- 10, „Dėl kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme ir papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme numatytų leidimų išdavimo tvarka“, p. 19.2.// Valstybės žinios, 2008, Nr. 39-1448

⁴² Sutartis su depozitoriumu, www.indexfund.lt/documents/Depo%20sutartis_0707projektas.pdf [žiūrėta 2009 10 12]

Depozitoriumas privalo vykdyti LR KISĮ 27 str. nustatytas pareigas ir veikti Fondo Dalyvių naudai.

Depozitoriumo pareigos yra išvardintos LR KISĮ ir atkartotos beveik visų Fondų taisyklėse. Depozitoriumas privalo:

1. užtikrinti, kad investicinių vienetų pardavimas, išleidimas, išpirkimas ir panaikinimas vyktų pagal teisės aktų ir Fondo taisyklės. Ši Depozitoriumo LR KISĮ nustatyta pareiga parodo, kad Depozitoriumas dalyvauja visame Fondo investicinių vienetų išleidimo procese.
2. užtikrinti, kad investicinių vienetų vertė būtų skaičiuojama pagal teisės aktų ir Fondo taisyklės.
3. vykdyti Valdymo įmonės nurodymus, jeigu jie neprieštarauja teisės aktų ir Fondo taisyklės.
4. užtikrinti, kad atlyginimas už perleistą turtą per nustatytą laiką būtų pervestas į Fondo sąskaitą;
5. užtikrinti, kad Fondo pajamos būtų naudojamos pagal teisės aktų ir Fondo taisyklės.

NT Fondo Depozitoriumas prieš kiekvieną NT objekto vertinimą privalo patikrinti, ar NT vertintojas atitinka jam taikomus nepriklausomumo reikalavimus ir Fondo taisyklėse nustatytus atrankos kriterijus, ar atliekant turto vertinimą nebus pažeisti LR KISĮ reikalavimai.

Depozitoriumas privalo pranešti LR VPK ir Valdymo įmonės stebėtojų tarybai, ar valdybai visus pastebėtus teisės aktų ar Fondo taisyklių pažeidimus.

LR KISĮ 48 str. nustato, kad atlyginimas Depozitoriumui už Depozitoriumo paslaugas mokamos iš Fondą sudarančių lėšų. Įstatymas nenustato nei konkretaus atlyginimo dydžio, nei jo ribų, tačiau atlyginimas už Depozitoriumo paslaugas negali būti didesnis, negu nustatytas Fondo taisyklėse. Valdymo įmonė susitaria su Depozitoriumu dėl jo atlyginimo dydžių už teikiamas paslaugas. Visiems Depozitoriumams, kurie teikia paslaugas Lietuvoje licencijuotiems Fondams yra nustatytas procentais apskaičiuojamas atlyginimas už Fondo turto valdymą ir apskaitą. Priede Nr. 7 pateikiami palyginimui Fondų Depozitoriumų atlyginimo dydžiai, kurie yra nustatyti Fondų taisyklėse. Valdymo įmonė su Depozitoriumu gali taip pat susitarti mokėti mokestį už tarpininkavimo paslaugas, už dalyvių sąskaitų administravimą, už judėjimus VP sąskaitose. Dėl tokių papildomų mokesčių yra susitarę UAB „Sindicatum Capital International“ ir AB SEB bankas, tačiau dažniausiai yra nustatomas tik mokestis už Fondo turto valdymą ir apskaitą.

Iš lentelės pateiktų dydžių matyti, kad mokestis Depozitoriumui nepriklauso nuo Fondo rūšies ar nuo pasirinkto Depozitoriumo (žr. Priedas Nr. 7), taip pat nepastebima tendencija, kad Depozitoriumai, nepriklausantys vienai įmonių grupei su Valdymo įmone, nustatytų didesnius savo teikiamų paslaugų mokesčius.

Depozitoriumas yra ne tik turto saugotojas, tačiau jis gali laikinai perimti Fondo valdymą, jei Valdymo įmonės teisė valdyti Fondą pasibaigia, o kitai Valdymo įmonei valdymas neperduodamas. Tokią funkcijų delegavimo pareigą nustato LR KISĮ 28 str. Depozitoriumas perima Fondo valdymą tik iki 3 mėnesių laikotarpiui. Jei po 3 mėn. Depozitoriumas neperduoda Fondo valdymo kitai Valdymo

įmonei, toks Fondas turi būti likviduojamas. Laikinas perdavimas yra numatytas, mūsų nuomone, dėl Fondo Dalyvių teisių ir teisėtų lūkesčių apsaugos. Investuotojai tikisi užsidirbti iš investicinių vienetų, todėl tuo atveju, jei Valdymo įmonės licencija yra panaikinama ir valdymas nėra perduotas kitai Valdymo įmonei, tada iškyla rizika, kad Fondo lėšos nebus deramai investuojamos. Depozitoriumas, kuriame yra saugojamas Fondo turtas, yra kredito įstaiga, kurioje dirba profesionalūs darbuotojai, galintys priimti investicinius sprendimus. Toks valdymo perėmimo sprendimas apsaugo Investuotojus nuo galimo lėšų praradimo. Tačiau Fondo turtas privalo būti atskirtas nuo Valdymo įmonės turto bei LR KISĮ 29 str. nustato, kad Depozitoriumas negali kartu verstis ir Valdymo įmonės ar investicinės bendrovės veikla, išskyrus nustatytą 3 mėn. laikotarpį. Depozitoriumui tapus Fondo valdytoju, turtas nėra atskirtas. Taip pat LR KISĮ 29 str. 2 d. nustato imperatyviai, kad Valdymo įmonės ar investicinės bendrovės administracijos vadovas, jo pavaduotojas, valdybos narys ar darbuotojas negali būti Depozitoriumo, kuris saugo tos įmonės valdomą Fondą sudarantį ar investicinės bendrovės turtą, administracijos vadovu, jo pavaduotoju, valdybos nariu ar darbuotoju, kurio funkcijos tiesiogiai susijusios su Depozitoriumo veikla, tačiau gali sudaryti ne daugiau kaip 1/4 tą Fondą valdančios Valdymo įmonės ar investicinės bendrovės stebėtojų tarybos narių. Dėl to yra nustatytas įstatymu terminas, per kurį Depozitoriumas privalo perduoti kitai Valdymo įmonei Fondo valdymą.

Valdymo įmonė gali pakeisti Depozitoriumą. Tokia jos teisė yra įtvirtinta LR KISĮ 30 str. ir yra detalizuota LR VPK nutarime. Tam, kad pakeisti Depozitoriumą, Valdymo įmonė privalo, pagal LR VPK 2008 m. kovo 28 d. nutarimą Nr. 1K- 10, gauti LR VPK leidimą.

Depozitoriumo pasirinkimas ir sutarties su juo pasirašymas yra Fondo steigimui privalomi veiksmai, be kurių negali būti sudarytas Fondas.

3. FONDO VIENETŲ PARDAVIMAS IR IŠPIRKIMAS

Kai pirmosios Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso stadijos tikslas yra pasiektas, t. y. yra priimtas Valdymo įmonės sprendimas sudaryti Fondą, pirmoji stadija baigiasi ir prasideda antroji. Todėl pirmosios proceso stadijos pabaiga laikytina antrosios pradžia.

Šios antros proceso dalies tikslu yra išleisti Fondo vienetus. Fondo investiciniai vienetai yra išleidžiami tada, kai Fondas pradeda juos platinti (parduoti), nes Fondo vienetai išleidžiami potencialiam Investuotojui pasirašius Fondo vienetų pirkimo-pardavimo sutartį bei apmokėjęs šioje sutartyje nurodytą pinigų sumą⁴³. Atviro tipo Fondų investicinių vienetų išpirkimas taip pat yra šios stadijos dalis, kadangi šio tipo Fondui išpirkus vienetus, jo egzistavimas nesibaigia. Atviro tipo Fondams ši proceso dalis – tai pasikartojančių veiksmų ciklas, investiciniai vienetai yra parduodami, vėliau dalis jų galimai yra išperkama. Uždaro tipo Fondui ši proceso stadija apima investicinių vienetų pardavimą, kadangi visiškas vienetų išpirkimas sutampa su Fondo likvidavimu ir proceso pabaiga.

Atviro tipo Fondo investicinių vienetų išleidimo stadijos pabaiga laikytina nuo sprendimo padalinti ar sujungti Fondą priėmimo. Tuo tarpu, uždaro tipo Fondo vienetų išleidimo stadijos pabaiga, be sprendimo padalinti ar sujungti Fondus, yra laikytina taip pat Fondo investicinių vienetų išpirkimas. Tačiau uždaro tipo Fondo vienetų išpirkimas ne visada reiškia Fondo veiklos pabaigą, todėl atvejį, kai Fondo vienetai yra išperkami, tačiau Fondas nėra uždaromas, išnagrinėsime šiame skyriuje.

Investicinių vienetų platinimo stadijoje dalyvauja Valdymo įmonė, Depozitoriumas, Platintojai, Investuotojai ir LR VPK. Ši investicinių vienetų proceso stadija atviro tipo Fondams yra dinamiška, kadangi joje vyksta lėšų judėjimas ir Investuotojų kaita, kadangi vieni tampa Fondo Dalyviais, kiti tuo pačiu laiku gali parduoti savo aktyvus ir išstoti iš Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso.

Fondo investicinis portfelis gali keistis, jis yra nepastovios sudėties. Patyrę Fondo valdytojai investuoja Dalyvių lėšas tai į vienus, tai į kitus VP ar kitas investavimo priemones. Vienetų išleidimui yra svarbus Fondo portfelio sudėties reglamentavimas.

Fondų vienetų platinimo ir išpirkimo tvarką reglamentuoja LR CK, LR KISĮ, LR VPK nutarimai ir Fondų sudarymo bei platinimo dokumentai, todėl, nagrinėdami Fondo vienetų platinimą ir išpirkimą, analizuosime šiuos teisės aktus.

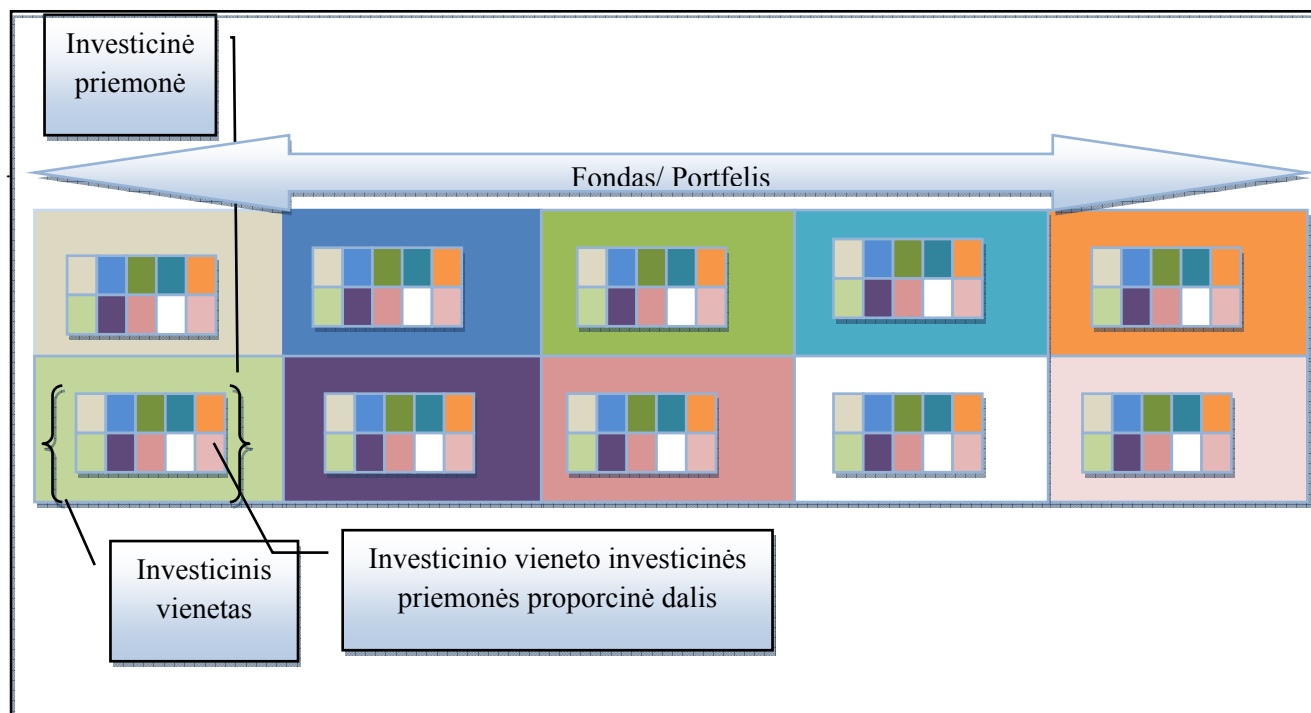
---

⁴³ „Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinio fondo prospektas, 21 p., http://www.vpk.lt/new/documents/Finasta%20Infinity%20prospektas_2009.pdf [žiūrėta 2009.11.13]

3.1. Investicinių vienetų sudarymas

Fondo portfelis – tai visuma VP ir kitų finansinių priemonių į kuriuos investuoja Fondas jam perduotas lėšas. Fondą galima laikyti skirtingų VP portfeliu⁴⁴. Į Fondą įnešti pinigai yra konvertuojami į investicinius vienetus. Investiciniai vienetai – tai investicinio portfelio maža dalis ir ta dalis atspindi visas Fondo investicijas. Kiek kokių VP yra investiciniame portfelyje, tiek jų yra ir investiciniame vienete, todėl investicinio portfelio sudarymas yra ir investicinio vieneto sudarymu. Investicinis vienetas yra Fondo dalimi, todėl norėdami sužinoti kiek procentų investicinio vieneto sudaro tam tikri VP, turime Fondo portfelį padalinti iš išleistų vienetų skaičiaus. Pvz., Fondas investavo savo turimas lėšas į VP tokiu santykiu:

5% surinktų lėšų į X subjekto akcijas, 5% - į Y subjekto akcijas, 10% - Z subjekto akcijas, 10% - A subjekto akcijas, 10% - B subjekto akcijas, 10% - C subjekto akcijas, 10% - D subjekto akcijas, 5% - E subjekto akcijas, 10% - E subjekto akcijas, 10% - G subjekto akcijas, 5% - H subjekto akcijas ir 10% - I subjekto akcijas. Visos investicijos kartu sudaro 100%. Tai yra Fondo portfelis. Šis Fondas išleido 100 vienetų. Tai kiekvienas Fondo vienetas tada turės 0.05% X subjekto akcijų, 0.05% Y subjekto akcijų, 0.1% Z subjekto akcijų ir t. t. Fondo portfelis atspindi vieneto sudėtį ir atvirkščiai.

Pav. 9: Fondo portfelio sudėties ir investicinio vieneto sudėties santykio schema, sudaryta remiantis LR KISĮ normų analize.

⁴⁴ Fondų vienetai, http://www.swedbank.lt/lt/pages/verslo/investiciniu_fondu_vienetai [žiūrėta 2009.11.13]

Pav. 9 pateikiama teoriška Fondo struktūra, kai Fondas investuoja savo lėšas lygiomis dalimis į 10 skirtingų investavimo priemonių ir šis Fondas išleidžia 10 investicinių vienetų. 10 stambių langelių atspindi Fondo portfelį. Kiekviena stambaus langelio spalva reiškia atskirą investavimo priemonę, į kurią buvo Investuotos Fondo lėšos. Fondas yra padalintas į 10 vienetų. Kiekvienas investicinis vienetas, tai tiek kartų sumažintas investicinis portfelis, kiek Fondas turi išleistų investicinių vienetų.

Pateikėme Fondo vieneto sudarymo formą, tačiau kiekvieno Fondo investicinio portfelio turinys yra skirtingas. Todėl toliau nagrinėsime, iš kokių VP ir kitų investavimo priemonių gali susidėti investicinis vienetas.

Sudarant Fondą, Valdymo įmonė pasirenka jo investavimo kryptį bei rizikingumą, tačiau Valdymo įmonė privalo vadovautis teisės aktų reikalavimais, kurie nustato, į kokius VP, Valdymo įmonės sudaromas tam tikros teisinės formos Fondo lėšos gali būti. Rizika yra pasirenkama atitinkamai mažiau ar daugiau diversifikuojant investicinį portfelį, t. y. pasirenkant daugiau ar mažiau įvairių bendrovių VP ar kitas investicines priemones arba mažiau ar daugiau rizikingus VP ar kitas investavimo priemones. LR KISĮ nustato skirtingus reikalavimus suderintiems ir specialiesiems Fondams, todėl atskirai nagrinėsime šių teisinių formų Fondų investavimo objektus ir portfelio sudėtis.

3.1.1. Suderintųjų investicinių vienetų sudarymas

Suderintųjų Fondų investicinis portfelis yra sudaromas remiantis LR KISĮ 57-58 str. ir 61-62 str. nuostatomis, kurios apibrėžia, į kokius VP galima investuoti Fondo dalyvių lėšas ir kokią dalį Fondo lėšų galima tam skirti. LR KISĮ nuostatos dėl suderintųjų investavimo objektų yra taikomi ir specialiesiems Fondams, todėl galime manyti, kad LR KISĮ teisės normos, nustatančios suderintųjų Fondų investavimo taisykles yra bendros normos. Kitos normos yra specialiosios, kadangi nustato atskirų rūšių Fondų investavimo taisykles ir tos taisyklės nėra taikomos suderintiems Fondams.

Suderintųjų Fondų investavimo taisykles nustato LR KISĮ 6 skyrius, kuriame 57 str. nuostatos nustato, kad suderintojo Fondo turtą gali sudaryti:

1. perleidžiamieji VP ir pinigų rinkos priemonės, pvz., akcijos, obligacijos, gryniesi pinigai, indėliai bankuose, išdo vekseliai, pinigų rinkos fondų vienetai laikomi pinigų⁴⁵, įtraukti į rinkos, pagal LR Finansinių priemonių rinkos įstatymo 3 str. 30 d. laikomos reguliuojama ir veikiančia LR ar kitoje valstybėje narėje, prekybos sąrašą ir (arba)
2. perleidžiamieji VP ir pinigų rinkos priemonės, įtraukti į prekybą kitoje valstybėje narėje pagal nustatytas taisykles veikiančioje, pripažintoje, prižiūrimoje ir visuomenei prieinamoje rinkoje, ir (arba)

⁴⁵ Pinigų rinkos priemonės, <http://www.vpk.lt/svietimas/index.php?fuseaction=products.view&mid=14&cid=135&id=38> [žiūrėta 2009 11 23]

3. perleidžiamieji VP ir pinigų rinkos priemonės, įtraukti į prekybą kitoje valstybėje (išskyrus valstybes nares) pagal nustatytas taisykles veikiančioje, pripažintoje, prižiūrimoje ir visuomenei prieinamoje rinkoje, jei ši rinka yra nurodyta sudarymo dokumentuose, ir (arba)
4. išleidžiami nauji VP, jeigu emisijos sąlygose numatytas įsipareigojimas įtraukti šiuos VP į prekybą reguliuojamoje rinkoje ir jeigu bus įtraukta į prekybą ne vėliau kaip per vienus metus nuo išleidimo (jei tokia rinka yra šios dalies 3 punkte nurodytoje valstybėje, ji turi būti nurodyta sudarymo dokumentuose), ir (arba)
5. tik tokių KIS investiciniai vienetai ir akcijos, kurie atitinka šias sąlygas:
  - a) yra licencijuoti LR ar tokioje valstybėje, kurioje priežiūra yra ne mažiau griežta, negu nustatyta ES, o LR VPK bendradarbiauja su atitinkama užsienio priežiūros institucija;
  - b) subjektų Dalyvių teisių apsauga, įskaitant turto atskyrimo, skolinimosi, skolinimo ir turto neatlygintino perdavimo reglamentavimą, yra ne mažiau griežta, negu nustatyta pagal LR KISĮ;
  - c) subjektai apie savo veiklą teikia pusmečio ir metų ataskaitas, leidžiančias įvertinti jų turtą ir įsipareigojimus, pilną ir veiklą per ataskaitinį laikotarpį;
  - d) ne daugiau kaip 10% jų GAV gali būti investuota į kitų KIS investicinius vienetus ar akcijas.
6. indėliai ne ilgesniam kaip 12 mėn. terminui, kuriuos pareikalavus galima atsiimti kredito įstaigoje, kurios buveinė yra valstybėje narėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne mažiau griežta nei ES, ir (arba)
7. išvestinės finansinės priemonės, pvz., ateities ar pasirinkimo sandoriai⁴⁶, kurios atitinka šias sąlygas:
  - a) jos yra įtrauktos į prekybą Lietuvos, kitos valstybės narės ar kitos valstybės (išskyrus valstybes nares) rinkose arba kuriomis prekiaujama už aukščiau nurodytų rinkų ribų;
  - b) jos susietos su investicinėmis priemonėmis, finansiniais indeksais, palūkanų normomis, valiutomis ar valiutos kursais, į kuriuos, kaip nurodyta sudarymo dokumentuose, investicinis fondas turi teisę investuoti;
  - c) kita šalis sandoriuose, sudarytuose už rinkų ribų, atitinka VPK nustatytus kriterijus ir yra prižiūrima priežiūros institucijos;
  - d) priemonės, kuriomis prekiaujama už Lietuvos, kitos valstybės narės ar kitos valstybės (išskyrus valstybes nares) nurodytų rinkų ribų, kiekvieną dieną galima patikrinti,

---

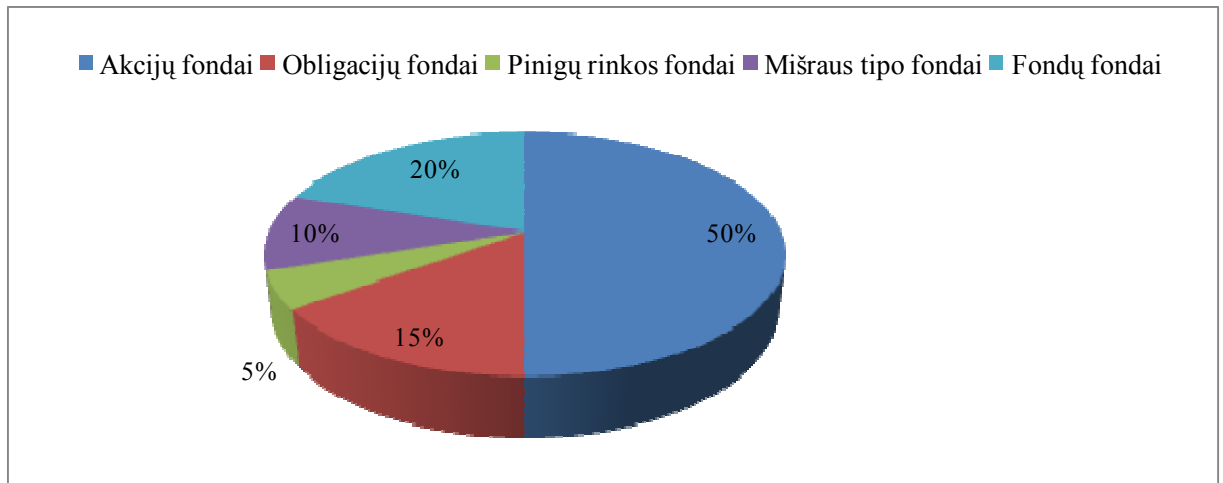
⁴⁶ Išvestinės investavimo priemonės, http://www.swedbank.lt/lt/pages/privatiems/isvestines_finansines_priemones [žiūrėta 2009 11 23]

patikimai ir tiksliai įvertinti ir bet kuriuo metu parduoti ar kitaip atlyginamai realizuoti jų tikrąją vertę.

8. pinigų rinkos priemonės, kurios nėra įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, leidžiama investuoti tik tuo atveju, jei šių priemonių emisija ar emitentas yra reguliuojami siekiant saugoti Investuotojus ir jų santaupas, o šios priemonės:
- a) išleistos arba garantuotos valstybės narės vyriausybės, regioninės valdžios, savivaldybės ar centrinio banko, Europos centrinio banko, ES ar Europos investicijų banko, ne valstybės narės vyriausybės ar vieno iš federacinę valstybę sudarančių subjektų, ar tarptautinės organizacijos, kuriai priklauso bent viena valstybė narė, arba
  - b) išleistos subjekto, kurio VP įtraukti į prekybą Lietuvos, kitos valstybės narės ar kitos valstybės (išskyrus valstybes nares) reguliuojamose rinkose, arba
  - c) išleistos ar garantuotos subjekto, kurio veiklos rizika yra prižiūrima pagal ES teisės reikalavimus ar tokius reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti už nustatytus ES, arba
  - d) išleistos LR VPK patvirtintus kriterijus atitinkančios įmonės, kurios kapitalas ir rezervai sudaro bent 10 milijonų eurų ir kuri rengia konsoliduotąsias finansines ataskaitas bei atlieka įmonių grupės finansavimo funkciją, kai bent vienos iš jos grupei priklausančių įmonių perleidžiamieji VP yra įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje, arba kuri naudojama banko paskolomis finansuojamiems vertybiniais popieriais išleisti, o investicijos į tokias pinigų rinkos priemones apsaugotos ne mažiau, negu nurodyta 1, 2 ir 3 punktuose.

Suderintojo Fondo turto didžiausią dalį sudaro perleidžiamieji VP, investavimo grąža ir rizika yra labai skirtingo lygio.

Kiekvieno Fondo taisyklėse yra tiksliai apibrėžta, į kokios rūšies (akcijas, obligacijas, pinigų rinkos priemones ir kt.) VP ir kiek savo lėšų investuos Fondas. Remiantis LR VPK duomenimis, Lietuvoje yra sudarytas 21 suderintasis Fondas. Šių Fondų taisyklėse yra apibrėžiama jų investavimo kryptis. Dažniausiai jau iš Fondo pavadinimo galime suprasti, į kokios rizikos perleidžiamuosius VP Fondas daugiausiai investuoja. LR VPK duomenimis, Lietuvoje licencijuotų suderintųjų Fondų daugiausia lėšų investuojančių į rizikingus VP, t. y. bendrovių akcijas. Jų yra 10, vidutinę investicijų riziką pasirinkusių Fondų yra 2 (mišrūs), mažos rizikos, t. y. obligacijų – 3 ir mažiausios rizikos, t. y. Fondai investuojantis į kitų KIS vienetus ar akcijas yra 4 ir pinigų rinkos Fondai – yra 1. Priede Nr. 1 pateikiami šių Fondų pavadinimai ir tipai, kuriuo remiantis yra sudaryta skritulinė diagrama, kuri atspindi Fondų rūšių paskirstymą.

Pav. 10: Fondų rūšių paskirstymas pagal investavimo strategiją į perleidžiamuosius VP, pagal LR VPK duomenis

Iš pavaizduoto aukščiau pav. 11 manyti, kad beveik pusė Fondų pasirenko labiau rizikingą investavimo strategiją, nors šiuo metu tendencija keičiasi. Pagal žurnalą „Investuok“ įtakingo Investuotojo W. Baffeto (Buffet) investicinė kompanija „Berkshire Hathaway“ pastaraisiais mėnesiais sumažino investicijas į akcijas iki mažiausio lygio per pastaruosius penkerius metus⁴⁷. Iš čia galima prognozuoti, kad gali sumažėti rinkoje labiau rizikingų Fondų paklausa, nors kiti Investuotojai mano, kad būtent per krizę galima gerai užsidirbti investuojant lėšas akcijų rinkose.⁴⁸ Viską lemia žmonių emocijos, todėl, manome, kad pirmiausiai reikia nepamišti atlikti kruopščias analizes ir investuoti į tas finansines priemones, kurių veikimą geriausiai suprantame.

Suderintųjų Fondų vienetų sudarymui yra svarbus reglamentavimas, kuris nustato, į kokio tipo turtą gali investuoti Fondas. Tačiau LR KISĮ nustato taip pat, kiek kokio tipo VP gali sudaryti Fondo turtą. LR KISĮ 58 str. nustato, kaip turi būti diversifikuotas Fondo portfelis. Šios teisės normos nuostatos nustato didžiausias leistinas investicijų ribas į vieno emitento leidžiamus VP, pinigų rinkos priemones ir į kitas investicijas.

LR KISĮ 58 str. nustato tokias suderintųjų Fondų investicijų ribas:

Į vieno emitento perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones gali būti investuota ne daugiau kaip 5 proc. suderintojo Fondo turtą sudarančių GAV, t. y., jei Fondo GAV yra 1 mln. litų, tada šis Fondas gali pirkti „X“ bendrovės akcijų už maksimaliai 50 tūkst. litų. Taip pat, investicijos į indėlius vienoje kredito įstaigoje negali sudaryti daugiau kaip 20 proc. Fondo turtą sudarančių GAV. Bendra investicijų į vieno asmens išleistus perleidžiamuosius VP, pinigų rinkos priemones, indėlius ir įsipareigojimų, atsirandančių iš išvestinių finansinių priemonių sandorių su tuo asmeniu, suma negali būti didesnė kaip 20 proc. Fondo GAV, pvz., Fondo GAV yra 1 mln. litų ir Fondas investavo į „X“

⁴⁷ Asanavičius D. Ką rugsėjo mėnesį apie ekonomiką ir investavimą kalbėjo pasaulio autoritetai // Investuok – Kaunas: UAB „Leidybos studija“, 2009, Nr. 10, p. 3. – ISSN 1822-6779

⁴⁸ Leonavičius R. Krizė – geriausias laikas užsidirbti iš akcijų // Investuok – Kaunas: UAB „Leidybos studija“, 2009, Nr. 11, p. 10. – ISSN 1822-6779

banko indėlius 200 000 Lt, tai yra 20 proc., Fondas negali investuoti į „X“ banko kitas investavimo priemones, nes tada viršytų 20 proc. Fondo turtą sudarančių GAV ribą.

Toje pačioje LR KISĮ teisės normoje yra nustatytos šių investicijų ribų išimtys:

1. Į vieno emitento perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones gali būti investuota nuo 5 iki 10 proc. GAV, jeigu tokių investicijų bendra suma nėra didesnė kaip 40 proc. GAV (šis apribojimas netaikomas indėliams ir išvestinėms finansinėms priemonėms, kuriomis prekiaujama ne reguliuojamoje rinkoje, jeigu jų emitentą prižiūri priežiūros institucija), pvz., Fondas (GAV yra 1 mln. lt) gali investuoti į „A“, „B“, „C“, „D“ įmones po 100 tūks. litų (Fondo GAV yra 1 mln. litų), tačiau į įmonės „E“ VP galės investuoti pagal bendrą taisyklę, t. y. ne daugiau kaip 5 proc. GAV.
2. Investicijos į valstybės narės ar jos savivaldybės, kitos valstybės, tarptautinės organizacijos, kuriai priklauso bent viena valstybė narė, išleistus arba garantuotus vieno emitento perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones negali būti didesnės kaip 35 proc. Fondo GAV. LR VPK gali leisti investuoti į nurodytus perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones ir didesnę dalį GAV, jei tokiu atveju Investuotojų interesai būtų pakankamai apsaugoti, investuota į ne mažiau kaip 6 emisijų perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones, o į vienos emisijos perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones investuota ne daugiau kaip 30 proc. grynujų aktyvų. Pvz., DnB NORD obligacijų Fondas 2008 m. investavo 15.80 proc. GAV į Prancūzijos Respublikos Vyriausybės VP⁴⁹.
3. Investicijos į obligacijas, išleistas tokios valstybėje narėje registruotą buveinę turinčios kredito įstaigos, kuri, siekiant apsaugoti obligacijų savininkų interesus, yra tos valstybės specialiai prižiūrima pagal teisės aktus, o iš obligacijų leidimo gauta suma visam obligacijų galiojimo laikui investuojama į tokį turtą, kurio pakaktų obligacijų savininkų reikalavimams patenkinti ir iš kurio – emitento nemokumo atveju – obligacijų savininkų reikalavimai išmokėti pagrindinę sumą ir palūkanas būtų patenkinti pirmumo teise, negali būti didesnės kaip 25 proc. GAV. Kai į tokias vieno emitento obligacijas investuojama nuo 5 iki 25 proc. GAV, bendra tokių investicijų suma negali būti didesnė kaip 80 proc. GAV.
4. Į įmonių, priklausančių grupei, kuri turi sudaryti konsoliduotąsias finansines ataskaitas, išleistus perleidžiamuosius VP ir pinigų rinkos priemones gali būti investuota ne daugiau kaip 20 proc. GAV.

⁴⁹ DnB NORD obligacijų fondo 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/new/documents/DnB%20NORD%20of%202008%20m.%20ataskaita.pdf> [žiūrėta 2009 11 02]

Šios ribos yra nustatomos Fondų rizikai mažinti, kadangi tikimybė prarasti lėšas dėl krentančių kainų yra mažesnė, jei yra investuota į įvairių emitentų išleistus VP.

Į kokias investicines priemones buvo investuotos Fondo lėšos, galime pamatyti nagrinėdami Fondų periodines ataskaitas. Sudaryta, pagal 2008 m. Fondų metines ataskaitas, lentelė parodo, į kokią kiekį įvairių investicinių priemonių investavo kiekvienas Fondas.

Lentelė 2. Lietuvoje licencijuotų Fondų investicinio portfelio sudėčių palyginimas, sudarytas pagal Fondų periodines 2008 m. ataskaitas.

Eil. Nr.	Suderintojo Fondo pavadinimas	Skirtingų investavimo priemonių skaičius
1.	„Finasta“ ateities suderintasis investicinis fondas	28
2.	„Finasta“ Naujosios Europos suderintasis investicinis fondas	45
3.	„Finasta“ infrastruktūros suderintasis investicinis fondas	32
4.	„Finasta“ Juodosios jūros suderintasis investicinis fondas	8
5.	„Finasta“ obligacijų suderintasis investicinis fondas	36
6.	„Finasta“ Rusijos suderintasis investicinis fondas	38
7.	DnB NORD akcijų fondų fondas	56
8.	DnB NORD obligacijų fondas	16
9.	DnB NORD pinigų rinkos fondas	14
10.	JT Baltijos akcijų fondas I	20
11.	Parex Baltijos jūros valstybių investicinis akcijų fondas	83
12.	Prudentis Baltic Fund	27
13.	SEB akcijų fondų fondas	27
14.	SEB NVS akcijų fondas	45
15.	SEB pasaulio rinkų fondų fondas	33
16.	SNORO pasaulio akcijų fondų fondas	18
17.	SNORO subalansuotas fondų fondas	26
18.	Ūkio banko obligacijų fondas	36
19.	Ūkio banko racionalaus investavimo fondas	82
20.	Vi Absolute Return Fund	15
21.	ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviras investicinis fondas	26

Išanalizavus Lietuvoje licencijuotų Fondų 2008 m. metinių ataskaitų duomenis, matome kad Fondų turto paskirstymas labai skirtingas. Pvz., „Finasta“ Juodosios jūros suderintasis investicinis Fondas turėjo labai mažai investicinių priemonių – tik 8, daugiausiai investicinių priemonių turėjo Parex Baltijos jūros valstybių investicinis akcijų Fondas – 83.

3.1.2. Specialiųjų investicinių vienetų sudarymas

Specialiojo Fondo portfelio sudarymas yra reglamentuojamas LR KISĮ 66 str. Tai bendroji norma visoms specialiujų Fondų rūšims. LR KISĮ kiekvienai atskirai specialiujų Fondų rūšiai nustato specialiąsias taisykles, išskyrus specialiesiems Fondams investuojantiems į perleidžiamuosius VP. Jiems yra taikomos suderintųjų Fondų investavimo taisyklės, kadangi LR KISĮ 71 str. 1 d. nustato, kad

KIS investuojantiems į perleidžiamuosius VP ir jų Valdymo įmonėms taikomi visi šiame įstatyme (LR KISĮ) suderintiems KIS ir jų Valdymo įmonėms nustatyti reikalavimai, išskyrus nustatytas išimtis. To paties straipsnio 2 dalis numato, kad Fondams investuojantiems į perleidžiamuosius VP netaikomas yra LR KISĮ 58 str. 1 ir 2 d., kadangi jiems yra taikomas LR KISĮ 71 str. 3 d., kuris nustato, kad į vieno emitento perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones gali investuoti iki 20 proc. GA, išskyrus LR KISĮ 58 str. 5 ir 6 dalyse nustatytus atvejus dėl valstybės narės ar jos savivaldybės, kitos valstybės, tarptautinės organizacijos, kuriai priklauso bent viena valstybė narė, išleistų arba garantuotų vieno emitento perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemonių ir investicijų į obligacijas, išleistas tokios valstybėje narėje registruotą buveinę turinčios kredito įstaigos. LR VPK sutikus, jei tai būtina dėl ypatingų sąlygų reguliuojamoje rinkoje dominuojant vienam emitentui, į jo akcijas, obligacijas ar kitų formų ne nuosavybės VP gali būti investuojama iki 35 proc. GAV⁵⁰.

Lietuvoje yra 9 specialieji Fondai investuojantys į perleidžiamuosius VP⁵¹.

Visiems specialiesiems Fondams taikomas apribojimas, draudžiantis Fondo turtą investuoti į tauriuosius metalus arba į VP, suteikiančius į juos teises, bet gali būti investuojamas į pinigus⁵². Šis apribojimas netaikomas alternatyvaus investavimo Fondui, nes LR KISĮ 87 str. 4 d. numato, kad šiai specialiujų Fondų rūšiai netaikomas LR KISĮ 57 str..

NT Fondo portfelio sudėtį reglamentuoja LR KISĮ 57 str. 5 d., 66 str. 1, 2, 4, 5 d. ir 73-75 str.

NT Fondas investuoja gali investuoti į tokius objektus, kaip žemė, pastatai, patalpos, statomi objektai, bendrovių, kurių pagrindinę veiklą sudaro NT įsigijimas, rekonstravimas, nuoma, prekyba ir (arba) plėtra ir kt. NT Fondo turtą privalo sudaryti ne mažiau kaip 4 atskiri NT objektai. Fondas gali neatitinkti šio reikalavimo pirmus 4 m. nuo dienos, kai jo taisyklėms ir prospektams pritarė LR VPK⁵³.

Šios rūšies Fondams draudžiama investuoti į tokius NT objektus, kurių įsigijimas numatomas bendrosios dalinės nuosavybės teise arba nenustatant bendraturčių dalių, nuosavybės teisė į objektą yra apribota ir tai gali lemti nuosavybės teisės praradimą arba objektas neįregistruotas viešajame registre⁵⁴. Tokia nuostata apdraudžia nuo turto praradimo ir teisinių ginčų dėl jo. Fondas negali įsigyti NT, jei jo įsigijimo kaina yra daug aukštesnė, o pardavimo kaina – daug žemesnė už tą, kurią nustatė NT vertintojai. Jei toks sandoris yra sudaromas, Valdymo įmonė privalo apie tai informuoti LR VPK.

Be NT, Fondas gali investuoti į investavimo priemones numatytas LR KISĮ 57, 61-62 str., t. y. perleidžiamuosius VP, išvestines investicines priemones ir į kitus KIS, tačiau Fondas gali investuoti ne daugiau kaip 20 proc. jų sudarančių GAV.

Į vieną NT objektą ir (ar) NT bendrovę gali būti investuota ne daugiau kaip 30 proc. NT Fondo subjekto turtą sudarančių GA. Svarbu žinoti, kad viename pastate esančios patalpos laikytinos vienu

⁵⁰ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 71 str. 3 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

⁵¹ Specialieji Fondai, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/> [žiūrėta 2009 11 23]

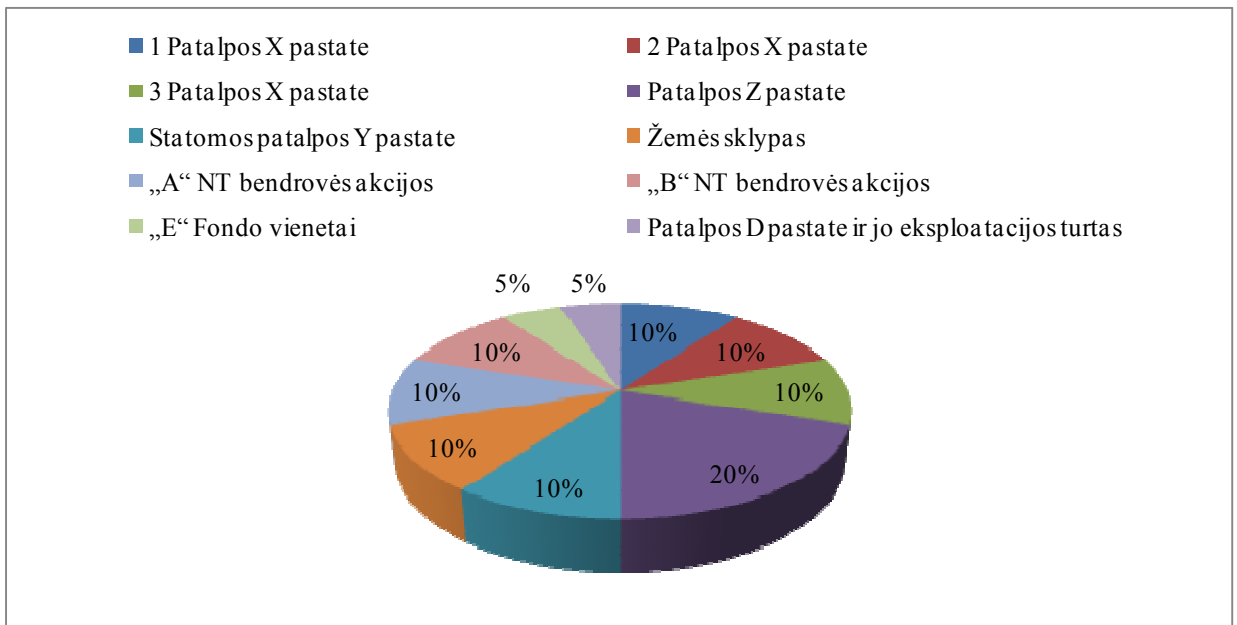
⁵² Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 57 str. 5 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

⁵³ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas 75 str. 8 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

⁵⁴ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 74 str. 2 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

NT objektu⁵⁵. Bendra investicijų į statomus NT objektus suma negali viršyti 20 proc. NT Fondo turta sudarančių GA, o bendra investicijų į NT objektą ir jo eksploatacijai būtiną kilnojamąjį turtą ir (arba) įrenginius suma negali viršyti 40 proc. NT Fondo turta sudarančių GA. Bendra investicijų į tos pačios NT bendrovės išleistus perleidžiamuosius VP, pinigų rinkos priemones ir įsipareigojimų, atsirandančių Fondui dėl išvestinių finansinių priemonių sandorių su ta bendrove, suma negali viršyti 30 proc. NT Fondo turta sudarančių GA.

Tačiau, jei NT bendrovė investuoja į NT objektą ir jo eksploatacijai būtiną kilnojamąjį turtą ir (arba) įrenginius, tai NT Fondas į tos bendrovės VP ir kitus investavimo instrumentus gali investuoti iki 30 proc. NT Fondo turta sudarančių GA. Toks apribojimas yra įtvirtintas LR KISĮ 75 str. 7 d.

Pav. 11: NT Fondo investicinio portfelio diversifikavimo pavyzdys, sudarytas remiantis žemiau pateiktu aprašymu

Pateiktas Pav. 12 atspindi NT Fondo investicijų portfelį. Jo GAV yra 10 000 000 Lt. Pateiktame paveiksle matyti, kad mūsų teoriškas NT turtas investavo į 1, 2, 3 patalpas po 10 proc. Savo turimų lėšų. Jis negalėjo investuoti daugiau, nes viršytų nustatytą LR KISĮ 75 str. 3 d. ribą. Kadangi visos patalpos yra tame pačiame „X“ pastate, jos yra laikomos vienu NT objektu. Šiame pavyzdyje maksimumą leistinų investicijų Fondas investavo į patalpas „Z“. Į kitas investavimo priemones Fondas investavo likusias lėšas, nepasiekdamas maksimumo leistinų ribų.

Kita specialiųjų Fondų rūšis, kuriai yra nustatomos atskiros lėšų investavimo taisyklės, yra privataus kapitalo Fondai. Jų investavimo bei portfelio diversifikavimo taisyklės nustato LR KISĮ 57 str., 61-62 str., 66 str. ir 78-80 str.

Privataus kapitalo Fondo lėšos gali būti investuojamos į naujai steigiamų įmonių ir (arba) veikiančių įmonių, kurių išleisti perleidžiamieji VP nėra įtraukti į prekybą Lietuvos, ES ar kitoje prižiūrimoje rinkoje, taip pat, įmonių, kurių perleidžiamųjų VP yra įsigijęs privataus kapitalo Fondas,

⁵⁵ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 75 str. 1 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

išleistos pinigų rinkos priemonės, jei jos nėra įtrauktos į prekybą Lietuvos, ES ar kitoje prižiūrimoje rinkoje. Taip pat, privataus kapitalo Fondas gali investuoti lėšas į tas investavimo priemones, į kurias gali investuoti suderintieji Fondai.

Privataus kapitalo Fondo portfelis yra pakankamai diversifikuotas, jei į vienos įmonės perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones gali būti investuota ne daugiau kaip 30 proc. subjekto turta sudarančių GA⁵⁶. Fondas gali 4 m. nuo jo sudarymo dokumentų patvirtinimo nesilaikyti šių reikalavimų. Visais atvejais tai nepanaikina Valdymo įmonės privataus kapitalo Fondo turta investuoti laikantis šio nustatytų specialiesiems Fondams bendrų LR KISĮ investavimo ir privataus kapitalo Fondams specialiųjų taisyklių reikalavimų.

Privataus kapitalo Fondui yra taikoma diversifikavimo taisyklių išimtis. Jis gali jų nesilaikyti, jei Fondas yra skirtas profesionaliesiems Investuotojams. Lietuvoje yra licencijuotas specialusis „Sindicatum Private Equity Fund“ uždaro tipo Fondas. Pagrindinę Fondo investicijų dalį sudarys investicijos į LR veikiančias įmones, kurių išleisti perleidžiamieji VP nėra įtraukti į prekybą reguliuojamose rinkose, ir (arba) naujai steigiamų įmonių VP. Fondas teikia prioritetą jau veikiančioms įmonėms, kurios savo veikloje susiduria su ekonominiais/finansiniais sunkumais ir kurių išleistus VP galima įsigyti už ženkliai mažesnę kainą negu tokio tipo bendrovių, kurių VP prekiaujama reguliuojamose rinkose⁵⁷. Tokio Fondo rizika yra didelė, todėl jis yra skirtas profesionaliems Investuotojams.

3.2. Investicinių vienetų platinimo ir išpirkimo tvarka

Fondų vienetų išleidimo, pardavimo ir išpirkimo tvarka atsako į klausimus, kas dalyvauja Fondo vienetų išleidime, kokių būdu yra išleidžiami investiciniai vienetai, kokie dokumentai turi būti paruošti, kad būtų išleisti, parduoti ir išpirkti vienetai, kokia tvarka yra pasirašomi investicinių vienetų išleidimo, pardavimo ir išpirkimo dokumentai.

Investicinių vienetų platinimas apima vienetų siūlymą ir pardavimą. Investicinių vienetų siūlymas – investicinių vienetų siūlymas per visuomenės informavimo priemones, reklamą arba kitais būdais, kai kreipiamasi į daugiau kaip 100 asmenų⁵⁸. Kai kurių Fondų vienetai nėra siūlomi tokio būdu, kadangi Fondo vienetų platinimas gali būti apribotas. Pvz., UAB „Swedbank investicijų valdymas“ HBS Fondas III yra riboto platinimo, kadangi Fondo vienetai yra siūlomi tik AB banko „Swedbank“ grupei priklausantiems profesionaliems Investuotojams. Kiti LR licencijuoti Fondai yra neriboto platinimo Fondais. Tačiau ar Fondo vienetai yra riboto ar neriboto platinimo, jų pardavimo ir išpirkimo tvarka nesiskiria.

⁵⁶ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 80 str. 2 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

⁵⁷ Sindicatum Private Equity Fund, <http://www.sci.lt/news.php?detail=49> [žiūrėta 2009 11 23]

⁵⁸ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 2 str. 13 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

Fondo vienetų pardavimas – tai vienetų pardavimo sutarties tarp Fondo Valdymo įmonės ir asmens, perkančio Fondo vienetus arba Fondo Dalyvio Pirkimo paraiškos pateikimas Fondo Valdymo įmonei.

Fondo vienetų išpirkimas – tai Fondo Dalyvio reikalavimas Valdymo įmonei išpirkti jo turimus vienetus. Čia asmuo parduoda Valdymo įmonei Fondo vienetus. Vienetų išpirkimo tvarka priklauso nuo Fondo tipo.

Šiame skyriuje nagrinėsime Fondo vienetų pardavimo ir išpirkimo tvarką plačiaja prasme, t. y. apžvelgsime, kur asmuo gali įsigyti ir parduoti Fondų vienetus, kokia tvarka jis gali tai padaryti, kokius dokumentus turi pasirašyti.

3.2.1. Investicinių vienetų platintojai

Valdymo įmonė investicinių vienetų platinimą gali vykdyti pati arba taip pat gali sudaryti sutartis su kitais Platintojais.

LR KISĮ neapibrėžia Fondo vienetų Platintojo sąvokos, tačiau ją galime rasti kai kurių⁵⁹ Fondų taisyklėse. Platintojas – Valdymo įmonė arba asmuo, sutarties su Valdymo įmone pagrindu vykdamas Fondo vienetų pardavimą ir priimančias paraiškas išpirkti Fondo vienetus, taip pat atliekantis kitus sutartyje nustatytus veiksmus⁶⁰. Tai reiškia, kad Fondų vienetus turi teisę platinti Platintojai bei Fondų Valdymo įmonės. LR VPK 2008 m. kovo 28 d. nutarimu Nr. 1K- 9 patvirtintose Kolektyvinio investavimo subjektų prospektų turinio ir pateikimo taisyklėse 3.2 p. nustatyta, kokie asmenys be Valdymo įmonės gali būti Fondo vienetų Platintoju. Šiame nutarime nustatoma, kad Platintojais, skirtingai negu Depozitoriumais, gali būti finansų maklerio įmonė ar bankas, turintys teisę teikti investicines paslaugas, t.y. turintys tam tikslui LR VPK išduotas licencijas.

Teisės aktai nenustato pareigos Valdymo įmonei gauti leidimą pasirinkti ar sudaryti sutartį su Platintojais. Vieno Fondo vienetus dažnai platina keletas Platintojų, pvz., „Finasta“ Naujosios Europos suderintojo Fondo Platintojais yra UAB „Finasta Asset Management“, AB FMĮ „Finasta“, AB bankas „Finasta“, AB Šiaulių bankas, AB DnB NORD bankas, UAB FMĮ „Orion Securities“, Danske Bank A/S Lietuvos filialas, MP Fjarfestingarbanks HF⁶¹.

Kiekvienu konkrečiu atveju tvarka, kas platins Fondo vienetai ir kaip jie bus platinami, aptariama Fondo prospekte. Vienetų Platintojo ir emitento išipareigojimai ir teisės dažniausiai aptariami šių subjektų laisva valia sudaromose sutartyse, todėl kiekvienu atskiru atveju Platintojas ir emitentas gali susitarti dėl skirtingų tarpusavio teisių ir pareigų. Platinimo sutartis tarp Valdymo

⁵⁹ Ne visų Fondų taisyklės apibrėžia sąvokas

⁶⁰ 2009 m. spalio 21 d. Finasta „Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius fondo taisyklės, 1.9 p. http://www.vpk.lt/new/documents/NEF%20taisykles_09.10.30.pdf [žiūrėta 2009 11 22]

⁶¹ „Finasta“ Naujosios Europos suderintasis investicinis fondo prospektas <http://www.vpk.lt/new/documents/Finasta%20NEF%20visas%20prospektas%202009.pdf> [žiūrėta 2009 11 22]

įmonės ir Platintojo yra konfidencialus dokumentas, todėl nėra galimybės palyginti jų turinio, tačiau kai kurių Fondų prospektų punktuose apie investicinių vienetų platinimo sąlygas ir tvarką, minimi platinimo sutarties galimos sąlygos. Platinimo sutartis reglamentuoja Platintojo ir Valdymo įmonės santykius, atsirandančius platinant ir išperkant Fondo vienetus⁶². Platintojas išpareigoja platinti Fondo investicinius vienetus Valdymo įmonės vardu⁶³. Platintojas atsako už Dalyvio turto praradimą ir/ar trūkumą, atsiradusį dėl Platintojo kaltės⁶⁴. Finasta „Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius VP Fondo taisyklės plačiausiai aprašo Platintojo teises ir pareigas. Jos nustato, kad Platinimo sutartimi Platintojas išpareigoja teikti konsultacines paslaugas potencialiems Valdymo įmonės Fondų dalyviams apie Valdymo įmonės valdomą Fondą, platinti Fondo vienetus, priimti paraiškas išpirkti Fondo Dalyvių turimus Fondo vienetus ir laikantis Platinimo sutartyje numatytų terminų, pateikti Valdymo įmonei Platinimo sutartyje nurodytus bei kitus iš dalyvio gautus dokumentus. Platinimo sutartimi Platintojas nėra įpareigojamas išmokėti lėšas už išperkamus Fondo dalyvio turimus Fondo vienetus, taip pat neprisiima jokių išpareigojimų Fondo dalyvių atžvilgiu, išskyrus aiškiai nurodytus Platinimo sutartyje. Taip pat Platintojas išpareigoja neperleisti Platinimo sutartimi suteiktų įgaliojimų dėl Platinimo sutarties vykdymo tretiesiems asmenims. Šis draudimas netaikomas teisės reklamuoti Fondą. SEB Platintojas yra atsakingas už Valdymo įmonės į Platintojo klientų vardu AB SEB banke atidarytą piniginių lėšų sąskaitą pervestų pinigų, gautų už išpirktus Fondo vienetus, pervedimą į o klientų sąskaitą. Jei Platintojas to laiku neatlieka, jis yra įpareigojamas padengti visus dėl pinigų nepervedimo klientų atsiradusius nuostolius.

Konkreto teisės akto, kuris detalai nustatytų kokius išpareigojimus turėtų prisiimti Platintojas ir vienetų emitentas, nėra, tačiau svarbu pažymėti, kad leidžiant ir platinant vienetus būtina vadovautis tiek vertybinių popierių rinką, tiek VP leidžiančios bendrovės veiklą reguliuojančių teisės aktų reikalavimais⁶⁵.

Lietuvoje licencijuotų Fondų vienetus platina Valdymo įmonės bei Platintojai. Lentelėje yra pateikta, kiek įvairių Lietuvoje licencijuotų Fondų vienetus platina atskiras Platintojas. Lentelė yra sudaryta, remiantis Priedu Nr. 3, kuriame yra pateikti kiekvieno Fondo vienetų Platintojai.

⁶² 2009 m. spalio 21 d. Finasta „Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius fondo taisyklės, 22 p. http://www.vpk.lt/new/documents/Infinity%20fondo%20taisykles_09%2010%2030.pdf [žiūrėta 2009 11 23]

⁶³ DnB NORD akcijų fondų fondo visas prospektas, p. 22 <http://www.vpk.lt/new/documents/DnB%20NORD%20aff%20prospektas.pdf> [žiūrėta 2009 11 23]

⁶⁴ JT Baltijos akcijų fondo I visas prospektas, p. 22.2, <http://www.vpk.lt/new/documents/JT%20BAF%20I%20prospektas.pdf> [žiūrėta 2009 11 23]

⁶⁵ LR VPK konsultacija, <http://www.vpk.lt/lt/klausiate---atsakome/?id=12408> [žiūrėta 2009 11 23]

Lentelė 3. Platintojų platinamų Fondų vienetų kiekio palyginimas, sudarytas pagal Fondų prospektus

Eil. Nr.	Platintojo pavadinimas	Fondų, kurių vienetus Platintojas platina, kiekis
1.	UAB „Finasta Asset Management“	10
2.	AB FMI „FINASTA“	7
3.	AB bankas „FINASTA“	7
4.	AB Šiaulių bankas	16
5.	AB DnB NORD bankas	8
6.	UAB FMI „Orion Securities“	15
7.	Danske Bank A/S Lietuvos filialas	4
8.	MP Fjarfestingarbanki HF	1
9.	UAB FMI „Jūsų tarpininkas“	3
10.	AB PAREX BANKAS	1
11.	UAB Prudentis	2
12.	AS Löhmus, Haavel & Viisemann	1
13.	AB SEB bankas	3
14.	AS SEB Latvijas Unibanka	1
15.	UAB „SNORO fondų valdymas“	2
16.	AB bankas SNORAS	2
17.	AB Ūkio bankas	3
18.	UAB „Ūkio banko investicijų valdymas“	2
19.	UAB „Sindicatum Capital International“	1
20.	FM AB „G. Steponkaus kontora“	1
21.	UAB IB Valdymo įmonė „Investicijų portfelių valdymas“	1
22.	MP Bank Hf. filialas Baltijos šalyse	1

Palygindami Priede Nr. 3 pateiktus duomenis ir Priedo Nr. 6 duomenis, pastebime, kad Fondų vienetų Platintojai dažnai būna taip pat jų Depozitoriumai, pvz., AB DnB Nord, AB Parex, AB SEB, SNORAS ir AB Ūkio bankai yra Fondo Platintojai ir Depozitoriumais kartu. Tokiu būdu išvengiama papildomų išlaidų dėl piniginių transakcijų.

3.2.2. Investicinių vienetų išleidimo ir pardavimo tvarka

Pagrindiniai teisės aktai, kuriais remiantis analizuojame Fondo vienetų išleidimo ir pardavimo tvarką, yra LR KISĮ, LR VPK nutarimai ir Fondų taisyklės bei prospektai.

LR KISĮ 34 str., bendrai nustato, kad Investuotojas investicinius vienetus įsigyja paprasta rašytine forma sudarydamas sutartį su Valdymo įmone ar investicinių vienetų Platintoju. Specialiesiems Fondams taikomas LR KISĮ 67 str. 1 d., nustato, kad specialiujų Fondų investiciniai vienetai įsigijami LR KISĮ 34, 35 str. ir sudarymo dokumentuose nustatyta tvarka. Uždaro tipo Fondus reglamentuojantis LR KISĮ 91 str. nurodo, kad uždaro tipo Fondams taikomi tie patys reikalavimai kaip ir atviro tipo specialiesiems Fondams, jei šiame straipsnyje nenurodyta kitaip. LR KISĮ 91 str. nėra nurodyta uždaro tipo Fondo investicinių vienetų platinimo tvarka.

Apibendrinami, galime teigti, kad visų Fondų teisinių formų, tipų ir rūšims vienetų pardavimui yra taikomas LR KISĮ 34 str., tačiau konkreti Fondų vienetų pardavimo tvarka yra nustatoma Fondų sudarymo bei platinimo dokumentuose.

Visų teisinių formų, tipų ir rūšių Fondų vienetų bendra platinimo tvarka yra labai panaši. Skiriasi atskirai nustatomi vienetų pardavimo terminai ir vienetų pirkimo ir pardavimo paraiškų priėmimo tvarka.

Asmuo, norintis investuoti į Fondo vienetus gali pasirinkti elektroninį arba tradicinį būdą. Elektroninės technologijos yra labai paplitusios, patogios, saugios ir nereikalauja daug laiko, todėl asmenys žymiai dažniau pasirenka sudaryti Fondo vienetų pirkimus elektroniniu būdu. Tokia galimybė yra, jei ji iš anksto įtvirtinta Investuotojo ir Platintojo Sutartyje. Elektroninėje erdvėje sudaromiems dokumentams yra taikomi tokie patys reikalavimai, kaip tradiciniams, todėl nagrinėdami vienetų platinimo tvarką neišskirsime šių būdų.

Asmuo, pirmiausiai, turi pasirinkti kokio Fondo vienetus norėtų pirkti, tada pasirinkti šio Fondo vienetų Platintoją. Kitas žingsnis būtų VP sąskaitos atsidarymas ir VP sąskaitos tvarkymo sutarties pasirašymas. Po šių veiksmų įvykdymo, asmeniui atsiranda galimybė pirkti Fondo vienetus.

Analizuojant investicinių vienetų platinimo tvarką, pastebimi du panašūs savo tikslu terminai, t. y. Fondo vienetų pirkimo-pardavimo sutartis (toliau Sutartis) ir paraiška pirkti vienetus (toliau Pirkimo paraiška). Abiejų šių dokumentų sudarymo tikslas yra įsigyti Fondo investicinių vienetų, todėl galima klaidinga išvada, kad Sutartis ir Pirkimo paraišką yra tapatūs dokumentai. Pagal LR VPK 2004 m. vasario 12 d. nutarimą Nr. 4 „Dėl GAV skaičiavimo metodikos“ 7 p., Pirkimo paraiška - tai Dalyvio prašymas įsigyti vienetų. Tačiau prašymas turi turėti pagrindą, todėl prieš jį turi būti pasirašyta Sutartis. Pirkimo paraiška nėra sutartis, o tik pavedimas Valdymo įmonei ar Platintojui, pirkti Investuotojo vardu Fondo vienetus. Sutartyje aprašomos pavedimų pirkti ir parduoti Fondo investicinius vienetus pateikimo sąlygos ir tvarka⁶⁶. Tai, kad paraiškos yra pateikiamos po Sutarties pasirašymo patvirtina pvz., UAB Snoras Asset Management Fondo Sutarties 3 skyrius, kuriame kalbama apie paraiškų priėmimo ir vykdymo tvarką.

Kiekvienas asmuo, norintis pirmą kartą pasirinkti tokią investavimo priemonę kaip Fondo vienetai, turi sudaryti su Valdymo įmone, ar investicinių vienetų Platintoju Sutartį, kurios bendras normas reglamentuoja LR CK, todėl nagrinėjant šios rūšies sandorius yra tikslinga išanalizuoti juos remiantis LR CK reikalavimais. LR CK leidžia sudaryti sutartis žodžiu, raštu ar konkludentiniais veiksmais⁶⁷. Kiti įstatymai gali numatyti, kokią formą turi būti sudaryta sutartis. LR KISĮ 34 str. 1 d. nustato vienetų pirkimo-pardavimo sutarties formą visų tipų, teisinių formų ir rūšių Fondams. Pagal šia teisės normą, Investuotojas Fondo vienetus įsigyja paprasta rašytine forma sudarydamas sutartį su Valdymo įmone, investicine bendrove ar investicinių vienetų Platintoju⁶⁸. LR KISĮ konkretizuoja Fondo prospekte nurodyta informacija, kad Dalyvis Fondo vienetų gali įsigyti darbo dienomis Fondo

⁶⁶ JT Baltijos akcijų fondo I taisyklės, <http://www.vpk.lt/new/documents/JT%20BAF%20I%20taisykles.pdf> [žiūrėta 2009 11 23]

⁶⁷ Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, 1.71 str. 1 d.// Valstybės žinios, 2000, Nr. 74-2262

⁶⁸ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424, , 34 str. 1 d.

prospektuose nurodytose platinimo vietose atitinkamo Platintojo darbo metu sudaręs Fondo vienetų pirkimo – pardavimo sutartį⁶⁹. JT Baltijos akcijų Fondas I prospekto 22.3 p. papildomai nurodoma, kad Sutartis sudaroma dviem egzemplioriais.

Pagal sudarymo būdą sutartys yra skirstomos į sudaromas abipusėmis derybomis ir prisijungiant sudaromas sutartis. Prisijungimo sutarčių esmė, kad jų sąlygas formuoja viena iš šalių⁷⁰. Vienetų pirkimo-pardavimo sutartys yra sudaromo prisijungimo būdu, kadangi Valdymo įmonė formuoja sąlygas vienašališkai. Sutarties sąlygos yra standartinės, kadangi Valdymo įmonė parengia sutartis iš anksto nevienkartiniam naudojimui nederindama jų su kita šalimi.

Pirkimo-pardavimo sutartis visuomet yra konsensualinė. Ji laikoma sudaryta, kai šalys susitaria dėl esminių sutarties sąlygų⁷¹. Tai patvirtina sutartyse įtvirtintos sąlygos. Investicinių vienetų pirkimo sandoris laikomas sudarytu, jei šalys pasirašė Sutartį⁷². Vienetų pirkimo sutartis yra dvišalė. Abišales teises ir pareigas įgyja tiek pardavėjas, tiek ir pirkėjas⁷³. Pvz., UAB „Parex investicijų valdymas“ pateiktoje sutarties 4 skyriuje, UAB „SNORAS Asset Management“ sutarties 6 skyriuje, UAB „Prudentis“ sutarties 3 skyriuje, yra išvardintos šalių teisės ir pareigos. Vienetų pirkimo-pardavimo sutartis yra atlygintina. Kiekvienoje sutartyje yra aptariama vienetų kaina ir jų apmokėjimų tvarka.

Kiekvienoje Sutartyje yra numatyta, kad Investuotojui parduodami Fondo investiciniai vienetai. Tai reiškia, kad Sutarties objektu yra Fondų vienetai. Vienetų kaina yra nustatoma Valdymo įmonės vienašališkai ir yra labai skirtinga.

Fondo vienetų Platintojai gali pasirašyti su asmeniu Sutartį dėl vieno Fondo vienetų pirkimo, tačiau gali sudaryti tokią Sutartį, kurios pagrindu Dalyvis galėtų pasirinktinai pirkti visų Platintojo platinamų Fondų vienetus⁷⁴, pvz., jis vieną dieną norėtų nusipirkti 100 vienetų „X“ Fondo, kitą dieną – 10 vienetų „Y“ Fondo. Asmuo neprivalo sudaryti atskirų kiekvienam Fondui vienetų pirkimo sutarčių. Tai labai patogus būdas Investuotojui.

Fondų taisyklėse numatoma, kad Sutartis gali būti vienkartinė ir periodinė⁷⁵. Investuotojas gali vieną kartą pirkti Fondo vienetų ir vėliau juos parduoti, arba pervadinėti įmokas nustatytu terminu į vienetų sąskaitą ir tokiu būdu reguliariai pirkti Fondo vienetus.

Investiciniai vienetai yra išleidžiami po Sutarties pasirašymo, kai asmuo investuoja pirmą kartą, arba po Pirkimo paraiškos pateikimo, kai asmuo jau yra Fondo Dalyviu.

⁶⁹ „Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius VP investicinio fondo taisyklės, p. 48, http://www.vpk.lt/new/documents/Infinity%20fondo%20taisykles_09%2010%2030.pdf [žiūrėta 2009 11 23]

⁷⁰ Ambrasienė D. ir kt. Civilinė teisė: Prievolių teisė // Trečioji laida, Vilnius, 2006, p. 128 – ISBN 9955-563-72-9

⁷¹ Ambrasienė D. ir kt. Civilinė teisė: Prievolių teisė // Trečioji laida, Vilnius, 2006, p. 276 – ISBN 9955-563-72-9

⁷² Investicinių vienetų pirkimo-pardavimo sutartis, 13.2 p., www.zprussmallcap.com/documents/ZPR%20psutartis.pdf [žiūrėta 2009 11 28]

⁷³ Ambrasienė D. ir kt. Civilinė teisė: Prievolių teisė // Trečioji laida, Vilnius, 2006, p. 276 – ISBN 9955-563-72-9

⁷⁴ AB SEB praktika, nemokama AB SEB banko Žvėryno filialo žodinė konsultacija (60 min.) 2009 m. rugpjūčio 14 d. Konsultantas J. Markevičius

⁷⁵ „Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius VP investicinio fondo taisyklės, p. 48, http://www.vpk.lt/new/documents/Infinity%20fondo%20taisykles_09%2010%2030.pdf [žiūrėta 2009 11 23]

Pirmą kartą investuojant lėšas, Sutartis yra kartu ir Pirkimo paraiška, kaip pvz., ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviro Fondo Sutartis, kuri kartu yra Pirkimo paraiška, kadangi Valdymo įmonės Investuotojui išsiųsta Sutartis kartu yra ir Investuotojo paraiškos pirkti Fondo investicinius vienetus įvykdymo patvirtinimas⁷⁶. Po Sutarties pasirašymo ir Fondo vienetų pirkimo, Fondo Dalyvis gali pirkti Fondo vienetus, pateikdamas Pirkimo paraiškas. Pirkimo paraiška turi būti rašytinės formos užpildoma vietoje (Fondo vienetų platinimo vietoje) arba gali būti perduodama telegrafinio, faksimilinio ryšio ar kitokiomis telekomunikacijų priemonėmis, numatytomis visame prospekte, jei tokia galimybė iš anksto įtvirtinta Investuotojo ir Platintojo sutartyje⁷⁷. UAB Snoras Asset Management Fondo Sutarties 3.2 p. nurodoma, kad Investuotojas paraiškas gali pateikti asmeniškai tik Valdymo įmonės įgaliotam atstovui arba pagal atskirą susitarimą su Valdymo įmone veikiančiam Platintojui, per kurį Investuotojas ketina įsigyti/įsigijo Fondo investicinių vienetų. Pirkimo paraiška taip pat gali būti pateikta nuotoliniu būdu (internetu, faksu, elektroniniu paštu ar kt.)⁷⁸. Dažniausiai Pirkimo paraiškos yra pildomos elektroniniu būdu per elektroninės bankininkystės sistemą.

Pirkimo paraiškoje nurodomi Investuotojo asmens duomenys, Fondo pavadinimas ir pinigų suma, už kurią Investuotojas ketina įsigyti vienetų, Fondo sąskaita, į kurią Investuotojas perveda arba įmoka grynaisiais lėšas, skirtas vienetams pirkti⁷⁹. Pateikiant paraišką, Investuotojui nereikia nurodyti įsigyjamų vienetų skaičiaus⁸⁰.

Pirkimo paraišką pateikusiam asmeniui turi būti nedelsiant pateikiamas (išsiunčiamas) patvirtinimas, kad Pirkimo paraiška priimta vykdyti arba kad atsisakoma ją vykdyti, taip pat turi būti patvirtinama, kad pateikti duomenys aiškūs ir tikslūs. Įvykdžius Pirkimo paraišką, bet ne vėliau kaip iki kitos darbo dienos 12 valandos, Investuotojui turi būti pateikiamas Pirkimo paraiškos įvykdymo patvirtinimas⁸¹.

Pirkimo paraiškos gali būti vienkartinės arba periodinės. Vienkartinėje Pirkimo paraiškoje nurodoma nustatyta anksčiau informacija. Periodinėje paraiškoje papildomai turi būti nurodyta periodinio investavimo galiojimo terminas (mėnesiais ar neterminuota), periodinės įmokos mokėjimo diena, įmokos suma. Sutarties galiojimo laikotarpiu Investuotojas turi teisę į pasirinkto Fondo sąskaitą pervesti arba įmokėti grynaisiais periodinės/papildomas (nereguliaras) įmokas. Šios įmokos be

⁷⁶ ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviro Fondo investicinių vienetų pirkimo sutartis, www.zprsmallcap.com/documents/ZPR%20psutartis.pdf [žiūrėta 2009 11 23]

⁷⁷ Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos 2004 m. vasario 12 d. nutarimas Nr. 4 „Dėl grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodikos“, p. 58 // Valstybės žinios, 2004, Nr. 32-1047

⁷⁸ UAB Snoras Asset Management Fondo investicinių vienetų pirkimo-pardavimo sutartis p. 3.2 www.snorasinvest.com/.../FIV_pirkimo_pardavimo_sutartis.pdf [žiūrėta 2009 11 14]

⁷⁹ UAB Snoras Asset Management Fondo investicinių vienetų pirkimo-pardavimo sutartis www.snorasinvest.com/.../FIV_pirkimo_pardavimo_sutartis.pdf, p. 4.2 [žiūrėta 2009 11 14]

Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos nutarimas Nr. 4 „Dėl grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodikos“ // Valstybės žinios, 2004, Nr. 34-1130, p. 27.1

⁸¹ Ten pat, p. 60-61

papildomo Investuotojo nurodymo bus konvertuojamos į vienetus, jei įmokų suma yra ne mažesnė nei Fondo sutrumpintame prospekte nustatyta mažiausia investavimo suma.

Fondo vienetų Sutarčių ir Pirkimo paraiškų turinys ir pasirašymo tvarka yra bendra visų formų, tipų ir rūšių Fondams.

Atviro tipo Fondų vienetų pirkimo paraiškų priėmimo tvarka nustatoma LR VPK 2004 m. vasario 12 d. nutarime Nr. 4 „Dėl GAV skaičiavimo metodikos“. Šio nutarimo 27.1 p. nustato, kad Pirkimo paraiškos priimamos GAV skaičiavimo procedūrose nustatyta tvarka iki X darbo dienos nustatytos Y valandos. NT, privataus kapitalo, alternatyvaus Fondo ir Fondo, investuojančio į kitus KIS, sudarymo dokumentuose nurodomas konkretus paraiškų priėmimo pradžios ir pabaigos laikas. Šiuo atveju darbo diena gali būti apibrėžta kaip tam tikras laikotarpis.

Fondo taisyklėse ir prospektuose yra nustatyta Fondo vienetų tiksli platinimo tvarka. Jei Fondo dalyvis pasirenka vienkartinį investavimą, tada pvz., „Finasta Infinity“ prospekto p. 22 yra nustatyta, kad Fondo vienetų galima įsigyti darbo dienomis, darbo valandomis pas Fondo vienetų Platintojus, kurių adresai ir kontaktiniai duomenys prospekte. DnB NORD akcijų fondų Fondo prospekto 22 p. nustatoma konkrečiau, investiciniai vienetai platinami darbo dienomis nuo 8 val. 30 min. iki 16 val., penktadieniais ir priešventinėmis dienomis nuo 8 val. 30 min. iki 15 val.

Visų Fondo prospektų 22 p. nustato, kokiomis dienomis ir koku laiku asmuo gali kreiptis į Valdymo įmonę ar Platintoją dėl Fondo vienetų įsigijimo. Asmuo gali kreiptis bet kada nustatytoms dienomis ir laiku, tačiau Valdymo įmonė ir Platintojas nustato papildomai, iki kurios valandos turi būti pateikta Pirkimo parašą ir pervesti į sąskaitą pinigai, kad Fondo vieneto kaina būtų tos dienos, kurią Investuotojas juos perka. Fondo prospektuose yra nustatytos labai įvairūs terminai. Pvz., Investuotojas, norėdamas nusipirkti DnB NORD akcijų fondų Fondo vienetų už X dienos kainą, turi spėti iki 14 val. pateikti Platintojui Pirkimo paraišką, o pervesti pinigus į sąskaitą iki 17 val. Norėdamas įsigyti JT Baltijos akcijų Fondo I vienetų, Pirkimo paraiška turi būti pateikta iki 16 val., o pinigai pervesti iki dienos pabaigos. Daugiausia laiko turi asmuo, norinti investuoti į „Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius VP Fondą. Jis gali pasirašyti sutartį arba pateikti Pirkimo parašą ir sumokėti pinigus iki 24 val. Kitų Fondų prospektuose gali būti nustatyti kiti terminai.

Jeigu Fondo Dalyvis Pirkimo paraiškoje pasirenka periodines (mėnesines, ketvirtines arba pusmetines) įmokas, tai investiciniai vienetai parduodami Dalyvio pasirinktu periodiškumu už atitinkamos dienos investicinio vieneto pirkimo kainą, jeigu Dalyvis yra sukaupęs sąskaitoje pakankamai lėšų apmokėti už įsigijamus Fondo vienetus. Jeigu Dalyvis pasirinko mėnesines įmokas, gali būti naudojama kiekvieno mėnesio 2 dienos pirkimo kaina, jeigu ketvirtines įmokas - sausio 2 d., balandžio 2 d., liepos 2 d. ir spalio 2 d. pirkimo kainos, jeigu pusmetines įmokas - sausio 2 d. ir liepos 2 d. pirkimo kainos. Gali būti pasirinkti kiti terminai. Jeigu čia nurodytos datos yra ne darbo diena, tai pirkimas vykdomas po jos einančios darbo dienos pirkimo kaina.

Nepervedus pinigų į Fondo sąskaitą nurodytu laiku arba pervedus mažesnę nei Fondo sutrumpintame prospekte nurodytą mažiausią investavimo sumą, Sutartis arba vienkartinė Pirkimo paraiška laikoma nebegaliojančia, o periodinio investavimo atveju – nevykdomas einamojo mėnesio periodinis investicinių vienetų pirkimas.⁸²

LR KISĮ 34 str. 2 d. nustato, kad investiciniai vienetai gali būti išleisti tik gavus pinigus į KIS sąskaitą. Nuosavybės teisė į investicinius vienetus įgyjama nuo įrašo padarymo asmeninėje investicinių vienetų sąskaitoje (VP sąskaitoje). Nuosavybės teisė į Fondo vienetus pereina tą dieną, kai yra pasirašyta Pirkimo paraiška Fondo vienetų įsigijimui bei į Fondo sąskaitą yra pervesta pinigų suma nurodyta paraiškoje. Nuosavybės teisė į investicinius vienetus įgaunama tik apmokėjus įsigyjamus Fondo vienetus⁸³. Nuosavybės teisės į investicinius vienetus įrodymas yra išrašas iš asmeninės Fondo Dalyvio VP sąskaitos.

Valdymo įmonė negali iš anksto žinoti, kiek potencialių Investuotojų kreipsis į ją ar Platintoją dėl atviro tipo Fondo vienetų pirkimo sutarties sudarymo, todėl Fondo sudarymo dokumentuose nėra nustatyto išleidžiamų investicinių vienetų konkretaus skaičiaus. Fondo prospekte yra sakoma, kad išleidžiamų investicinių vienetų skaičius nėra ribojamas⁸⁴. Ši nuostata yra bendra visiems atviro tipo Fondams. Sprendimą išleisti VP priima Valdymo įmonė.

LR KISĮ 91 str. 1 d. nurodo, kad uždaro tipo Fondams taikomi tie patys reikalavimai kaip ir atviro tipo specialiesiems Fondams, jei nenurodyta kitaip. Analizuodami uždaro tipo ir atviro tipo Fondų sąvokų skirtumus, pastebėjome, kad uždaro tipo Fondų vienetų platinimo ir išpirkimo tvarkos pagrindinis skirtumas yra tas, kad Fondo vienetų platinimas ir išpirkimas vyksta nustatytais terminais. Investuotojas negali bet kada nusipirkti Fondo vienetų ar pareikalauti, kad Valdymo įmonė išpirktų juos.

Step Capital Private Equity Fund Fondo prospekte nustatyta, kad Fondo vienetų galima įsigyti du kartus metuose, birželio 30 dieną ir gruodžio 31 dieną nuo 2009 metų gruodžio 31 dienos iki 2011 metų gruodžio 31 dienos⁸⁵. Investuotojas turi pateikti vienetų Pirkimo paraišką, prieš tai pasirašęs vienetų pirkimo sutartį su Valdymo įmone ar kitu Platintoju.

Lords LB Baltic Fund I Fondo prospekto 15 p. nustatyta, kad įsteigusi šį Fondą, Valdymo įmonė priėmė sprendimą iš viso išleisti 25 000 000 eurų vertės investicinių vienetų emisiją ir platinti ją trimis etapais.

---

⁸² UAB Snoras Asset Management Fondo investicinių vienetų pirkimo-pardavimo sutarti www.snorasinvest.com/.../FIV_pirkimo_pardavimo_sutartis.pdf, p. 4.4, 4.6 [žiūrėta 2009 11 14]

⁸³ DnB NORD akcijų fondų fondo visas prospektas p. 22, <http://www.vpk.lt/new/documents/DnB%20NORD%20aff%20prospektas.pdf> [žiūrėta 2009 11 14]

⁸⁴ DnB NORD akcijų fondų fondo visas prospektas, p. 2, <http://www.vpk.lt/new/documents/DnB%20NORD%20aff%20prospektas.pdf> [žiūrėta 2009 11 14]

⁸⁵ Uždaro tipo specialiojo privataus kapitalo investicinis fondo STEP CAPITAL PRIVATE EQUITY FUND prospektas, p. 2 <http://www.vpk.lt/new/documents/STEP%20Fund%20visas%20prospektas%202009-11-26.pdf> [žiūrėta 2009 12 01]

Fondo vienetai įgyjami, kai yra įvykdoma Investuotojo pateikta investicinių vienetų Pirkimo paraiška, prieš tai pasirašius Fondo vienetų pirkimo-pardavimo sutartį. Lords LB Baltic Fund I Fondo prospekte numatyta sudėtingesnė vienetų įsigijimo tvarka. Investuotojas, norintis investuoti į šį Fondą, pirmiausiai privalo pasirašyti su Valdymo įmone ar kitu Platintoju preliminarią investicijos sutartį dėl investicinių vienetų įsigijimo. Preliminarioje investicijos sutartyje Investuotojas pareiškia savo neatšaukiamą apsisprendimą investuoti atitinkamą sumą įsigyjant Fondo investicinius vienetus ir ateityje sudaryti pirkimo-pardavimo sutartį. Kai tik pasirašytų Preliminarių investicijos sutarčių suma pasiekia nustatyta prospekte sumą, Valdymo įmonė arba kitas Platintojas raštu informuoja visus Preliminarias investicijos sutartis pasirašiusius Investuotojus apie tai, kad baigėsi platinimas, ir nurodo, kad per 5 darbo dienas Investuotojai privalo sudaryti su Valdymo įmone ar kitu Platintoju investicinių vienetų pirkimo-pardavimo sutartis. Šio Fondo dokumentai nenumato galimybės pirkti vienetus pateikiant Pirkimo paraišką.

Uždaro tipo Fondų prospektuose yra numatyta, kad, jei Investuotojas, sudaręs Preliminarią investicijos sutartį, atsisako pasirašyti pirkimo-pardavimo sutartį, jis netenka teisės įsigyti investicinių vienetų, o su tokiu Investuotoju sudaryta Preliminari investicijos sutartis pasibaigia arba sudaręs vienetų pirkimo-pardavimo sutartį, nesumoka nustatytos sumos, tokiu atveju, Valdymo įmonė bei kitas Platintojas turi teisę reikalauti iš Investuotojo, kad būtų atlyginami atsiradę teisės aktuose nurodyti nuostoliai.

Gautos paraiškos yra vykdomos paskutinę to kalendorinio pusmečio darbo dieną pagal tą dieną paskelbtą investicinio vieneto kainą. Nuosavybės teisė į Fondo investicinius vienetus įgyjama nuo įrašo padarymo asmeninėje investicinių vienetų sąskaitoje.

3.2.3. Investicinių vienetų išpirkimo tvarka

Jei Investuotojas nusprendžia nebūti toliau Fondo Dalyviu, ji gali parduoti Valdymo įmonei savo turimus vienetus, jis gali tai padaryti teisės aktų nustatyta tvarka.

Atviro tipo Fondams pritaikomas LR KISĮ 37 str. 1 d., kuris nustato, kad Valdymo įmonė Dalyvio reikalavimu privalo išpirkti jo investicinius vienetus reikalavimo pateikimo dienos kaina. Tai bendra visų teisinių formų Fondų norma.

Išanalizavus Fondų prospektus, pastebėjome, kad suderintųjų ir specialiųjų investuojančių į perleidžiamuosius VP Fondų vienetų išpirkimo tvarka yra vykdoma tokia pat tvarka kaip ir vienetų pirkimo atveju. Skirtumas yra tik toks, kad Investuotojas turi pateikti Fondo vienetų Išpirkimo paraišką. Pagal LR VPK 2004 m. vasario 12 d. nutarimą Nr. 4 „Dėl GAV apskaičiavimo metodikos“ 8 p., Išpirkimo paraišką - tai prašymas parduoti vienetų. Investuotojas gali pateikti Išpirkimo paraišką Valdymo įmonės ar Platintojo darbo laiku arba, jei yra Investuotojas yra pasirašęs elektroninių paslaugų sutartį, tada iki dienos, kurios vienetų kaina yra jam prieinama, 24 val. Minėtas LR VPK

nutarimas nustato, kad jei Išpirkimo paraiška pateikiama po nustatytos valandos, skaičiuojant darbo dienos GAV į jas neatsižvelgiama. Paraiškos įvertinamos skaičiuojant kitos darbo dienos GAV.

LR KISĮ 67 str. 2 d. nustato, kad specialiųjų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai išperkami ir už juos atsiskaitoma su Investuotojais sudarymo dokumentuose ir prospektuose nustatyta tvarka ir terminais. Ši nuostata netaikoma specialiesiems Fondams, investuojantiems į perleidžiamuosius VP. LR To paties LR VPK nutarimo 27.3¹ p. nustato, kad Pirkimo ir Išpirkimo paraiškos, pateiktos pasibaigus paraiškų priėmimo laikui ketinant įsigyti NT, privataus kapitalo, alternatyvaus kolektyvinio investavimo subjekto ir (ar) Fondo, investuojančio į kitus KIS, vienetus, – anuliuojamos.

Kitų LR licencijuotų atviro tipo specialiųjų Fondų yra 2, t. y. UAB „SNORAS Asset Management“ fondai, SAM Opportunities Fund ir SAM Renewable energy fund (žr. Priedas Nr. 1). Abu šie Fondai yra skirti profesionaliems Investuotojams ir jų sudarymo bei platinimo dokumentai nėra viešai skelbiami, todėl kiek jų vienetų išpirkimo tvarka skiriasi nuo kitų atviro tipo Fondų, nėra galimybės palyginti.

Uždaro tipo Fondo vienetų išpirkimo tvarka skiriasi nuo atviro tipo Fondų vienetų išpirkimo tvarkos. Jei visi Fondo vienetai yra išperkami nustatyta Fondo prospekto dieną, tada Fondas yra likviduojamas. Tačiau egzistuoja atvejai, kai uždaro tipo Fondo investiciniai vienetai yra išperkami, tačiau Fondas nėra uždaromas.

Pirmas atvejis yra nustatytas tik viename LR licencijuoto Fondo dokumentuose, t. y. Lords LB Baltic Fund I Fondo prospekte yra numatyta, kad vieną Investuotoją gali pakeisti kitas, jei pirmasis nori anksčiau laiko parduoti savo vienetus. Tai patvirtina prospekto 17 p. nuostata, nustatanti, kad jei Dalyvis norėtų parduoti investicinius vienetus anksčiau laiko, Valdymo įmonė dės pastangas surasti alternatyvų pirkėją esamų ar naujų Investuotojų tarpe. Todėl galimybė parduoti vienetus anksčiau nustatyto termino yra.

Kitas atvejis yra numatytas visuose uždaro tipo LR Fondų prospektuose. Valdymo įmonės sprendimu, pardavus reikšmingą investicinį objektą (ar jų grupę), ko pasakoje Valdymo įmonės nuomone, Fonde susidaro perteklinis likvidumas, yra vykdomas dalinis vienetų išpirkimas. Lords LB Baltic Fund I prospekto 17 p. nustatyta, kad Valdymo įmonės sprendimu, pardavus reikšmingą investicinį objektą investiciniai vienetai gali būti išpirkti tik praėjus 366 dienoms po to, kai visų Investuotojų, laiku bei tinkamai apmokėjusių už trečiojo platinimo, paskutiniojo, metu įsigytus investicinius vienetus, piniginės lėšos buvo konvertuotos į investicinius vienetus. Kiekvieno dalyvio atžvilgiu tokio išpirkimo metu yra išperkamas toks turimų investicinių vienetų skaičius, kad jo dalis išperkamoje investicinių vienetų dalyje būtų proporcinga visų jam nuosavybės teise priklausančių investicinių vienetų daliai visame Fonde. Tuo tarpu, Step Capital Private Equity Fund Fondo prospekte nėra nustatoma, kokie vienetai gali būti išperkami tokia tvarka.

3.2.4. Investicinių vienetų pardavimo ir išpirkimo kainos apskaičiavimas, skelbimas ir atsiskaitymas

Asmuo, investuodamas į Fondą savo pinigus perka tam tikrą Fondo vienetų skaičių, o parduodamas, gauna pinigus, tačiau tai nebūna ta pat pinigų suma, kadangi Fondo vienetų vertė didėja arba mažėja, priklausomai nuo situacijos finansų rinkoje. Vienetų kiekis, kuris bus Investuotojo sąskaitoje priklausomai, kokia buvo vieneto kaina tą dieną, kurią jis investavo. Taip pat Fondo vieneto kaina svarbi yra išperkant vienetus, tam kad Valdymo įmonė galėtų nustatyti, kokia sumą pinigų ji turi išmokėti Investuotojui už jo investicinius vienetus.

Vienetų kainos apskaičiavimas ir nustatymas yra Fondo vienetų išleidimo būtinas etapas. Asmens lėšos, investuotos į Fondą yra konvertuojamos į Fondo vienetus. Pirmą Fondo vienetų platinimo dieną, Fondo vienetų kaina yra nustatyta Valdymo įmonės (žr. Lentelė 6). Pvz., DnB NORD akcijų fondų Fondo vieno investicinio vieneto vertė Fondo veiklos pradžios dieną yra lygi 1 Lt⁸⁶. Vėliau ji kinta ir yra apskaičiuojama ir skelbiama pagal nustatytas teisės aktais taisykles.

Lentelėje yra pateikiama pradinė vienetų kaina ir pasirinktos dienos kaina palyginimui.

Lentelė 4. Fondo vienetų kainų palyginimas, sudarytas remiantis Fondų prospektuose pateikta informacija ir Valdymo bendrovių interneto puslapių pateikiama informacija apie Fondų vienetų kainas.

Eil. Nr.	Fondo pavadinimas	Pradinė vieneto kaina	2009 m. lapkričio 12 d. vieneto kaina
1.	„Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	100	35.5049
2	„Finasta Integrity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	100	78.963
3.	„Finasta Vitality“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	100	40.6635
4.	„Finasta“ Naujosios Europos suderintasis investicinis fondas	100	52.1996
5.	„Finasta“ ateities suderintasis investicinis fondas	100	73.7941
6.	„Finasta“ infrastruktūros suderintasis investicinis fondas	100	33.9413
7.	„Finasta“ Juodosios jūros suderintasis investicinis fondas	100	91.65
8.	„Finasta“ obligacijų suderintasis investicinis fondas	100	117.4582
9.	„Finasta“ Rusijos suderintasis investicinis fondas	100	57.9075

4 lentelės tęsinys kitame puslapyje

⁸⁶ DnB NORD akcijų fondų fondo visas prospektas, p. 2, <http://www.vpk.lt/new/documents/DnB%20NORD%20aff%20prospektas.pdf> [žiūrėta 2009 11 14]

4 lentelės tęsinys

10.	„Finasta“ Centrinės ir Rytų Europos investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	100	84.8142
11.	DnB NORD akcijų fondų fondas bendrovių akcijų atviras investicinis fondas	1	0.8950
12.	DnB NORD obligacijų fondas	1	1.1745
13.	DnB NORD pinigų rinkos fondas	1000	1202.6943
15.	JT Baltijos akcijų fondas I	100	112.8369
16.	JT Baltijos akcijų fondas II	100	133.9938
16.	JT Baltijos akcijų fondas III	100	53.2836
17.	JT bankų fondas	100	68.0314
18.	Parex Baltijos jūros valstybių investicinis akcijų fondas	100	109.5213
19.	Prudentis Baltic Fund	100	67,78
20.	Prudentis Global Value Fund	100 EUR	109,60 EUR
21.	SEB akcijų fondų fondas	1Lt	0,7602
22.	SEB NVS akcijų fondas	1Lt	1,6666
23.	SEB pasaulio rinkų fondų fondas	1Lt	1,0631
24.	SNORO pasaulio akcijų fondų fondas	100	79.6449
25.	SNORO subalansuotas fondų fondas	100	85.9684
26.	Ūkio banko investavimo galimybių fondas	100	-
27.	Ūkio banko obligacijų fondas	100	104.8081
28.	Ūkio banko racionalaus investavimo fondas	100	88.6551
29.	Vi Absolute Return Fund	100	
30.	ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos	Neturi nominalios vertės	1386,21 JAV

LR KISĮ 35 str.1 d. nustato, kad investicinių vienetų kaina nustatoma GA vertę padalijus iš visų apyvartoje esančių investicinių vienetų skaičiaus. LR KISĮ 36 str. nustato, kad GA vertė nustatoma atsižvelgiant į Fondo turto rinkos kainą ir vadovaujantis LR VPK teisės aktuose nustatytais GAV nustatymo principais, sudarymo dokumentuose nustatytais GAV nustatymo taisyklėmis.

Specialios LR KISĮ normos nustato NT, privataus kapitalo ir alternatyvaus investavimo Fondų GA apskaičiavimą. LR KISĮ 76 str. 1 d., 81 str. 1 d. ir 89 str.1d. nustato, kad NT, privataus kapitalo ir alternatyvaus investavimo Fondų GA vertė nustatoma atsižvelgiant į Fondo turto rinkos kainą ir LR KISĮ ir LR VPK teisės aktuose nustatytais GAV skaičiavimo principais, sudarymo dokumentuose nustatytais GAV nustatymo taisyklėmis.

LR VPK 2004 m. vasario 12 d. nutarimas Nr. 4 „Dėl GAV skaičiavimo metodikos“ reglamentuoja Fondų GAV skaičiavimo principus bei tvarką bei GA dydžio reikalavimus. Skaičiuojant GAV, būtina pagal šios metodikos reikalavimus atskirai apskaičiuoti turto vertę, įsipareigojimų (neįtrauktų į GAV) vertę ir apskaičiuoto turto bei apskaičiuotų įsipareigojimų verčių skirtumą, kuris ir atspindi GAV⁸⁷.

⁸⁷ Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos nutarimas Nr. 4 „Dėl grynųjų vertės aktyvų skaičiavimo metodikos“, p. 23, // Valstybės žinios, 2004, Nr. 34-1130

Nutarimas nustato, kad suderintųjų ir specialiųjų Fondų, investuojančių į perleidžiamuosius VP, GAV turi būti apskaičiuojami kiekvieną darbo dieną. Vienų Fondų prospektuose nustatytoms tiksli valanda, iki kurios turi būti apskaičiuotas kiekvienos dienos GA vertė, kaip pvz., atviro tipo specialaus „Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius VP Fondo einamosios dienos GA vertė yra apskaičiuojama iki kitos darbo dienos 12.00 val., kitų Fondų prospektuose nustatoma, kad GA vertė yra skaičiuojama kiekvieną dieną⁸⁸.

LR KISĮ normos nustato, kad NT, privataus kapitalo ir alternatyvaus investavimo Fondų GA vertė nustatoma ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėn. ir visais atvejais ji privalo būti nustatoma finansinių metų gale⁸⁹. Tai reiškia, kad GA vertė turi būti nustatoma 4 kartus per metus. LR VPK 2004 m. vasario 12 d. nutarimas Nr. 4 „Dėl GAV skaičiavimo metodikos“ nustato, kad NT, privataus kapitalo, alternatyvaus Fondo ir Fondo, investuojančio į kitus KIS Valdymo įmonės GAV skaičiuoja sudarymo dokumentuose nustatytu dažnumu.

Fondų prospektuose ši norma yra konkretizuojama. Pvz., Uždaro tipo NT Lords LB Baltic Fund I Fondo GAV nustatoma ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėn., paskutinei kalendorinio ketvirčio darbo dienai. Fondo GAV taip pat nustatoma parduodant ir išperkant Fondo investicinius vienetus – atitinkamai pardavimo ir išpirkimo dienai. Visais atvejais ji privalo būti nustatoma finansinių metų gale.

Tačiau privataus kapitalo ir alternatyvaus investavimo Fondams, skirtiems tik profesionaliems Investuotojams, taikoma GAV nustatymo dažnumo išimtis. Jų GA vertė nustatoma ne rečiau kaip vieną kartą per 6 mėn. Pažymėtina, kad ši išimtis nėra taikoma NT Fondams. Pvz., uždaro tipo specialaus privataus kapitalo Step Capital Private Equity Fondo GAV apskaičiuojama du kartus per metus – birželio 30 d. bei gruodžio 31 d. arba artimiausią darbo dieną iki nurodytų turto vertės nustatymo datos.

LR KISĮ 37 str. 2 d. nustato, kad atsiskaityti už išpirktus suderintojo Fondo investicinius vienetus privaloma ne vėliau kaip per 7 dienas nuo pareikalavimo išpirkti. Taip specialiesiems Fondams investuojantiems į perleidžiamuosius VP taikomas LR KISĮ 37 str. 2 d. Tuo tarpu, atsiskaityti už išpirktus kitų specialiųjų Fondų investicinius vienetus privaloma ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pareikalavimo išpirkti. Jeigu specialiojo Fondo sudarymo dokumentuose nustatyta kita paraiškų išpirkti investicinius vienetus vykdymo diena, 30 kalendorinių dienų terminas pradedamas skaičiuoti nuo sudarymo dokumentuose nustatytos dienos. Investuotojų pateikti reikalavimai išpirkti

---

⁸⁸ DnB NORD obligacijų fondas prospektas, p. 15, <http://www.vpk.lt/new/documents/DnB%20NORD%20of%20prospektas.pdf> [žiūrėta 2009 11 15]

⁸⁹ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 76 str. 1 d., 81 str. 1 d., 89 str. 1 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

atviro tipo specialiųjų Fondo investicinius vienetus privalo būti vykdomi ne rečiau kaip vieną kartą per 3 mėnesius⁹⁰.

Uždaro tipo NT Lords LB Baltic Fund I ir Step Capital Private Equity Fund Fondų prospektuose 17 p. nurodyta, kad kuomet Fondo investiciniai vienetai yra išperkami pardavus reikšmingą investicini objektą (ar jų grupę), už išpirktus Fondo investicinius vienetus atsiskaitoma ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo Valdymo įmonės sprendimo išpirkti vienetus. Tačiau, kuomet Fondo investiciniai vienetai yra išperkami Fondo veiklos termino pabaigoje, už išpirktus vienetus atsiskaitoma tą pačią darbo dieną.

3.3. Fondo vienetų platinimo ir išpirkimo mokesčiai⁹¹

3.3.1. Fondo išlaidos ir atskaitymai

Fondo vienetų platinimo ir išpirkimo stadijoje, kaip ir pirmojoje stadijoje, yra nustatyti tam tikri atskaitymai, nuo kurių priklauso Fondo vieneto pirkimo ir išpirkimo kaina, kadangi jie yra dengiami iš Fondo GA, t.y. atlyginimas finansų makleriams už tarpininkavimą perkant ir parduodant VP, atlyginimas bankams už bankų suteiktas paslaugas. Kiti mokesčiai, tokie, kaip platinimo ir išpirkimo, yra imami Investuotojui perkant vienetus arba juos parduodant.

Visos šios išlaidos yra nustatomos Fondo prospektuose. Jų išmanymas padeda Investuotojui įvertinti Fondo grąžą.

Investuotojas gali vertinti atskirai kiekvieną imamą mokestį arba palyginti Fondų maksimalų atskaitymų dydį, tačiau, nors iš pirmo žvilgsnio atrodo paprasčiau, atkreiptinas dėmesys, kad į šį dydį gali būti įskaičiuojami skirtingos išlaidos, todėl veiksmingiau yra įvertinti visus atskaitymus ir išlaidas atskirai. Pvz., SEB akcijų fondų Fondo maksimalus mokesčių ir išlaidų dydis nustatomas be platinimo mokesčio ir atlyginimo finansinių priemonių prekybos tarpininkams, į JT Bankų Fondo maksimalų mokesčių ir išlaidų dydį yra įskaičiuoti visi atskaitymai dengdami iš Fondo GA.

Išanalizavę Fondų atskaitymus, pastebėjome kad LR Fondams yra taikomi toliau aprašyti atskaitymai.

Visiems Fondams bendru mokesčiu, šioje vienetų išleidimo stadijoje, yra platinimo mokestis. Tai mokestis, kurį moka esami Fondo vienetų turėtojai. Jis yra įtrauktas į Fondo vieneto pardavimo kainą. Platinimo mokestis yra nustatomas procentiniu dydžiu nuo Fondo vieneto vertės, kaip pvz., „Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius VP Fondo prospekto 17 p. nustatoma, kad platinimo mokestis yra ne didesnis kaip 5 proc. nuo Fondo vieneto vertės. Priede Nr. 8 yra palyginti visų LR Fondų platinimo mokesčio dydžiai.

⁹⁰ Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, 67 str. 2 d. // Valstybės žinios. 2003, Nr. 74-3424

⁹¹ Sąvoka „mokestis“ yra suprantama kaip atlyginimas už suteiktas paslaugas tarp privačių asmenų.

Lentelėje pateikiama Fondų vienetų vertė. Platinimo vertė yra didesnė, nes į vieneto vertę yra įskaičiuotas platinimo mokestis.

Lentelė 5. Fondų vienetų platinimo ir išpirkimo vienos dienos kainų palyginimas.

Pavadinimas	Data	Išpirkimo vertė	Platinimo vertė
SPAFF	2009-12-03	80,2870	81,8927
SSFF	2009-12-03	86,5081	88,2383
JTBAF I	2009-12-03	111,7482	113,9832
JTBAF II	2009-12-03	131,7736	138,3623
JTBAF III	2009-12-03	53,6408	56,3228
JTBF	2009-12-03	65,4321	67,0844

Šaltinis: <http://www.snorasinvest.com/lt/index> [žiūrėta 2009 12 04]

Kai kurių Fondų prospektuose, kaip pvz., JT Bankų Fondo, yra nustatytas vienetų išpirkimo mokestis. Jei Investuotojas pateikia prašymą, kad Fondas supirktų jo turimus vienetus, Fondo valdytojas ima išpirkimo mokestį. Tai tiesioginis mokestis, mokamas investicinio periodo pabaigoje kuomet yra išperkami turimi vienetai. Pvz., pateikus prašymą išpirkti jo turimus vienetus, Fondo valdytojas nuskaičiuoja išpirkimo mokestį.

Kitu atskaitymu, kuris turi reikšmės vienetų kainai yra atlyginimas finansinių priemonių prekybos tarpininkams (finansų maklerių įmonėms, komerciniams bankams ir kitoms analogiškas paslaugas teikiančioms įmonėms). Jo dydis yra apskaičiuojamas nuo sudarytų sandorių vertės. Atlyginimas finansinių priemonių prekybos tarpininkams apskaičiuojamas kiekvieną darbo dieną, jei tą dieną buvo sudarytas nors vienas sandoris.

3.3.2. Dalyvių pajamų, gautų iš Fondo vienetų, apmokestinimas

Investuotojo, nuolatinio LR gyventojų ar LR vieneto, pajamos, uždirbtos iš investavimo į Fondų vienetus, yra apmokestinamos pagal LR mokestinius įstatymus. Fondo dalyviais gali būti fiziniai bei juridiniai asmenys.

LR Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas (toliau LR GPMĮ) nustato, kad gyventojų pajamų mokestį (toliau GPM) moka pajamų gavęs ir (arba) pajamų uždirbęs gyventojas. LR GPMĮ 5 str. nustato, kad nuolatinio LR GPM objektas yra pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje ir ne Lietuvoje, todėl LR nuolatiniai gyventojai moka 15 proc. GPM, nuo investicinių vienetų vertės prieaugio. Tačiau, LR GPMĮ 17 str. 1 d. 20 p. nurodo, kad palūkanos už VP, jeigu šie VP pradėti išpirkti ne anksčiau kaip po 366 dienų nuo šių VP išleidimo dienos yra neapmokestinamomis pajamomis. Tai reiškia, jei Fondo investiciniai vienetai bus išpirkti po 365 dienų nuo jų įsigijimo dienos, Investuotojo pajamos nebus apmokestinamos.

Nenuolatiniai LR gyventojų kapitalo prieaugis neapmokestinamas Gyventojų pajamų mokesčiu, kadangi šios pajamos nėra nenuolatinio LR gyventojų GPM objektu.

Nuolatinio LR gyventojų pajamos iš Fondo vienetų yra apmokestinamos taip pat 6 proc. privalomojo sveikatos draudimo mokesčiu, pagal LR privalomojo sveikatos draudimo mokesčio įstatymo 17 str. 8 d.

Jei Dalyviai, juridiniai asmenys, parduoda ar kitaip perleidžia Fondo vienetus, padidėjimo pajamos, kurias sudaro turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės ir įsigijimo kainų skirtumas, yra apmokestinamos 20 proc. pelno mokesčio tarifu, pagal LR pelno mokesčio įstatymą, kadangi LR Pelno įstatymo 4 str. nustato, kad mokesčio baze yra be kitų pajamų ir palūkanos.

4. FONDO LIKVIDAVIMAS

Paskutinė, baigiamoji viso Fondo investicinių vienetų išleidimo stadija yra Fondo likvidavimas, kadangi šios stadijos tikslas yra užbaigti Fondo vienetų išleidimą, platinimą ir išpirkimą. Stadijos pradžia laikysime sprendimo dėl Fondo dalijimo ar jungimo priėmimas. Šios stadijos pabaiga, tai kartu viso Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso pabaiga.

Kiekvieno Fondo sudarymo dokumentuose yra numatyta Fondo likvidavimo tvarka, kadangi, nors teoriškai atviro tipo Fondas gali veikti amžinai, dėl situacijos rinkoje, mažo Investuotojų susidomėjimo ar kitų priežasčių, Fondai yra uždaromi. Uždaro tipo Fondo egzistavimas yra apibrėžiamas jo sudarymo dokumentuose, todėl jo pabaiga yra iš anksto žinoma.

4.1. Fondo likvidavimo tvarka

LR KISĮ normos numato atvejus, kai Fondas turi būti likviduojamas. LR KISĮ 28 str. numato, kad jei Valdymo įmonės teisė valdyti Fondą pasibaigia, o kitai Valdymo įmonei valdymas neperduodamas, jį laikinai perima Fondo Depozitoriumas. Depozitoriumas privalo perduoti valdymą kitai Valdymo įmonei per 3 mėn. nuo valdymo perėmimo. Per 3 mėnesius kitai Valdymo įmonei neperduotas Fondas turi būti likviduojamas. Kita LR KISĮ norma, 51 str. nustato, kad Fondas turi būti dalijamas jo taisyklėse nustatytais atvejais.

Nepriklausomai nuo Fondo tipo, yra išskiriami tokie Fondų likvidavimo atvejai:

1. panaikinus Valdymo įmonės licenciją;
2. LR VPK priėmus sprendimą likviduoti Fondą;
3. įsiteisėjus teismo sprendimui dėl Fondo dalijimo;
4. iškelus Valdymo įmonei bankroto bylą;
5. Valdymo įmonei priėmus sprendimą likviduotis;

Valdymo įmonei priėmus sprendimą likviduoti Fondą. Sprendimas likviduoti Fondą priimamas Valdymo įmonės valdybos posėdyje dalyvaujančių valdybos narių 2/3 balsų dauguma. Toks sprendimo priėmimo santykis numatytas beveik visų Fondų prospektuose. Šis sprendimas priimamas Valdymo įmonės įstatuose nustatyta tvarka⁹².

6. Depozitoriumo sprendimu, jeigu Fondo valdymas buvo perduotas Depozitoriumui ir Depozitoriumas negalėjo perduoti jo valdymo kitai Valdymo įmonei.

⁹² ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviro investicinio Fondo prospektas, p. 20, <http://www.vpk.lt/new/documents/ZPR%20visas%20prospektas.pdf> [žiūrėta 2009 11 25]

7. Priėmus sprendimą jungti (prijungti arba sujungti) Fondus; Tokiu atveju sukuriamas naujas Fondas arba prie vieno Fondo prijungiamas kitas, kurio egzistavimas pasibaigia.

LR KISĮ 51 str. numato, kad Valdymo įmonės organas kompetentingas priima sprendimą likviduoti Fondą. Po šio sprendimo investicinių vienetų išpirkimas ir platinimas nutraukiamas. Patenkinus kreditorių reikalavimus, pinigai, gauti už parduotą Fondą sudariusį turtą, turi būti padalyti Fondo dalyviams proporcingai jų dalims. Taigi tokiu atveju dalyvis neturi pasirinkimo galimybės. Apie tokį sprendimą nedelsiant turi būti pranešta asmenims, vykdantiems Fondo investicinių vienetų platinimą ir išpirkimą. Fondo Valdymo įmonė turi kreiptis į LR VPK su prašymu panaikinti Fondo taisyklės ir prospektus. Tokia tvarka 2009 m. rugsėjo 17 d. buvo likviduotas „Swedbank“ pinigų rinkos Fondas.

Taip pat, Fondų uždarymo būdas yra jų jungimas. Yra dvi galimybės jungti Fondus, t. y. Fondų sujungimas arba vieno Fondo prijungimas prie kito.

Kai Fondas likviduojamas jį prijungiant, tada prijungiamas Fondas uždaromas, jo Dalyviams suteikiama teisė pasirinkti arba prašyti Valdymo įmonės išpirkti jų turimus vienetus arba jų vienetai keičiami į kito Fondo vienetus. Iš dviejų Fondų lieka vienas. 2009 m. rugsėjo 24 d. LR VPK, išnagrinėjusi UAB „SEB investicijų valdymas“ prašymą, leido sujungti KIS prijungiant suderintąjį Fondą „SEB NVS akcijų fondas“ prie „SEB akcijų fondų fondas“⁹³.

Kita galimybė, sujungti Fondus, tada iš dviejų Fondų yra sudaromas naujas Fondas. Tada sujungiamų Fondų nebelieka, o pradeda egzistuoti trečias naujas Fondas.

LR KISĮ 52 str. 2 d. numato, kokius Fondus draudžiama jungti, t. y. draudžiama jungti suderintąjį ir specialųjį Fondus, jei po jungimo liks veikti specialusis fondas, skirtingų tipų specialiuosius Fondus, skirtingų rūšių specialiuosius Fondus, sudėtinius Fondus, Fondus, kurių taisyklėse numatyti skirtingi atskaitymų ir kitų iš Fondą sudarančių lėšų dengiamų išlaidų dydžiai.

Uždaro tipo Fondo papildomas numatytas likvidavimo atvejis, tai Fondo veiklos termino pabaiga.

Uždaro tipo Fondo dokumentuose yra nustatomas Fondo veiklos terminas. Jis gali būti numatytais atvejais pratęsiamas. LR KISĮ 91 str. 6 d. nustato, kad uždaro tipo Fondas likviduojamas Valdymo įmonės sprendimu tik išpirkus visus Fondo Dalyviams priklausančius investicinius vienetus ir atsiskaičius su Fondo Dalyviais pinigais. Pvz., Lords LB Baltic Fund I Fondo prospekte nustatoma, kad Fondo veiklos terminas yra 5 metai, su galimybe šį terminą pratęsti papildomiems 2 metams. Apie Valdymo įmonės sprendimą anksčiau laiko (t.y. nesuėjus Fondo veiklos terminui) likviduoti Fondą turi būti pranešta dalyviams prieš Fondo likvidavimo pradžią.

---

⁹³LR VPK, SEB NVS akcijų fondas, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/seb-nvs-akciju-fondas-prijungiamas-prie-seb-akciju-fondu-fondas/> [žiūrėta 2009 12 01]

Uždaro tipo Fondo Dalyvis lėšas gali atgauti tik Fondo uždarymo atveju Fondo veiklos pabaigoje. Uždaro tipo Fondo vienetai yra išperkami automatiškai, t. y. Dalyviui nereikia pateikti Išpirkimo paraiškų ar atlikti kitų formalių veiksmų⁹⁴. Investuotojui nepaliekama laisvė pačiam spręsti, kada parduoti savo vienetus.

Likus 2 dienoms iki Lords LB Baltic Fund I Fondo likvidavimo dienos:

1. Valdymo įmonė nustato Fondo GAV, į kurią įtraukiamos piniginės lėšos sąskaitoje (likusios pardavus visas Fondą sudarančias investicines priemones, išieškojus skolas, patenkinus Fondo kreditorių reikalavimus ir padengus visas Fondo išlaidas);

2. Valdymo įmonė išperka Dalyviams priklausančius investicinius vienetus Fondo prospekte nustatyta tvarka. Išpirkimas, kaip buvo minėta 3 darbo dalyje, vyksta automatiškai.

Tuo tarpu kito uždaro tipo Fondo, Prudentis Step Capital Private Equity Fund, Valdymo įmonė, likus pusei metų iki Fondo veiklos termino pabaigos, Fondo dalyviams išsiunčia paklausimą dėl Fondo veiklos termino būti nuspręsta likviduoti Fondą pabaigos. Pranešime yra išdėstoma Valdymo įmonės nuomonė dėl to, ar Fondas turėtų būti likviduotas suėjus veiklos terminui, ar jo veiklos terminas turėtų būti pratęstas. Per pranešime nurodytą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 14 dienų, Fondo dalyviai rašytine forma turi pranešti, ar jie sutinka su Valdymo įmonės nuomone (tylėjimas laikomas sutikimu). Jei dalyvių, kuriems nuosavybės teise priklauso daugiau kaip 50% visų investicinių vienetų, nuomonė yra, kad Fondo veiklos terminas turi būti pratęstas, Valdymo įmonė priima sprendimą pratęsti Fondo veiklos terminą 1 metams. Taip Fondo veiklos terminas gali būti pratęstas du kartus, t.y. maksimalus Fondo veiklos terminas gali būti 7 metai.

Jei nutariama pasibaigus terminui, Fondą likviduoti, tada Valdymo įmonės veiksmai yra tokie patys kaip Lords LB Baltic Fund I Fondo Valdymo įmonės.

Fondo likvidavimu pasibaigia paskutinė Fondo vienetų proceso stadija ir pats procesas, kadangi pasibaigia subjektas, leidžiantis investicinius vienetus.

---

⁹⁴ LORDS LB BAL TIC FUND I prospektas, 17 p., <http://www.vpk.lt/new/documents/PROSPEKTAS%20-%20Lords%20LB%20Baltic%20Fund%20I.pdf> [žiūrėta 2009 11 14]

IŠVADOS

1. Pagrindinių darbo temos sąvokų, Fondo bei Fondo investicinio vieneto, apibrėžimai yra pateikiami teisės aktuose ir Fondų dokumentuose. Lietuvoje Fondas neturi juridinio asmens statuso ir yra valdomas Valdymo bendrovės, tačiau jo turtas priklauso Fondo Dalyviais, t. y. Investuotojams. LR KISĮ Fondas yra apibrėžiamas kaip veiklos forma, kai bendrosios dalinės nuosavybės teise juridiniams ar fiziniams asmenims priklausantis turtas Valdymo įmonės valdomas patikėjimo teise laikantis LR KISĮ ir Fondo taisyklėse nustatytos tvarkos ir sąlygų. Kitose šalyse Fondas gali turėti juridinio asmens statusą.

Fondas susideda iš investicinių vienetų. Lietuvoje laikoma, kad Fondo vienetas – tai perleidžiamasis VP. Fondo vienetas yra savo prigimtimi panašus į privačių bendrovių akcijas, tačiau vieneto turėtojas neturi teisės valdyti Fondo. Ne visose ES šalyse Fondo vienetas yra laikomas VP.

2. Lietuvoje galimos dvi Fondų reglamentavimo schemas. Investavimo galimybėms persikėlus į elektroninę erdvę, jų reglamentavimas tapo tarptautinių susitarimų objektu. ES šalims narėms yra taikomas direktyvų rinkinys, reglamentuojantis Fondo investicinių vienetų išleidimo procesą. Šios direktyvos reglamentuoja tų Fondų veiklą, kurių vienetai yra platinami ES. LR KISĮ numato galimybę sudaryti Fondus, kurių vienetai platinami kitose valstybėse, todėl juos reglamentuoja LR teisės aktai.

3. Išanalizavus LR teisės aktus, nustatyta, kad Fondo investicinių vienetų išleidimo procesas susideda iš trijų stadijų. Kiekviena stadija turi tikslą, pradžią bei pabaigą. Visame Fondo investicinių vienetų išleidimo procese dalyvauja LR VPK, Valdymo įmonė ir Depozitoriumas. Jei Valdymo įmonė pasirašo sutartį su Fondo vienetų Platintoju, tada į procesą įstoja Platintojas. Investuotojai dalyvauja Fondo vienetų išleidimo procese tik Fondui pradėjus platinti vienetus.

4. Po teisės aktų analizės nustatyta, kad pirmoji Fondo investicinių vienetų stadija – Fondo sudarymas, kadangi tai subjektas, leidžiantis investicinius vienetus. Jo sudarymas pradeda procesą. Pirmosios stadijos pradžia – Valdymo įmonės iniciatyva sudaryti Fondą. Fondo Valdymo įmonė atlieka pagrindinį vaidmenį šioje stadijoje, kadangi jos iniciatyva yra sudaromas Fondas. Valdymo įmonė paruošia visus būtinus Fondo sudarymui dokumentus, Fondo taisykles ir prospektus, kurių turinys skiriasi priklausomai nuo Fondo teisinės formos. Valdymo įmonė pasirenka Depozitoriumą, kuriuo gali būti komercinis bankas ir sudaro su juo sutartį. Šios stadijos pabaiga – Valdymo įmonės sprendimas sudaryti Fondą.

5. Antrosios Fondo vienetų išleidimo stadijos veiksmu yra Fondo vieneto sudarymas. Fondo vienetas yra tiek kartų sumažintas Fondo investicinis portfelis, kiek vienetų išleido Fondas. LR

KISĮ tiksliai ir atskirai reglamentuoja teisinių formų Fondo portfelio sudėtis ir jo diversifikavimo taisykles.

6. Kitas antrosios stadijos Fondo vienetų išleidimo proceso veiksmas – vienetų pardavimas. Šiame stadijos etape Valdymo įmonė ar Fondo Platintojas parduoda Investuotojui Fondo vienetus. Atviro tipo Fondo Investicinių vienetų pardavimo pagrindiniai dokumentai yra Pirkimo sutartis ir Pirkimo paraiška. Uždaro tipo Fondo vienetų pardavimui yra taikomi tokie patys dokumentai, kaip ir atviro tipo Fondams, tačiau sutinkamos preliminarios sutartys.

Sutarties pasirašymo ir Pirkimo paraiškos pateikimo Valdymo įmonei ar Platintojui tiksli tvarka yra nustatoma Fondo prospekte.

7. Antrosios Fondo vienetų išleidimo proceso stadijos dalimi yra Fondo vienetų išpirkimas. Atviro tipo Fondo vienetų išpirkimas yra vykdomas Investuotojui pareikalavus. Investuotojas pateikia Išpirkimo paraišką Fondo prospekte nustatyta tvarka. Uždaro tipo Fondo vienetų išpirkimo etapas įeina į šią proceso stadiją tik tuo atveju, kai Fondo vienetai yra išperkami dalinai ir Fondas nėra likviduojamas, priešingu atveju uždaro tipo Fondo vienetų išpirkimas yra laikomas Fondo likvidavimo aplinkybe.

Atviro ir uždaro tipų Fondų vienetų išpirkimo tvarka yra kriterijus, pagal kurį šie Fondai yra skirstomi į tipus.

8. Fondo investicinių vienetų procesas yra uždaro pobūdžio ir turi pabaigą. Šio proceso pabaiga – Fondo uždarymas. Aplinkybės, kuriomis yra uždaromas Fondas yra išvardintos LR KISĮ. Taip pat Fondų jungimas yra laikomas Fondų uždarymo atveju, kadangi prijungiant Fondą, pastarasis yra likviduojamas, o lieka tik tas, prie kurio jis buvo prijungtas. Susijungimo atveju sujungiami Fondai likviduojami, kadangi sukūrimas naujas Fondas.

9. Fondo išlaidos ir atlyginimai subjektams yra proceso dalis, kuri nekeičia proceso esmės, tačiau parodo Fondo vienetų išleidimo proceso aplinką. Fondo taisyklėse bei prospektuose yra numatytos Fondo išlaidos, dengiamos iš Fondo GA ir jų maksimali riba, bei taip pat Fondo Dalyvių išlaidos perkant ir parduodant vienetus. Fondo išlaidos, kurios yra išmokamos iš Fondo GA yra atlyginimai Valdymo įmonei, Depozitoriumui bei finansiniams tarpininkams. Išlaidos, kurias patiria tiesiogiai Investuotojas yra platinimo bei išpirkimo mokesčiai. Išlaidos bei sumos, kurias moka Investuotojas pats, sumažina Fondo Dalyvio investicinę grąžą, todėl Fondo vienetų išleidimo proceso veiklos terminas gali priklausyti nuo Fondo išlaidų ir mokėjimų, t. y. ar naudinga Investuotojui pasirinkti investavimą į išrinktą Fondą.

10. Fondo Dalyvių pajamos iš vienetų pardavimo yra apmokestinamos taip pat, kaip visos kitos pajamos. Fizinio asmens pajamos yra apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčių. Jam gali būti taikoma lengvata. Juridinių asmenų pajamos yra apmokestinamos pelno mokesčiu.

LITERATŪRA

LR Teisės aktai

Įstatymai

1. **Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas.**
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=340537 [žiūrėta 2009 12 05]
2. **Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas.**
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=350604 [žiūrėta 2009 12 05]
3. **Lietuvos Respublikos finansinių rinkų įstatymas.**
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=341029 [žiūrėta 2009 12 05]
4. **Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas.**
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=350606 [žiūrėta 2009 12 05]
5. **Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas.**
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=340491[žiūrėta 2009 12 05]

Lietuvos Respublikos Vertybinių popierių komisijos nutarimai

6. Lietuvos Respublikos Vertybinių popierių komisijos nutarimas Nr. „Dėl Kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme ir papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme numatytų leidimų išdavimo tvarkos“.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=317216&p_query=&p_tr2= [žiūrėta 2009 12 05]
7. Lietuvos Respublikos Vertybinių popierių komisijos nutarimas Nr. „Dėl Kolektyvinio investavimo subjektų prospektų turinio taisyklių“
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=317215 [žiūrėta 2009 12 05]
8. Lietuvos Respublikos Vertybinių popierių komisijos nutarimas Nr. 20 nutarimas „Dėl kolektyvinio investavimo subjektų išvestinių finansinių priemonių naudojimo ir susijusių rizikų vertinimo tvarkos“
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=245174&p_query=&p_tr2= [žiūrėta 2009 12 05]
9. Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos nutarimas Nr. 4 „Dėl grynujų aktyvų skaičiavimo metodikos“
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=227798&p_query=&p_tr2= [žiūrėta 2009 12 05]
10. Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos nutarimas Nr. 4 „Dėl Valdymo įmonės ir investicinės bendrovės veikos licencijų išdavimo, keitimo ir jų galiojimo panaikinimo taisyklių“ http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=316535 [žiūrėta 2009 12 05]

Knygos

11. Ambrasienė D. ir kt. Civilinė teisė: Prievolių teisė // Trečioji laida, Vilnius, 2006, p. 128 – ISBN 9955-563-72-9
12. Bogušienė V., Bendorienė A. Tarptautinių žodžių žodynas - Vilnius: Alma Littera, 2008 m. - ISBN 9955-08-100-7

Straipsniai

13. Gapšys J. Kokias klaidas išsikalti senoje // Investuok – Kaunas: UAB „Leidybos studija“, 2009, Nr. 8, p. 22. – ISSN 1822-6779
14. Asanavičius D. Ką rugsėjo mėnesį apie ekonomiką ir investavimą kalbėjo pasaulio autoritetai // Investuok – Kaunas: UAB „Leidybos studija“, 2009, Nr. 10, p. 3. – ISSN 1822-6779
15. Leonavičius R. Krizė – geriausias laikas užsidirbti iš akcijų // Investuok – Kaunas: UAB „Leidybos studija“, 2009, Nr. 11, p. 10. – ISSN 1822-6779

Internetiniai šaltiniai

Lietuvoje licencijuotų investicinių fondų taisyklės, prospektai ir metų ataskaitos

16. „Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinio fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/finasta-infinity-investavimo-i-perleidziamuosius-vertybinius-popierius-investicinis-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
17. „Finasta Integrity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinio fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/finasta-integrity-investavimo-i-perleidziamuosius-vertybinius-popierius-investicinis-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
18. „Finasta Vitality“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinio fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/finasta-vitality-investavimo-i-perleidziamuosius-vertybinius-popierius-investicinis-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
19. „Finasta“ Naujosios Europos suderintasis investicinio fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/finasta--naujosios-europos-suderintasis-investicinis-fondas/>
20. „Finasta“ ateities suderintasis investicinio fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/finasta-ateities-suderintasis-investicinis-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
21. „Finasta“ Centrinės ir Rytų Europos investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinio fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/finasta-centrines-ir-rytu-europos-investavimo-i-perleidziamuosius-vertybinius-popierius-investicinis-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
22. „Finasta“ infrastruktūros suderintasis investicinio fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/finasta-infrastrukturos-suderintasis-investicinis-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]

23. „Finasta“ Juodosios jūros suderintasis investicinio fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/finasta-juodosios-juros-suderintasis-investicinis-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
24. „Finasta“ obligacijų suderintasis investicinio fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/finasta-obligaciju-suderintasis-investicinis-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
25. „Finasta“ Rusijos suderintasis investicinio fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/finasta-rusijos-suderintasis-investicinis-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
26. DnB NORD akcijų fondų fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/dnb-nord-akciju-fondu-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
27. DnB NORD obligacijų investicinio fondo taisyklės ir prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/dnb-nord-obligaciju-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
28. DnB NORD pinigų rinkos investicinio fondo taisyklės ir prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/dnb-nord-pinigu-rinkos-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
29. HBS fondo III taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/hbs-fondas-iii/> [žiūrėta 2009 12 05]
30. JT Baltijos akcijų fondo I taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/jt-baltijos-akciju-fondas-i/> [žiūrėta 2009 12 05]
31. JT Baltijos akcijų fondo II taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/jt-baltijos-akciju-fondas-ii/> [žiūrėta 2009 12 05]
32. JT Baltijos akcijų fondo III taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/jt-baltijos-akciju-fondas-iii/> [žiūrėta 2009 12 05]
33. JT bankų fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/jt-banku-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
34. Lords LB Baltic Fund I taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/lords-lb-baltic-fund-i/> [žiūrėta 2009 12 05]
35. Parex Baltijos jūros valstybių investicinis akcijų fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/parex-baltijos-juros-valstybiu-investicinis-akciju-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]
36. Prudentis Baltic Fund taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/prudentis-baltic-fund/> [žiūrėta 2009 12 05]
37. Prudentis Global Value Fund taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/prudentis-global-value-fund/> [žiūrėta 2009 12 05]

38. Prudentis Step Capital Private Equity Fund taisyklės ir prospektas, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/prudentis-step-capital-private-equity-fund-uzdaro-tipo/> [žiūrėta 2009 12 05]

39. SEB akcijų fondų fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/seb-akciju-fondu-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]

40. SEB pasaulio rinkų fondų fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/seb-pasaulio-rinku-fondu-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]

41. SNORO pasaulio akcijų fondų fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/snoro-pasaulio-akciju-fondu-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]

42. SNORO subalansuotas fondų fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/snoro-subalansuotas-fondu-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]

43. Ūkio banko investavimo galimybių fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/ukio-banko-investavimo-galimybiu-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]

44. Ūkio banko obligacijų fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/ukio-banko-obligaciju-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]

45. Ūkio banko racionalaus investavimo fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/ukio-banko-racionalaus-investavimo-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]

46. Vi Absolute Return Fund taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/vi-absolute-return-fund/> [žiūrėta 2009 12 05]

47. ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviras investicinis fondo taisyklės, prospektas ir 2008 m. ataskaita, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/zpr-amerikos-mazos-kapitalizacijos-bendroviu-akciju-atviras-investicinis-fondas/> [žiūrėta 2009 12 05]

Periodinė literatūra

48. Dębski W., Fundusze inwestycyjne w Polsce po wstapieniu do Unii Europejskiej // Rynki i instytucje finansowe // Bank i Kredyt, 2009; p. 27-38, , http://www.nbp.pl/publikacje/bank_i_kredyt/2005_10/debski.pdf [žiūrėta 2009 09 09]

Kiti internetiniai šaltiniai

49. Investiciniai fondai, <http://www.dnb nord.lt/lt/invest/Investment-funds/> [žiūrėta 2009 11 13]

50. Investicinių vienetų pirkimo-pardavimo sutartis www.zprussmallcap.com/documents/ZPR%20psutartis.pdf [žiūrėta 2009 11 28]

51. Investicinių vienetų pirkimo-pardavimo sutartis www.parexinvest.lt/pdf/pirkimo_sutart.pdf 2009 11 28 [žiūrėta 2009 11 28]

52. Investicinių vienetų pirkimo-pardavimo sutartis
www.snorasinvest.com/.../FIV_pirkimo_pardavimo_sutartis.pdf 2009 11 28 [žiūrėta 2009 11 28]
53. Investicinių vienetų pirkimo-pardavimo sutartis
www.sindicatum.lt/IV_pirkimo_pardavimo_sutartis.pdf 2009 11 28 [žiūrėta 2009 11 28]
54. Investicinių vienetų pirkimo-pardavimo sutartis
www.snorasinvest.com/.../FIV_pirkimo_pardavimo_sutartis.pdf [žiūrėta 2009 11 28]
55. <http://www.sci.lt/funds.php>
56. Kaip pirkti ir parduoti investicinius vienetus? <http://www.seb.lt/pow/wcp/> 2009 11 28
57. Fondas, <http://www.vpk.lt/lt/investuotoju-svietimas/kur-investuoti/13161/> [žiūrėta 2009 11 23]
58. Estijos Fondo apibrėžimas
<http://www.legaltext.ee/et/andmebaas/tekst.asp?loc=text&dok=X80045&keel=en&pg=1&ptyyp=RT&tyyp=X&query=investeerimisfondide+seadus> [žiūrėta 2009 11 23]
59. Lenkijos investicinių fondų įstatymas <http://www.lex.com.pl/serwis/du/2004/1546.htm> [žiūrėta 2009 11 23]
60. Fondų rūšys, <http://www.vpk.lt/lt/investuotoju-svietimas/kur-investuoti/13161/> [žiūrėta 2009 08 08]
61. Fondų vienetai, http://www.swedbank.lt/lt/pages/verslo/investiciniu_fondu_vienetai [žiūrėta 2009 08 08]
62. Investuotojo žodinėlis, <http://www.vpk.lt/lt/investuotoju-svietimas/investuotojo-zodynemis/> [žiūrėta 2009 09 09]
63. Danske Invest Fondo sutrumpintas prospektas,
www.danskeinvest.lt/pdf/simplified_LT_2719.pdf [žiūrėta 2009 11 23]
64. Swedbank Fondų Fondo 100 taisyklės, p. 5.2.1 www.swedbank.lt/docs/investor/FF100-taisykles.pdf [žiūrėta 2009 11 23]
65. VPK duomenys <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/valdymo-imonos/licencijuotos-lietuvoje/> [žiūrėta 2009 10 19]
66. <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/valdymo-imonos/licencijuotos-lietuvoje/jt-investiciju-valdymas-panaikinta-licencija/> [2009 10 19]
67. <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/valdymo-imonos/licencijuotos-lietuvoje/> [žiūrėta 2009 10 19]
68. Sutartis su depozitoriumu,
www.indexfund.lt/documents/Depo%20sutartis_0707projektas.pdf [žiūrėta 2009 10 12]
69. Pinigų rinkos priemonės
<http://www.vpk.lt/svietimas/index.php?fuseaction=products.view&mid=14&cid=135&id=38> [žiūrėta 2009 11 23]
70. Išvestinės investavimo priemonės,
http://www.swedbank.lt/lt/pages/privatiems/isvestines_finansines_priemones [žiūrėta 2009 11 23]
71. LR VPK konsultacija, <http://www.vpk.lt/lt/klausiate---atsakome/?id=12408> [žiūrėta 2009 11 23]
72. LR VPK, SEB NVS akcijų fondas, <http://www.vpk.lt/lt/rinkos-dalyviai/investiciniai-fondai/licencijuoti-lietuvoje/seb-nvs-akciju-fondas-prijungiamas-prie-seb-akciju-fondu-fondas/> [žiūrėta 2009 12 01]

Malevska J. Investicinio fondo investicinių vienetų išleidimo procesas /

Lekt. Vadovas N. Genys. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, Teisės fakultetas, 2009. – 76 p.

ANOTACIJA

Magistro baigiamajame darbe išanalizuotas LR licencijuoto Fondo vienetų išleidimo procesas. Pirmoje darbo dalyje procesas yra dalijamas į stadijas, iškeliami pagrindiniai nagrinėjamo proceso klausimai. Šioje darbo dalyje aptariamos pagrindinės proceso sąvokos ir proceso reglamentavimas. Antroje dalyje nagrinėjama pirmoji Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso stadija, Fondo sudarymas, kadangi ši stadija atsako į klausimą, kas išleidžia investicinius vienetus. Šioje dalyje nagrinėjami Fondo sudarymo dokumentai, subjektų dalyvaujančių Fondo sudaryme kompetencija.

Trečioje dalyje aptariama dinamiškumu pasižyminti Fondo vienetų išleidimo stadija, investicinių vienetų platinimas ir išpirkimas, bei vieneto sudėties reikalavimų reglamentavimas ir jo kainos nustatymas. Šioje darbo dalyje yra lyginama įvairių tipų bei teisinių formų Fondų vienetų platinimo ir išpirkimo tvarka, atskleidžiami jos skirtumai.

Ketvirtoje dalyje nagrinėjama paskutinė, baigiamoji proceso stadija, Fondo likvidavimas, kuria užbaigiamas investicinių vienetų išleidimo procesas. Aptariami Fondo uždarymo atvejai.

Pagrindiniai žodžiai: Fondas, investicinis vienetas, Fondo sudarymas, Fondo vienetų platinimas, Fondo vienetų išpirkimas, Valdymo įmonė, uždaro tipo Fondas, Atviro tipo Fondas.

Malevska J. The Process of Issue of The Fund's Units / Master's Work in . Supervisor assoc. Lekt. N. Genys. – Vilnius: Faculty of Law, Mykolas Romeris University, 2009. – 76 p.

ANOTATION

In this MA final thesis the process of issue of the Lithuanian licensed fund's units is analyzed. In the first section of the paper, the process is divided into stages; the basic matters of the process analyzed are put forward. Basic notions and the regulations of the process are discussed in this part. In the second section of the paper, the first stage of the process of the issue of the Fund's units, i.e. the formation of the Fund, is examined as this stage makes it clear, who issues units. This part also analyzes the documents of creation of the Fund, and the competence of the bodies taking part in the creation of the Fund.

In the third section, the dynamic stage of issue of the Fund's units, i.e. distribution and redemption of units, is discussed; also the regulation of requirements for composition of units and establishment of price of a unit are reviewed. In this part of the paper, the order of distribution and redemption of the Fund units of different types and legal form are compared, with the focus on differences.

In the fourth section, the last, closing stage of the process is examined. This stage is called liquidation of the Fund and it finalizes the process of issue of units. Cases of closing of a Fund are discussed here.

Key Words: Investment Fund, investment unit, Formation of an Investment Fund, Sale of Units, Redemption of Units, Rules of an Investment Fund, Management Company, Closed-ended, Open-ended.

Malevska J. Investicinio fondo investicinių vienetų išleidimo procesas/

Vadovas N. Genys. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, Teisės fakultetas, 2009. – 76 p.

SANTRAUKA

Investicinio fondo investicinių vienetų išleidimo proceso magistro baigiamojo darbo tema yra aktuali tobulinat Fondo vienetų išleidimo reglamentavimą. Fondų investicinių vienetų išleidimo procesas yra nauja tema ir labai plati tema, todėl šiame darbe yra nagrinėjamas Lietuvoje licencijuotų Fondų vienetų išleidimo procesas ir jo reglamentavimas. Šis procesas yra reglamentuojamas ne viename teisės akte, todėl jo pažinimui būtinas išskaidymas į stadijas.

Dėl mokslinės literatūros stokos LR Fondų reglamentavimo ir vienetų išleidimo tema, buvo remtasi Fondo veiklą bei priežiūrą reglamentuojančiais teisės aktais, Fondo sudarymo dokumentais, Valdymo įmonių pateikiama interneto svetainių informacija bei žodinėmis kreditinių įstaigų konsultacijomis.

Darbo hipotezė. Fondų vienetų išleidimo proceso reglamentavimas nėra susistemintas, vienu teisės aktų normos nukreipia į kitų teisės aktų normas, taip pat į Fondų sudarymo ir vienetų platinimo dokumentų normas, tačiau Fondų vienetų išleidimų procesas yra savo pradžia bei pabaigą turinčių stadijų seka, kurių elementai yra randami įvairiuose teisės aktuose.

Tyrimo **objektas** – Lietuvoje licencijuotų Fondų investicinių vienetų išleidimo procesas ir jo reglamentavimas.

Tyrimo **dalykas** –Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso stadijų elementų teisinis reguliavimas.

Tyrimo **tikslas** – išanalizuoti ir visapusiškai atskleisti Fondų investicinių vienetų išleidimo proceso teisinį reguliavimą, suskirstyti investicinių vienetų išleidimo procesą į stadijas bei aprašyti dalyvaujantiems šiame procese subjektų funkcinę kompetenciją.

Užsibrėžtam tikslui pasiekti buvo iškelti tokie **uždaviniai**:

1. Išanalizuoti pagrindines Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso pagrindines sąvokas;
2. Išskirti Fondo investicinių vienetų proceso stadijas ir jas išanalizuoti. Palyginti įvairių tipų bei teisinių formų Fondų sudarymo, investicinių vienetų platinimo bei išpirkimo tvarką bei Fondo uždarymo atvejus.
3. Aptarti Fondų investicinių vienetų išleidimo proceso išlaidas bei atlyginimus subjektams, dalyvaujantiems šiame procese. Taipgi, apžvelgti Dalyvių apmokestinimą.

Tyrimui atlikti buvo renkama bei sisteminama informacija, nagrinėjami ir apibendrinami teisės aktai bei Fondų dokumentai. Darbe buvo panaudoti tokie tyrimo metodai, kaip sisteminė teisės aktų analizė ir sintezė, fondų dokumentų palyginamoji analizė, empirinis tyrimas.

Išnagrinėjus darbo temą, buvo atskleista, iš kokių stadijų susideda Fondo investicinių vienetų išleidimo procesas, kas dalyvauja šiame procese ir kokia, dalyvaujančių procese subjektų kompetencija. Pagrindinė išvada – Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso stadijos yra vienodos visų tipų bei teisinių formų Fondams. Teisės aktai nustato skirtingus turinio reikalavimus Fondų sudarumo bei platinimo dokumentams bei skirtingus Fondo portfelio sudėties bei diversifikavimo taisykles. Fondų investicinių vienetų platinimo bei išpirkimo tvarka yra nustatoma atskirai kiekvienam Fondui jo prospektuose bei taisyklėse, tačiau tvarkos forma yra tapati visiems atviro tipo Fondams. Uždaro tipo Fondų investicinių vienetų pardavimo ir išpirkimo tvarka skiriasi iš esmės nuo atviro tipo Fondų, kadangi jų klasifikacija į tipus yra paremta investicinių vienetų pardavimo ir išpirkimo skirtumais. Fondo uždarymas yra laikomas Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso pabaiga, todėl darbe yra aprašyti Fondo uždarymo atvejai.

Baigiamojo darbo struktūrą nulėmė teisinio darbo ypatumai. Kiekviena darbo dalis atspindi atskiras Fondo vienetų išleidimo proceso stadijas, jų procedūras ir jose dalyvaujančių subjektus bei jų funkcijas ir kompetenciją. Kiekvienoje darbo dalyje aptariami Fondo išlaidos ir subjektams atlyginimai, susiję su atitinkamoje stadijoje aptariamais subjektais. Pirmoji darbo dalis yra skirta paaiškinti, kokių principu yra išskaidomas procesas į stadijas, išaiškinamos pagrindinės proceso sąvokos bei trumpai apžvelgiamas Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso teisinis reglamentavimas. Antroje darbo dalyje išnagrinėta pirmoji Fondo investicinių vienetų išleidimo proceso stadija – Fondo sudarymas. Šioje darbo dalyje apžvelgiami Valdymo įmonės bei Depozitoriumo atlyginimai už suteikiamas Fondui paslaugas. Trečioje darbo dalyje nagrinėjama pagrindinė investicinių vienetų išleidimo stadija – Fondo investicinių vienetų sudarymas, jų vertės nustatymas bei pardavimas ir išpirkimas. Ketvirtoje, paskutinėje, darbo dalyje nagrinėjama baigiamoji investicinių vienetų išleidimo stadija – Fondo uždarymo atvejai.

Malevska J. The Process of Issue of The Fund's Units / Master's Work in . Supervisor assoc. Lekt. N. Genys. – Vilnius: Faculty of Law, Mykolas Romeris University, 2009. – 76 p.

SUMMARY

The topic of this MA final thesis, i.e. the process of issue of mutual fund's units, is very urgent when improving the regulation of the issue process of Fund's units. The process of issue of mutual fund's units is a recent and very broad topic that is why this paper analyzes the issue process and its regulation of units of the Funds licensed in Lithuania. Many legal acts regulate this process therefore to know it well requires dividing it into stages.

Due to the lack of literature on the topic *Lithuanian funds' regulation and units issue process*, references were made to legal acts that regulate the activity and the supervision of the Fund, Fund creation documents, the information given by the Management companies on their websites, and verbal advice of credit institutions.

The hypothesis. The process of the Fund units issue is not systematized; the rules of some legal acts direct to the rules of some other legal acts, also to the rules of Fund creation and units distribution documents, however the process of the Fund's units issue is a sequence of stages that have their beginning and end. The elements of the stages can be found in different legal acts.

The subject-matter of the research is the process and regulation of issue of units of the Funds licensed in Lithuania.

The object of the research is legal regulation of elements of the stages of the Fund's units issue process.

The objective of the research is to analyze and comprehensively disclose the legal regulation of the process of the Fund's units issue, divide the process of units issue into stages, and describe the functional competence of the bodies taking part in this process.

To achieve the goal set, the following **tasks** were put forward:

4. To analyze the basic notions of the process of the Fund's units issue;
5. To single out the stages of the process of the Fund's units issue and analyze them. Compare the order of creation, distribution and redemption of units of the Funds of different types and legal forms, and the cases of closing of the Fund.
6. To discuss the expenses of the process of the Funds' units issue and the payment to the bodies taking part in the process, also, review the taxing of the Parties.

To perform this research, the information was collected and systematized, legal acts and Fund documents were analyzed and summarized. In this paper several methods were employed: systematic analysis and synthesis of legal acts, comparative analysis of funds' documents, empirical research.

After looking into the topic, it was revealed, what stages the process of Funds units issue has, who takes part in this process, and what the competence of the bodies taking part in the process is. The main conclusion is that the stages the process of Funds units issue are the same for all types and all legal forms Funds. Legal acts establish separate requirements for the content of the Fund creation and distribution documents, and separate rules for the composition of Fund's portfolio and diversification. The order of distribution and redemption of Fund units is established for each Fund separately in its prospectus and regulations, yet the form of the order is the same for all funds of an open type. The order of distribution and redemption of closed-type Funds units substantially differs from open-type Funds as their classification into types is based on units selling and redemption differences. Closing of the Fund is considered to be the end of the process of units issue, therefore cases of closing of a Fund are described in this paper.

The structure of this MA thesis was determined by peculiarities of legal work. Every part of the paper reflects separate stages of the Fund units issue process, their procedures, as well as functions and competences of the bodies taking part in the process. Every section of the paper talks about the expenses of the Fund and the bodies' payment, related to the bodies, discussed in the correspondent stage. The first section of the paper is meant to explain the principle of the division of the process into stages, to define the main notions of the process, and review in short the legal regulation of the process issue of Fund's units. In the second section of the paper, the first stage of the process of the issue of the Fund's units, i.e. the formation of the Fund, is examined. The payment for Management companies and the Depository for the services provided to the Fund is discussed in this part. The third section of the paper analyzes the basic stage of issue of Fund units: creation of Fund's units, estimation of their price, selling and redemption. In the fourth, final, part of the paper, the closing stage of the process of issue of units, i.e. cases of Fund closing, is examined.

PRIEDAI

Priedas 1.

LICENCIJUOTI LIETUVOJE, VPK 2009 M. LAPKRIČIO MĖN. 7 D. DUOMENIMIS FONDAL, JŲ TEISINĖS FORMOS, TIPAI IR RŪŠYS

Eil. Nr.	Fondo pavadinimas	Tipas	Fondo teisinė forma	Fondo rūšis
1.	„Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	Atviras	Specialusis	Akcijų
2.	„Finasta Integrity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	Atviras	Specialusis	Mišrus
3.	„Finasta Vitality“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	Atviras	Specialusis	Akcijų
4.	„Finasta“ Naujosios Europos suderintasis investicinis fondas	Atviras	Suderintasis	Akcijų
5.	„Finasta“ ateities suderintasis investicinis fondas	Atviras	Suderintasis	Mišrus
6.	„Finasta“ Centrinės ir Rytų Europos investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	Atviras	Specialusis	Akcijų
7.	„Finasta“ infrastruktūros suderintasis investicinis fondas	Atviras	Suderintasis	Akcijų
8.	„Finasta“ Juodosios jūros suderintasis investicinis fondas	Atviras	Suderintasis	Akcijų
9.	„Finasta“ obligacijų suderintasis investicinis fondas	Atviras	Suderintasis	Obligacijų
10.	„Finasta“ Rusijos suderintasis investicinis fondas	Atviras	Suderintasis	Akcijų
11.	DnB NORD akcijų fondų fondas	Atviras	Suderintasis	Akcijų fondų fondas
12.	DnB NORD obligacijų fondas	Atviras	Suderintasis	Obligacijų
13.	DnB NORD pinigų rinkos fondas	Atviras	Suderintasis	Pinigų rinkos
14.	JT Baltijos akcijų fondas I	Atviras	Suderintasis	Akcijų
15.	JT Baltijos akcijų fondas II	Atviras	Specialusis	Akcijų
16.	JT Baltijos akcijų fondas III	Atviras	Specialusis	Akcijų
17.	JT bankų fondas	Atviras	Specialusis	Akcijų
18.	Parex Baltijos jūros valstybių investicinis akcijų fondas	Atviras	Suderintasis	Akcijų
19.	Prudentis Baltic Fund	Atviras	Suderintasis	Akcijų
20.	Prudentis Global Value Fund	Atviras	Specialusis	Mišrus
21.	SEB akcijų fondų fondas	Atviras	Suderintasis	Akcijų fondų fondas
22.	SEB NVS akcijų fondas	Atviras	Suderintasis	Akcijų
23.	SEB pasaulio rinkų fondų fondas	Atviras	Suderintasis	Fondų fondas
24.	SNORO pasaulio akcijų fondų fondas	Atviras	Suderintasis	Fondų fondas
25.	SNORO subalansuotas fondų fondas	Atviras	Suderintasis	Fondų fondas
26.	Ūkio banko investavimo galimybių fondas (sudėtinis)	Atviras	Specialusis	4 Akcijų, 1 pinigų rinkos, Fondų fondas
27.	Ūkio banko obligacijų fondas	Atviras	Suderintasis	Obligacijų
28.	Ūkio banko racionalaus investavimo fondas	Atviras	Suderintasis	Akcijų
29.	Vi Absolute Return Fund	Atviras	Suderintasis	Mišrus
30.	ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviras investicinis fondas	Atviras	Suderintasis	Akcijų
31.	HBS fondas III	Atviras	Specialusis	Mišrus
32.	Lords LB Baltic Fund I	Uždaras	Specialusis	Nekilnojamojo turto
33.	SAM Opportunities Fund	Atviras	Specialusis	Privataus kapitalo
34.	SAM Renewable energy fund	Atviras	Specialusis	Alternatyvus

35.	Sindicatum Private Equity Fund	Uždaras	Specialusis	Privataus kapitalo
36.	Prudentis Step Capital Private Equity Fund	Uždaras	Specialusis	Privataus kapitalo

Priedas 2.

INVESTICINIŲ FONDŲ PROSPEKTŲ TURINIŲ PALYGINIMAS

Suderintojo Fondo prospekte pateikiama informacija	Specialiojo Fondo prospekte pateikiama informacija
BENDRI REIKALAVIMAI INFORMACIJAI	
Pagrindiniai duomenys apie kolektyvinio investavimo subjektą	Pagrindiniai duomenys apie kolektyvinio investavimo subjektą
Pagrindiniai duomenys apie subjekto siūlomus investicinius vienetus	Pagrindiniai duomenys apie subjekto siūlomus investicinius vienetus
Trumpas investavimo strategijos apibūdinimas.	Trumpas investavimo strategijos apibūdinimas
Rizikos veiksniai, susiję su investicinių vienetų ar akcijų įsigijimu ir investavimu	Rizikos veiksniai, susiję su investicinių vienetų ar akcijų įsigijimu ir investavimu
Informacija apie tai, kur ir kada galima susipažinti su prospektu, sudarymo dokumentais, metų ir pusmečio ataskaitomis bei gauti informaciją apie kolektyvinio investavimo subjektą.	Informacija apie tai, kur ir kada galima susipažinti su prospektu, sudarymo dokumentais, metų ir pusmečio ataskaitomis bei gauti informaciją apie kolektyvinio investavimo subjektą
Kolektyvinio investavimo subjekto investicinių vienetų platintojo pavadinimas, kodas, adresas, telefonai.	Informacija apie investicinių vienetų platintojus
Asmenys, atsakingi už prospekte pateiktą informaciją	Asmenys, atsakingi už prospekte pateiktą informaciją
Informacija apie auditą	Informacija apie audito įmonę
Subjekto finansinės atskaitomybės sudarymo ir pelno paskirstymo datos, finansiniai metai	Subjekto finansinės atskaitomybės sudarymo ir pelno paskirstymo datos, finansiniai metai.
Dalyvio teisės	Dalyvio teisės
Administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, konsultantų, rengusių arba padėjusių rengti prospektą ir atsakingų už jame pateiktos informacijos teisingumą, patvirtinimas, kad prospekte pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką investuotojų sprendimams.	Administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, konsultantų, rengusių arba padėjusių rengti prospektą ir atsakingų už jame pateiktos informacijos teisingumą, patvirtinimas parašais, kad prospekte pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių turėti įtakos investuotojų sprendimams.
Nuosavas kapitalas	Nuosavas kapitalas
Grynųjų aktyvų įvertinimo metodika	Pagrindiniai grynųjų aktyvų vertinimo principai ir dažnumas
Pajamų paskirstymo ir panaudojimo taisyklės	Pajamų paskirstymo ir panaudojimo taisyklės
Išlaidos	Išlaidos
Dividendai	Dividendai
Likvidavimas	Likvidavimas
Investicinių vienetų ar akcijų išleidimo sąlygos ir sprendimų išleisti investicinius vienetus ar akcijas priėmimo procedūros.	Investicinių vienetų ar akcijų išleidimo sąlygos ir sprendimų išleisti investicinius vienetus ar akcijas priėmimo procedūros.
Investicinių vienetų ar akcijų platinimo (pardavimo) sąlygos ir tvarka	Investicinių vienetų ar akcijų platinimo (pardavimo) sąlygos ir tvarka
Investicinių vienetų ar akcijų išpirkimo sąlygos ir tvarka, išpirkimo sustabdymo sąlygos ir tvarka	Investicinių vienetų ar akcijų išpirkimo sąlygos ir tvarka, Investicinių vienetų ar akcijų išpirkimo sustabdymo sąlygos ir tvarka
Investicinių vienetų ar akcijų pardavimo ir išpirkimo kainos nustatymo taisyklės	Investicinių vienetų ar akcijų pardavimo ir išpirkimo kainos nustatymo taisyklės
Subjekto veiklos istorija	Vietos, kur galima susipažinti su kolektyvinio investavimo subjekto veiklos istorija
Subjekto tikslai ir investavimo politika	Subjekto tikslai ir investavimo strategija
Subjekto tipinio investuotojo apibūdinimas	Investuotojo, kuriam rekomenduojama įsigyti subjekto vienetų ar akcijų, apibūdinimas
Investicinė rizika ir jos valdymas	Kur ir kaip galima gauti papildomą informaciją apie rizikas

Investicijų konsultantai	Investicijų konsultantai
Visuotinis akcininkų susirinkimas	Visuotinis akcininkų susirinkimas
Valdymo organų, stebėtojų tarybos nariai	Valdymo organų, stebėtojų tarybos* nariai
Informacija apie valdymo įmonę	Informacija apie valdymo įmonę
Depozitoriumas	Informacija apie depozitoriumą
Finansų tarpininkai	Informacija apie finansų tarpininkus
Funkcijų delegavimas	Funkcijų delegavimas
Kita, vadovų nuomone, svarbi informacija, galinti turėti įtakos investuotojams priimant sprendimą.	Kita, vadovų nuomone, svarbi informacija, galinti turėti įtakos investuotojams priimant sprendimą.
<p>SUDERINTŪJŲ IR SPECIALIŲJŲ, INVESTUOJANČIŲ Į PERLEIDŽIAMUOSIUS VP INVESTICINIŲ FONDŲ PATEIKIAMA INFORMACIJA, KURIOS NEPRIVALO PATEIKTI KITI SPECIALIEJI INVESTICINIAI FONDAI</p>	
Prospekto paskelbimo data ir vieta.	
Duomenys apie subjekto siūlomus investicinius vienetus.	
Veiksniai, galintys turėti įtakos platinimui	
Investicijų portfelio sudėtis	
Valdymo organų, stebėtojų tarybos teisės ir pareigos.	
Valdymo schema	
<p>KITŲ SPECIALIŲJŲ INVESTICINIŲ FONDŲ PATEIKIAMA INFORMACIJA, KURIOS NEPRIVALO PATEIKTI SUDERINTIEJI IR SPECIALIEJI, INVESTUOJANTYS Į PERLEIDŽIAMUOSIUS VP INVESTICINIAI FONDAI</p>	
Valstybinė mokesčių politika kolektyvinio investavimo subjekto atžvilgiu, subjekto dalyvių atžvilgiu	
Investicinių vienetų ar akcijų keitimas	
Investicinių vienetų pardavimo ir išpirkimo kainų skelbimo tvarka	
Informacija apie turto vertintojus	

Priedas 3.

LIETUVOJE LICENCIJUOTŲ FONDŲ PLATINTOJAI

Eil. Nr.	Investicinio fondo pavadinimas	Platintojo pavadinimas
1.	„Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	UAB „Finasta Asset Management“
2.	„Finasta Integrity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	UAB „Finasta Asset Management“
3.	„Finasta Vitality“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	UAB „Finasta Asset Management“
4.	„Finasta“ Naujosios Europos suderintasis investicinis fondas	UAB „Finasta Asset Management“, AB FMĮ „FINASTA“, AB bankas „FINASTA“, AB Šiaulių bankas, AB DnB NORD bankas, UAB FMĮ „Orion Securities“, Danske Bank A/S Lietuvos filialas, MP Fjarfestingarbanki HF
5.	„Finasta“ ateities suderintasis investicinis fondas	UAB „Finasta Asset Management“, AB FMĮ „FINASTA“, AB bankas „FINASTA“, AB Šiaulių bankas
6.	„Finasta“ Centrinės ir Rytų Europos investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	UAB „Finasta Asset Management“, AB FMĮ „FINASTA“, AB bankas „FINASTA“, AB Šiaulių bankas, AB DnB NORD bankas, UAB FMĮ „Orion Securities“, Danske Bank A/S Lietuvos filialas, MP Bank Hf. filialas Baltijos šalyse
7.	„Finasta“ infrastruktūros suderintasis investicinis fondas	UAB „Finasta Asset Management“, AB FMĮ „FINASTA“, AB bankas „FINASTA“, AB Šiaulių bankas, AB DnB NORD bankas, UAB FMĮ „Orion Securities“, Danske Bank A/S Lietuvos filialas, MP Bank Hf. filialas Baltijos šalyse
8.	„Finasta“ Juodosios jūros suderintasis investicinis fondas	UAB „Finasta Asset Management“, AB FMĮ „FINASTA“, AB bankas „FINASTA“, AB Šiaulių bankas
9.	„Finasta“ obligacijų suderintasis investicinis fondas	UAB „Finasta Asset Management“, AB FMĮ „FINASTA“, AB bankas „FINASTA“
10.	„Finasta“ Rusijos suderintasis investicinis fondas	UAB „Finasta Asset Management“, AB FMĮ „FINASTA“, AB bankas „FINASTA“, AB Šiaulių bankas, AB DnB NORD bankas, UAB FMĮ „Orion Securities“, Danske Bank A/S Lietuvos filialas
11.	DnB NORD akcijų fondų fondas	AB DnB NORD, AB Šiaulių bankas, UAB FMĮ „Orion Securities“
12.	DnB NORD obligacijų fondas	AB DnB NORD bankas, AB Šiaulių bankas, UAB FMĮ „Orion Securities“
13.	DnB NORD pinigų rinkos fondas	AB DnB NORD bankas, AB Šiaulių bankas, UAB FMĮ „Orion Securities“
14.	JT Baltijos akcijų fondas I	UAB FMĮ „Jūsų tarpininkas“, UAB FMĮ „Orion Securities“, AB Šiaulių bankas
15.	JT Baltijos akcijų fondas II	UAB FMĮ „Jūsų tarpininkas“, UAB FMĮ „Orion Securities“, AB Šiaulių bankas
16.	JT Baltijos akcijų fondas III	UAB FMĮ „Jūsų tarpininkas“, UAB FMĮ „Orion Securities“, AB Šiaulių bankas
	JT bankų fondas	
17.	Parex Baltijos jūros valstybių investicinis akcijų fondas	AB PAREX BANKAS
18.	Prudentis Baltic Fund	UAB Prudentis, UAB FMĮ Orion Securities, AS Löhmus, Haavel & Viisemann, AB Šiaulių bankas
19.	Prudentis Global Value Fund	UAB „Prudentis“
20.	SEB akcijų fondų fondas	AB SEB bankas, AB Šiaulių bankas, AS SEB Latvijas Unibanka, UAB FMĮ Orion Securities

21.	SEB NVS akcijų fondas	AB SEB bankas, AB Šiaulių bankas, UAB FMĮ Orion Securities
22.	SEB pasaulio rinkų fondų fondas	AB SEB bankas, AB Šiaulių bankas, AS SEB Latvijas Unibanka, UAB FMĮ Orion Securities
23.	SNORO pasaulio akcijų fondų fondas	UAB „SNORO fondų valdymas“, AB bankas SNORAS
24.	SNORO subalansuotas fondų fondas	UAB „SNORO fondų valdymas“, AB bankas SNORAS
25.	Ūkio banko investavimo galimybių fondas	AB Ūkio bankas
26.	Ūkio banko obligacijų fondas	UAB “Ūkio banko investicijų valdymas”, AB Ūkio bankas
27.	Ūkio banko racionalaus investavimo fondas	UAB “Ūkio banko investicijų valdymas”, AB Ūkio bankas
28.	Vi Absolute Return Fund	UAB „Sindicatum Capital International“, FM AB „G. Steponkaus kontora“
30.	ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviras investicinis fondas	UAB IB valdymo įmonė „Investicijų portfelių valdymas“, UAB FMĮ Orion Securities

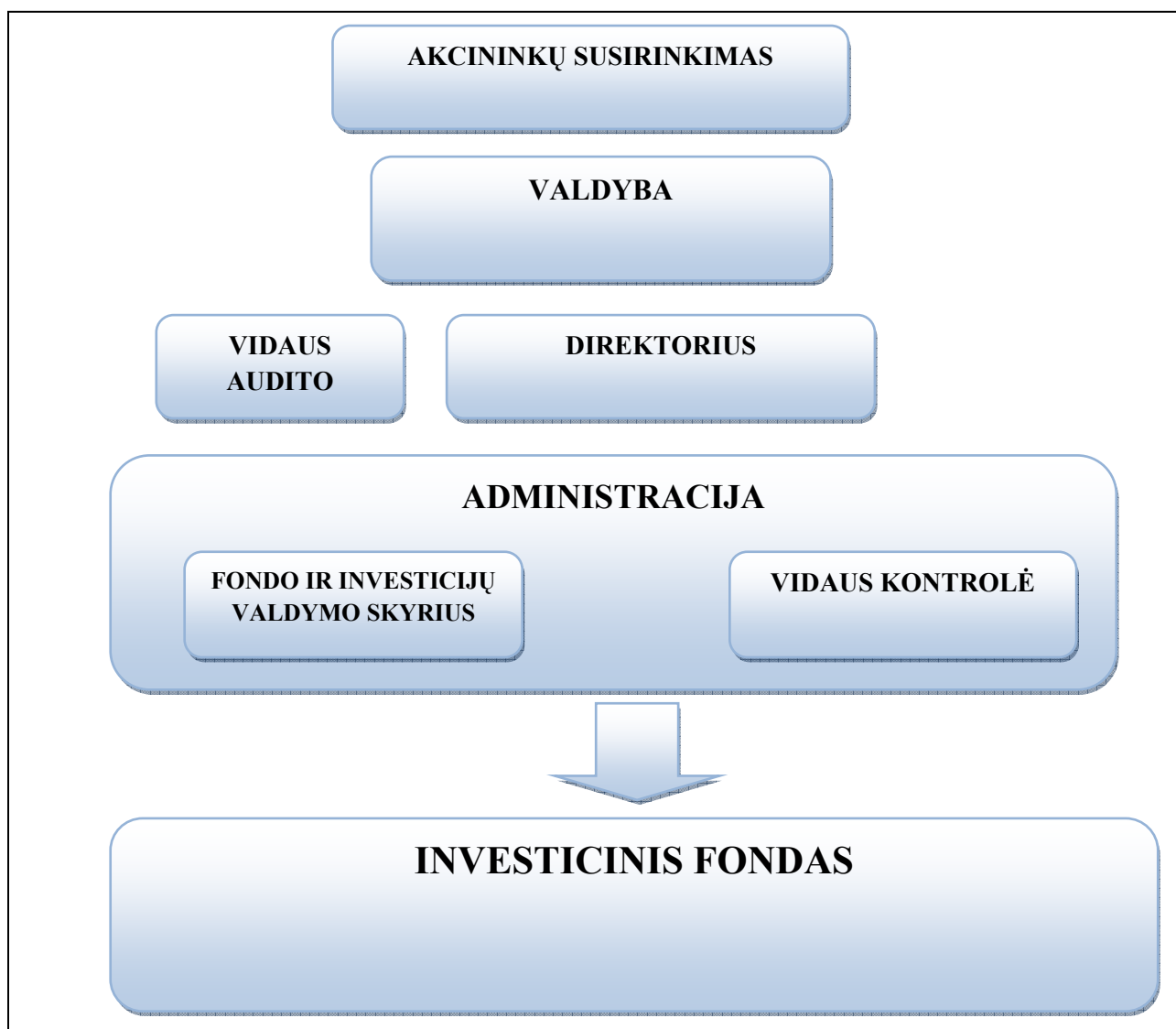
Priedas 4.

LR VPK LICENCIJUOTOS VALDYMO ĮMONĖS

Eil. Nr.	Valdymo įmonės pavadinimas
1.	Danske Capital investicijų valdymas
2.	DnB NORD investicijų valdymas
3.	Ūkio banko investicijų valdymas
4.	Swedbank investicijų valdymas
5.	SNORAS Asset Management
6.	SEB Investicijų valdymas
7.	Sindicatum Capital International
8.	Prudentis
9.	Parex investicijų valdymas
10.	MP Pension Funds Baltic
11.	Lords LB Asset Management
12.	Investicijų portfelių valdymas
13.	Finasta Asset Management

Priedas 5.

VALDYMO ĮMONĖS STRUKTŪRA

Priedas 6.

FONDŲ DEPOZITORIUMAI

Eil. Nr.	Fondo valdymo įmonė	Pasirinktas Depozitoriumas
1	„Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	AB SEB bankas
2	„Finasta Integrity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	AB SEB bankas
3	„Finasta Vitality“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	AB SEB bankas
4	„Finasta“ Naujosios Europos suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas
5	„Finasta“ ateities suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas
6	„Finasta“ Centrinės ir Rytų Europos investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	AB SEB bankas
7	„Finasta“ infrastruktūros suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas
8	„Finasta“ Juodosios jūros suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas
9	„Finasta“ obligacijų suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas
10	„Finasta“ Rusijos suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas
11	DnB NORD akcijų fondų fondas	AB „DnB NORD bankas“
12	DnB NORD obligacijų fondas	AB „DnB NORD bankas“
13	DnB NORD pinigų rinkos fondas	AB „DnB NORD bankas“
14	JT Baltijos akcijų fondas I	AB SEB bankas
15	JT Baltijos akcijų fondas II	AB SEB bankas
16	JT Baltijos akcijų fondas III	AB SEB bankas
17	JT Bankų fondas	AB SEB bankas
18	Parex Baltijos jūros valstybių investicinis akcijų fondas	AB PAREX BANKAS
19	Prudentis Baltic Fund	AB bankas „Swedbank“
20	Prudentis Global Value Fund	AB bankas „Swedbank“
21	SEB akcijų fondų fondas	AB SEB bankas
22	SEB NVS akcijų fondas	AB SEB bankas
23	SEB pasaulio rinkų fondų fondas	AB SEB bankas
24	SNORO pasaulio akcijų fondų fondas	AB bankas SNORAS
25	SNORO subalansuotas fondų fondas	AB bankas SNORAS
26	Ūkio banko investavimo galimybių fondas	AB Ūkio bankas
27	Ūkio banko obligacijų fondas	AB Ūkio bankas
28	Ūkio banko racionalaus investavimo fondas	AB Ūkio bankas
29	Vi Absolute Return Fund	AB SEB bankas
30	ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviras investicinis fondas	AB SEB bankas

Šaltinis. Sudaryta, remiantis Fondų prospektuose pateikta informacija apie Fondo Depozitoriumą

Priedas 7.

DEPOZITORIUMŲ ATLYGINIMŲ PALYGINIMAS

Eil. Nr	Fondo pavadinimas	Depozitoriumas	Atlyginimo Depozitoriumui dydis, skaičiuojams nuo vidutinės metinės Fondo GA vertės (%)
1	„Finasta Infinity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	AB SEB bankas	0.5
2	„Finasta Integrity“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	AB SEB bankas	0.5
3	„Finasta Vitality“ investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	AB SEB bankas	0.5
4	„Finasta“ Naujosios Europos suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas	0.5
5	„Finasta“ ateities suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas	0.5
6	„Finasta“ Centrinės ir Rytų Europos investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius investicinis fondas	AB SEB bankas	0.2
7	„Finasta“ infrastruktūros suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas	0.5
8	„Finasta“ Juodosios jūros suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas	0.5
9	„Finasta“ obligacijų suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas	0.2
10	„Finasta“ Rusijos suderintasis investicinis fondas	AB SEB bankas	0.5
11	DnB NORD akcijų fondų fondas	AB „DnB NORD bankas“	0.2
12	DnB NORD obligacijų fondas	AB „DnB NORD bankas“	0.2
13	DnB NORD pinigų rinkos fondas	AB „DnB NORD bankas“	0.15
14	JT Baltijos akcijų fondas I	AB SEB bankas	0.1
15	JT Baltijos akcijų fondas II	AB SEB bankas	0.1
16	JT Baltijos akcijų fondas III	AB SEB bankas	0.1
17	JT Bankų fondas	AB SEB bankas	0.1
18	Parex Baltijos jūros valstybių investicinis akcijų fondas	AB PAREX BANKAS	0.5
19	Prudentis Baltic Fund	AB bankas „Swedbank“	0.25
20	Prudentis Global Value Fund	AB bankas „Swedbank“	0.25
21	SEB akcijų fondų fondas	AB SEB bankas	0.1
22	SEB NVS akcijų fondas	AB SEB bankas	0.5
23	SEB pasaulio rinkų fondų fondas	AB SEB bankas	0.1
24	SNORO pasaulio akcijų fondų fondas	AB bankas SNORAS	0.2
25	SNORO subalansuotas fondų fondas	AB bankas SNORAS	0.2
26	Ūkio banko investavimo galimybių fondas (sudėtinis)	AB Ūkio bankas	
27	Ūkio banko obligacijų fondas	AB Ūkio bankas	0.2
28	Ūkio banko racionalaus investavimo fondas	AB Ūkio bankas	0.5
29	Vi Absolute Return Fund	AB SEB bankas	0.2, bet ne mažesnis, nei 250 Lt per kalendorinį mėnesį
30	ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviras investicinis fondas	AB SEB bankas	0.3

Priedas 8.

KOLEKTYVINIO INVESTAVIMO SUBJEKTŲ ATSKAITYMŲ DYDŽIAI

Paskutinis atnaujinimas:		2009.11.27								
Kolektyvinio investavimo subjektų atskaitymai										
Valdymo įmonė	Eil. Nr.	Kolektyvinio investavimo subjektas	Maksimalūs mokesčiai, numatyti investicinių fondų prospektuose						Audito išlaidos	Maksimalus iš fondo turto dengiamų išlaidų dydis (neapima mokesčių už vienetų įsigijimą)
			Platinimo (vienetų įsigijimo) mokestis	Turto valdymo mokestis		Depozitoriumo mokestis	Sandorių sudarymo išlaidos			
				Nekintamas mokestis nuo turto	Sėkmės mokestis nuo prieaugio					
<u>Finasta Asset Management</u>	1	Finasta Centrinės ir Rytų Europos investicinis akcijų fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,5 %	Iki 15 %	Iki 0,2 %	Iki 1 %	Iki 1 %	Visos fondo dengiamos išlaidos, išskyrus Sėkmės ir platinimo mokestį, negali būti didesnės kaip 3 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės	
	2	Finasta obligacijų fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,5 %	-	Iki 0,2 %	Iki 1 %	Iki 1 %	Teisinės išlaidos- iki 1 proc. grynujų aktyvų vertės.	
	3	Finasta Naujosios Europos fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,5 %	Iki 15 %	Iki 0,5 %	Iki 1 %	Iki 1 %	Visos fondo dengiamos išlaidos, išskyrus Sėkmės ir platinimo mokestį, negali būti didesnės kaip 3 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės	
	4	Finasta Rusijos fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,5 %	Iki 15 %	Iki 0,5 %	Iki 1 %	Iki 1 %	Visos fondo dengiamos išlaidos, išskyrus Sėkmės ir platinimo mokestį, negali būti didesnės kaip 3 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės	
	5	Finasta Infinity fondas	iki 5 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,5 %	Iki 5 %	Iki 0,5 %	Iki 1 %	Iki 1 %	Atlyginimų audito įmonei ir finansų įstaigoms už suteiktas paslaugas suma negali viršyti 1 (vieno) procento nuo vidutinės metinės Fondo GA vertės.	
	6	Finasta Vitality fondas	iki 5 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,5 %	Iki 5 %	Iki 0,5 %	Iki 1 %	Iki 1 %	Atlyginimų audito įmonei ir finansų įstaigoms už suteiktas paslaugas suma negali viršyti 1 proc. nuo vidutinės metinės Fondo	

									GA vertės.
	7	Finasta Infrastruktūros fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,5 %	Iki 15 %	Iki 0,5 %	Iki 1 %	Iki 1 %	Atlyginimų audito įmonei ir finansų įstaigoms už suteiktas paslaugas suma negali viršyti 1 proc.nuo vidutinės metinės Fondo GA vertės.
	8	Finasta Ateities fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,5 %	Iki 15 %	Iki 0,5 %	Iki 1 %	Iki 1 %	Atlyginimų audito įmonei ir finansų įstaigoms už suteiktas paslaugas suma negali viršyti 1 proc.nuo vidutinės metinės Fondo GA vertės.
	9	Finasta Integrity fondas	iki 5 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,5 %	Iki 5 %	Iki 0,5 %	Iki 1 %	Iki 1 %	Atlyginimų audito įmonei ir finansų įstaigoms už suteiktas paslaugas suma negali viršyti 1 proc.nuo vidutinės metinės Fondo GA vertės.
	10	Juodosios Jūros fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,5 %	Iki 15 %	Iki 0,5 %	Iki 1 %	Iki 1 %	Atlyginimų audito įmonei ir finansų įstaigoms už suteiktas paslaugas suma negali viršyti 1 proc.nuo vidutinės metinės Fondo GA vertės.
<u>SEB investicijų valdymas</u>	11	Pasaulio rinkų fondų fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,75 %	-	Iki 0,1 %	Iki 0,5 %	yra	Audito išlaidos ir išlaidos už bankines paslaugas negali viršyti 2% vidutinės metinės grynųjų aktyvų vertės; Fondo lėšomis taip pat dengiami mokesčiai, kuriuos taiko investiciniai fondai, į kurių vienetus investuojamos Fondo lėšos.
	12	SEB akcijų fondų fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 1,25%	-	Iki 0,1 %	Iki 0,5 % nuo sudarytų sandorių vertės	Yra	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 3,35 % vidutinės metinės grynųjų aktyvų vertės
<u>SNORAS asset management</u>	13	SNORO pasaulio akcijų fondų fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 1,5 %	-	Iki 0,2 %	Iki 1 % nuo sudarytų sandorių vertės	Iki 2 %	Visos fondo dengiamos išlaidos, išskyrus platinimo mokesčių, negali būti didesnės kaip 5 % vidutinės metinės grynųjų aktyvų vertės
	14	SNORO subalansuotas fondų fondas	iki 2 % investicinio	Iki 1,2 %	-	Iki 0,2 %	Iki 1 % nuo sudarytų sandorių	Iki 2 %	Visos fondo dengiamos išlaidos, išskyrus

			vieneto vertės				vertės		platinimo mokesčių, negali būti didesnės kaip 5 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
	15	JT Baltijos akcijų fondas I	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 2 %	-	Iki 0,5 %	Iki 2 %	nenumatyta	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 6 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
	16	JT Baltijos akcijų fondas II	iki 5 % investicinio vieneto vertės	Iki 2 %	-	Iki 0,1 %	Iki 2 %	nenumatyta	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 6 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
	17	JT Baltijos fondų fondas I	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 2 %	-	Iki 0,5 %	Iki 2 %	nenumatyta	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 6 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
	18	JT Baltijos akcijų fondas III	iki 5 % investicinio vieneto vertės	Iki 2 %	-	Iki 0,1 %	Iki 2 %	nenumatyta	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 6 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
	19	JT bankų fondas	iki 1,5 % investicinio vieneto vertės	Iki 2 %	-	Iki 0,1 %	Iki 2 %	nenumatyta	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 6 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
<u>Parex investicijų valdymas</u>	20	Parex Baltijos jūros valstybių investicinis akcijų fondas	iki 5 % investuotos sumos	Iki 2 %	-	Iki 0,5 %	Iki 1 %	Iki 0,75 %	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 5 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
<u>Swedbank investicijų valdymas</u>	21	HBS III	Nėra		-	Iki 0,125 %	Išlaidas dengia valdymo įmonė, po to šios išlaidos kompensuojamos fondo dalyvių lešomis	nenumatyta	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 5 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
<u>DnB NORD investicijų valdymas</u>	22	DnB NORD pinigų rinkos fondas	iki 50 Lt	Iki 0,6 %	-	Iki 0,15 %	Iki 0,05 %	nenumatyta	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 0,95 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
	23	DnB NORD obligacijų fondas	iki 0,95 % investicinio vieneto vertės	Iki 0,85 %	-	Iki 0,12 %	Iki 0,5 %	nenumatyta	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 1,75 % vidutinės metinės grynujų

									aktyvų vertės
	24	DnB NORD akcijų fondų fondas	iki 2,5 % investicinio vieneto vertės	Iki 1,25 %	-	Iki 0,2 %	Iki 0,5 % nuo sudarytų sandorių vertės	Yra	Visos iš fondo turto dengiamos išlaidos ir iš fondo turto nurašyti mokesčiai negali viršyti 3.25 procento nuo fondo grynujų aktyvų vidutinės metinės vertės
<u>Prudentis</u>	25	Prudentis Baltic Fund	iki 3 % investicinio vieneto vertės	Iki 2 %	-	Iki 0,25 %	Iki 0,75 % nuo sudarytų sandorių vertės	Iki 0,5 %	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 7 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
	26	Prudentis Global Value Fund	iki 3 % investicinio vieneto vertės	Iki 1,25 %	15%	Iki 0,25 %	Iki 0,75 % nuo sudarytų sandorių vertės	Iki 0,5 %	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 5 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
	27	Step capital private equity fund	iki 3 % investicinio vieneto vertės	3% metams nuo GAV, ne mažiau 25 000 EUR	20%	Iki 0,25 %	Iki 7% nuo sudarytų sandorių vertės	Iki 0,5 % (pirmais fondo veikimo metais 1750 EUR)	Bendras maksimalus iš Fondo lėšų dengiamų išlaidų dydis neįskaitant galimo sėkmės mokesčio – 12,25 % nuo vidutinės metinės GAV
<u>Sindicatum Capital International</u>	28	<i>Vi</i> Absolute Return	iki 3 % investicinio vieneto vertės	Iki 2,5 %	-	Iki 0,2 %	Iki 1 % nuo sudarytų sandorių vertės	Yra	Visos fondo dengiamos išlaidos, išskyrus platinimo mokesčių, negali būti didesnės kaip 6 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
<u>Investicijų portfelių valdymas</u>	29	NSEL 30 Indekso fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 1 %	-	Iki 0,3 % + iki 30 Lt už kiekvieną operaciją	Iki 0,45 %	Iki 20.000 Lt metams	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 3 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
	30	ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų atviras investicinis fondas	iki 4 % investicinio vieneto vertės	Iki 2 % + iki 2% priklausomai nuo grynujų aktyvų vertės	-	Iki 0,3 % + 12 USD už kiekvieną operaciją	Iki 0,5 %	nenumatyta	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 5 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
<u>Ūkio banko investicijų valdymas</u>	31	Ūkio banko obligacijų fondas	iki 0,5 % investicinio vieneto vertės	Iki 1 %	-	Iki 0,2 %	Iki 0,5 % nuo sudarytų sandorių vidutinės mėnesio vertės	Yra	Visų iš fondo turto dengiamų išlaidų suma, neįskaitant išlaidų auditui, tarpininkui už tarpininkavimo ir banko paslaugas, negalės viršyti 1,8 proc. fondo grynujų aktyvų vertės per metus.

	32	Ūkio banko racionalaus investavimo fondas	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 2 %	-	Iki 0,3 %	Iki 1 % nuo sudarytų sandorių vidutinės mėnesio vertės	Yra	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 6 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės
	33	Ūkio banko investavimo galimybių fondas (turintis 5 subfondus)	iki 2 % investicinio vieneto vertės	Iki 1,2 %	-	Iki 0,3 %	Pagal subfondo patirtas faktinės išlaidas	Pagal subfondo patirtas faktinės išlaidas	Visos fondo dengiamos išlaidos negali būti didesnės kaip 5 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės; Didžiausias valdymo mokestis, kurį gali mokėti savo valdymo įmonei kiti kolektyvinio investavimo subjektai, į kuriuos investuoja subfondai, negali viršyti 2 proc.
<u>Lords LB Asset Management</u>	34	Lords LB Baltic Fund I	iki 1,5 % investicinio vieneto vertės	Iki 1,5 %	-	iki 0,2 %	Iki 1 % nuo sudarytų sandorių vidutinės mėnesio vertės	iki 0,1 proc.	Visi atskaitymai iš fondo turto negali būti didesnės kaip 10 % vidutinės metinės grynujų aktyvų vertės

Šaltinis. LR VPK, <http://www.vpk.lt/lt/pensiju-ir-investiciniai-fondai/11584/> [žiūrėta 2009

